"cogito ergo sum"
HAYALET
Mart 2019 Sayı 21
Resimli Mecmua
MEHMET KAAN SEVİNÇ

Hayalet
Mart 2019

Sayı: 21

Yayın yönetmeni
Mehmet Kaan Sevinç

Yayın Danışmanı
Süheyl Toktan

Editör
Aynur Kulak

**Hayalet Mart 2019
Sayı 21'in oluşmasında
değerli katkıları ile
destek veren arkadaşlarımız**

Atilla Bilgen - Aynur Kulak
Ahmet Yılmaz - Ahmet Canal
Bünyamin Tan
Elvan Adıgüzel - Erol Çelik
Gökçe Mehmet Ay - Gülhan D Sevinç
Melahat Yılmaz - Mehmet Berk Yaltırık
Mesut Ekener - Reha Ülkü
Süheyl Toktan -Tayfun Öneş
Tevfik Emre - Oğuz Özteker
Okan Kasnak - Onur Ataç
Ümit Kireççi - Yakup Kamer -
Yusuf Gürkan - Zeynep Aydın

Grafik Tasarım
Gülhan D Sevinç

e-Mail
hayaleteposta@gmail.com

Editörden

Hayalet Dergi'nin
21. Sayısıyla herkese merhaba

İçeriğiyle, seçmiş olduğumuz konularıyla, dosyasıyla ve Hayalet'İ ete kemiğe büründüren birbirinden güzel illüstrasyon çizimleriyle yine dopdolu bir şekilde karşınızdayız. Çok çalışılan, üzerine titizlikle düşünülen süreçlerden sonra sizlerle paylaştığımız Hayalet ilk sayfasından son sayfasına kadar yine dopdolu.

İlk olarak Sözümüz Meclisten İçeri diyerek Tolstoy'un sözü olan "Ya bir insan bir yolculuğa çıkar; ya da şehre bir yabancı gelir" deyip 21. Sayının içindeki yolculuğumuza başlıyoruz. Çizgi dünyasının ustası Münif Fehim'in çizimleriyle, Türk Edebiyatı'nın duayeni Yaşar Kemal'in tefrika edilen Karacaoğlan'ın değeri hiçbir şeyle ölçülemez nitelikteki çizgi romanı, hiçbir sayıda bizi yalnız bırakmayan yazarlarımızın birbirinden güzel öyküler, podcastler, denemeler, gezi yazıları, çizgi hikaye dizileri, kitap tanıtımları, okudukları kitapların paylaşıldığı yazılara kadar her meraka cevap veren bir Hayalet Dergi var karşımızda.

Hayal etmenin ötesine geçilen böylesine bir evrende içleri bin bir çeşit renkle dolan illüstrasyon ve çizimin dünyasına olan merak çocukluk çağında başlıyor elbet ve peşimizi hiç bırakmıyor. Bu anlamda çocuk dünyalar için de çocuk dergileri ve kitaplarına yer verdiğimiz bölümü mümkün olduğunca geniş tutmak istedik. Çocuklarınızla paylaşmanız dileğiyle

Yanı sıra ilk yazılarıyla Hayalet Dergi'de yerlerini alan Zeynep Aydın ve Ahmet Canal heyecanımıza heyecan katmaktalar. Frankestain ile devam eden Korku Dosyamıza Zeynep Aydın kitabın detaylı analizi ile katkı sağlarken; Ahmet Canal muhteşem anime Gangsta ile Hayalet'in ruhunu beslemekte.

Bir ay boyunca bilgisayarlarınızda tabletinizde, telefonlarınızda size eşlik edecek, arkadaşlarınızla ve sevdiklerinizle de paylaşacağınıza emin olduğumuz Hayalet Dergi'nin 21. Sayısını siz okuyucularımızla paylaşmaktan dolayı mutluyuz.

İyi okumalar dileriz.
Sevgilerimizle…

Hayal'et Resimli Mecmua
Editörü: **Aynur Kulak**

Tüm muhteşem hikayeler iki şekilde başlar:
Ya bir insan bir yolculuğa çıkar,
ya da şehre bir yabancı gelir
Tolstoy
BIG CITY
MEHMET KAAN SEVİNÇ

Bir kedi net olarak duygusal dürüstlüğe sahiptir: İnsanlar birçok sebeplerle duygularını saklayabilirler, ancak kediler bunu yapmazlar.

Ernest Hemingway

Mart ayı ve kedilere ait bir yazı deyince… durup düşünmek lazım! Kedi bu. Ve aylardan Mart. Bir araya gelince ortaya çıkan şey ürkütücü. Ya da üreme gücü verici demek daha doğru mu olur…(!)? Bilemedik doğrusu. Şaka bir yana şahıslarına münhasır olan kedileri de seviyoruz, soğuk olmasına rağmen baharın müjdecisi olan Mart ayını da… Mevsimlerden bahar… Aylardan Mart… Hayvanlar aleminden Kedi… İlave söz söylemek isteyen varsa buyursunlar efendim

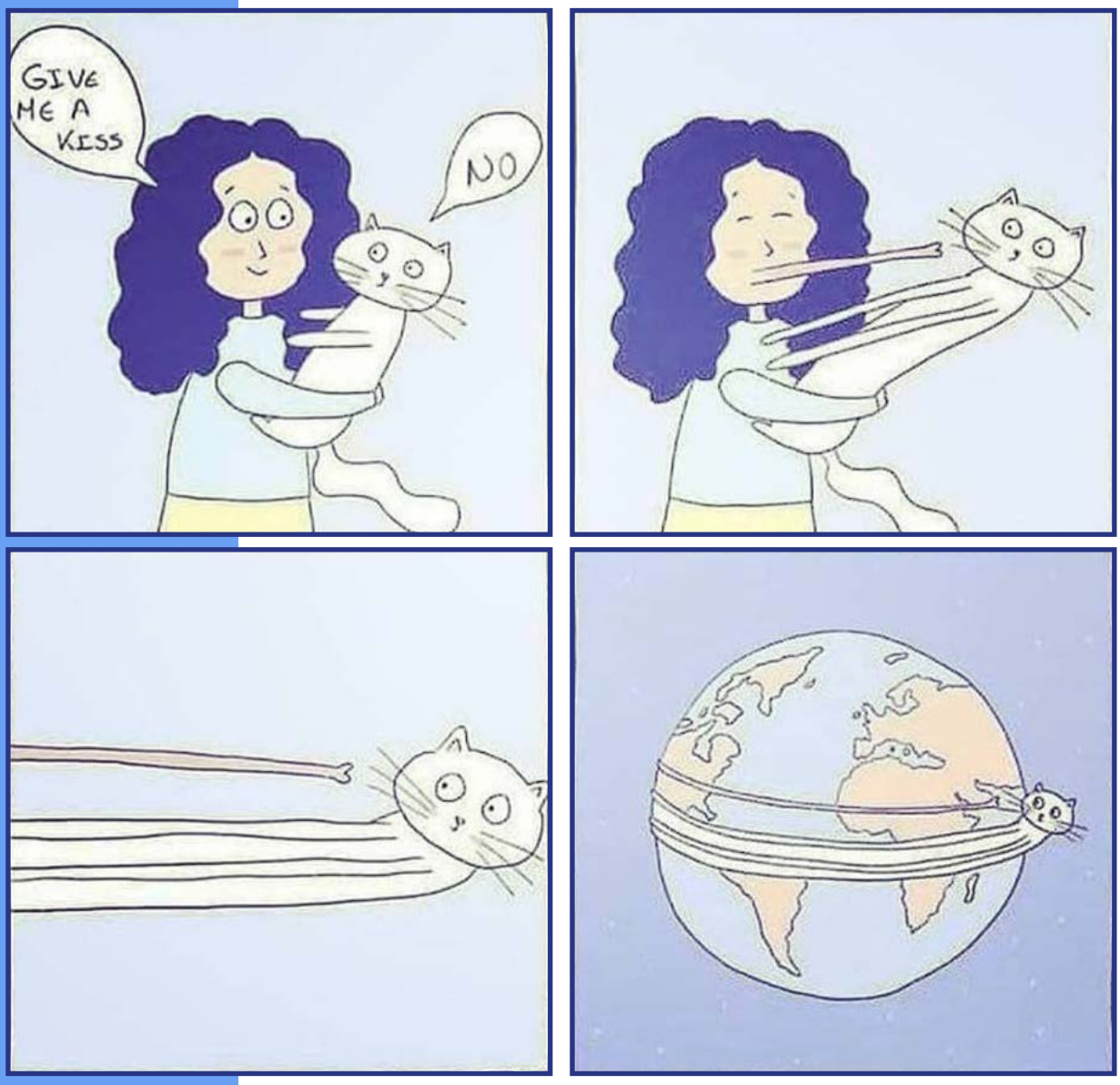

Onur Ataç

Öykü...

Köyün yaşlıları tarafından küçük çocukları korkutmak ve onları uykularında kıvrandırmak için anlatılan masallara göre, adına Karakoncolos denilen ve kış aylarının en soğuk vakitlerinde ortaya çıkmasıyla nam salan bir kış cini Gezginler Köyüne de musallat olarak önünü kestiklerine "Nereden geliyorsun?, nereye gidiyorsun?" diye meraklı gözlerle sorular sorarmış. Sorduğu soruların cevapları arasında "Kara" kelimesini dile getiremeyip korkudan dişleri birbirine vuran biçareleri ise kaçırarak, onları afiyetle yer, bugünde doyduk diyerek mutluluktan ağzı beş karış açık bir şekilde çayır çimene sırt üstü yatar ve sonraki günlerde kimleri yiyeceğinin de hesaplarını yaparmış.

KARAKONCOLOS

Köyün yaşlıları tarafından küçük çocukları korkutmak ve onları uykularında kıvrandırmak için anlatılan masallara göre, adına Karakoncolos denilen ve kış aylarının en soğuk vakitlerinde ortaya çıkmasıyla nam salan bir kış cini Gezginler Köyüne de musallat olarak önünü kestiklerine "Nereden geliyorsun?, nereye gidiyorsun?" diye meraklı gözlerle sorular sorarmış. Sorduğu soruların cevapları arasında "Kara" kelimesini dile getiremeyip korkudan dişleri birbirine vuran biçareleri ise kaçırarak, onları afiyetle yer, bugünde doyduk diyerek mutluluktan ağzı beş karış açık bir şekilde çayır çimene sırt üstü yatar ve sonraki günlerde kimleri yiyeceğinin de hesaplarını yaparmış. Lakin nasıl ki insanoğlu türlü türlüyse onların da kötüleri olduğu kadar kimseye zararı dokunmayanları ve dahi zalimlik ve türlü şeytanlıklar peşinde koşmayanları da varmış.

Ne hikmettir ki Gezginler Köyüne uğrayan ve oralarda vakit geçirmekten pek bir hoşnut olan Karakoncolosların en mülayimlerinden olan bir kış cini ise börtü böceklerin bile uykuya daldığı gecenin en ıssız vaktinde etrafta kimsenin olmadığını düşünerek rahat bir şekilde çimenliklerde sırt üstü yatmaktadır. Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle kendisini mutlu eden hayaller kurarken uykusu hayallerine galip gelince kocaman esneyerek uykuya dalar ancak bir müddet sonra kendisini

ayaklarıyla dürten birisini hisseder. Bu ne ola ki diye can havliyle ayağa kalkınca, tüylü vücudu ve kırmızı gözleriyle karşısında duran adama korku dolu gözlerle bakmaya başlar. Ancak onu dürten köylü, onun görüntüsünden daha fazla korkmuş bir vaziyette irkilir ve "Es, es neuziballah uzak dur benden, korkmadım senden" diyerek elinde tuttuğu kazma ile karakoncolos'a saldırmaya niyetlenir. Ancak koncolos tüm köyü ayaklandıracak kadar yüksek sesle çığlık atmaya başlayınca adam korkudan gözlerini fal taşı gibi açar, "Vay başıma gelenler" diyerek kalbini tutar ve tek kelime etmeden yere yığılarak ruhunu teslim eder.

Adamın öldüğünü gören karakoncolos ise "Eyvahlar olsun" diye söylenerek elleriyle başına vurmaya başlar ve koşarak oradan uzaklaşır. Daha sonra nefes nefese kalmış bir vaziyette koşmayı bırakır, durduğu yerde ağlamaya başlar ve adamın ailesini düşünür. Burnuyla havayı kokladıktan sonra adamın cesedinin bulunduğu yere doğru bir daha gider. Onun kim olduğunu merak ederek adamın ceplerini yoklamaya başlar. Adamın cüzdanında karısı ile kızının fotoğrafını bulunca bu duruma kendisinin sebep olduğunu düşünerek geride kalanlara üzülür ve uzunca bir süre düşündükten sonra adamın suretine bürünerek adamın tüm anılarını içselleştirir. Dönüşümünü tamamlayınca öncelikle sahip olduğu insan ellerine bakar, daha sonra suratına dokunur ve "Çok çirkin bir mahluk oldum" diyerek yüzünü buruşturur ve kendinden tiksinerek kusmaya başlar. Daha sonra kendini toparlar, adamı da oraya gömdükten sonra eve doğru yola çıkar.

Evin önüne geldiğinde korku dolu gözlerle etrafına bakar, derin bir nefes alıp verdikten sonra kapıya sertçe vurmaya başlar. Alacaklı gelmiş gibi kapıya vurulduğunu duyan kadın ise uykulu gözlerle söylenerek kapıya doğru ilerler ve yavaşça kapıyı aralayarak gelenin kim olduğunu görmek ister. Kocasını görünce "Tövbe estağfurullah bir gün de eve erken gel be adam, hadi bana göstermiyorsun bari şu çocuğuna biraz sevgi göster. Sabahtan beri babam nerede babam nerede diye başımın etini yedi." diye söylenerek içeri girmesi için kapıyı açar.

Karakoncolos tek kelime etmeden mahcup bir şekilde kadına bakar ve yavaşça içeri girer. Onun bu sessiz haline canı sıkılan kadın ise "Burada eşekbaşı var tabi, bir kulağından giriyor ötekinden çıkıyor. Git hadi git yat zıbar, uykumun da içine ettin zaten" diyerek mutfağa doğru ilerler ve kapıyı kapatır. Karakoncolos ürkek adımlarla yatak odasına doğru ilerler, bu durumdan hiç memnun değildir. İçeri girince usulca yatağa girer, uzanır ve kapıya doğru bakmaya başlar. Kadının odaya doğru geldiğini görünce de ona sırtını döner ve korkudan gözlerini sımsıkı kapatır. Onun bu tuhaf hallerinden ötürü iyice çileden çıkan kadın ise "Dön, dön kıçını da dön bana. Yine ne haltlar yedin kim bilir, aman çok meraklı değilim o muşmula suratına" diyerek sinirli bir şekilde yatağa girer ve yorganı hızla üstüne çeker.

Karakoncolos ise ne yapacağını bilemez bir halde korkulu gözlerle yorganına sıkıca

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

sarılır, hafifçe kadına doğru dönerek "İyi uykular" der. Bunu duyunca iyice cinleri tepesine çıkan kadın ise "İyi uykularmış, duymadığım şeyler. Kafana vurdular galiba, yarın git bir hastaneye. İyi uykularmış, yat zıbar, sabah bir sürü işim var." diyerek onu daha çok korkutur.

Bu bedenle ve bu kadınla asla uyuyamam diye düşünen karakoncolos ise kadını uyuttuktan sonra usulca yataktan kalkarak kendini evden dışarı atar. Zaten gece uyumalarını, özellikle de dört duvar arasında uyumayı hiçbir zaman becerememiş, insanoğlunun uyuduğu vakitlerde gezmekten ve kendisiyle baş başa kalıp hayaller kurmaktan vazgeçememiştir. Evden çıktıktan sonra etrafta kimsenin olmadığından emin olarak yeniden özüne döner ve gülümseyerek oradan uzaklaşır. Evden iyice uzaklaşıp kendini dağlara bayırlara vurur ve yürüyüşünün üzerinden epeyi bir vakit geçtiğinden emin olduktan sonra çimenliklere doğru sırt üstü yatar. Ancak kısa bir süre sonra uzaklarda bir yerlerden bağırma seslerini işitince merakına engel olamayıp oraya doğru yürümeye başlar. Duyduğu seslerin yanına yaklaştığını anlayınca çalıların arasına siner ve iki kişinin boğuşup dövüştüğünü görür. Öncelikle onlardan korktuğu için yanlarına ilişmez fakat içlerinden birinin diğerini öldürdüğünü anlayınca vakit kaybetmeden oraya doğru gider, lakin karanlıktan ötürü yerde yatan adamı kimin öldürdüğünü göremez.

O esnada bağırış çağırışları duyup uykusundan uyanmayı başaran köylüler de bir hışımla oraya gelir ve karanlıkta gözleri kırmızı renkte parlayan karakoncolos'u görüp korkarlar. Güç bela cesaretlerini toplayanlar ise biçare adamı öldürüp yere serenin koncolos olduğunu düşünerek onu kovalayıp, öldürmek isterler ancak koncolos gözyaşları içinde oradan kaçarak peşindekileri atlatmayı başarır. Kendisini kovalayanların pes ederek durduğunu görünce de "Ben yapmadım, ben canavar değilim, ben kötü değilim, ne günah işledim de bunlar başıma geldi" diye hıçkırarak ağlamaya başlar ve bir daha insanların yaşadığı yerlerin yakınlarında bulunmaya tövbe ederek, kimsenin erişemeyeceği, kuş uçmaz kervan geçmez diyarlara doğru yola koyulacağına dair yeminler eder.

Karakoncolos'un yeminlerinden ve gerçek katilin varlığından habersiz olan köylüler ise cinayet mahalline jandarma ekiplerini çağırırlar ve askerlere olanı biteni, görülüp görülmeyeni ve dahi akıllarına gelen ne varsa herşeyi anlatmaya başlarlar. Köye bir canavarın dadanıp cinayet işlediğini, onu kovalayıp arkasından taş attıkları için sonraki geceler kendilerini de öldüreceğinden korkmaya başladıklarını ağlayıp sızlanarak anlatırlar. Adamı öldürdükten sonra köylülerin yanına sokularak cinayetin bir başkasının üzerine kaldığını anlayan ve korkudan aklını yitirme noktasına gelen köylüleri görerek neşesi yerine gelen katil ise köylülerin anlattıklarına eklemeler yaparak onların iyice galeyana gelmesi sağlar ve bir sonraki kurbanının kim olacağına karar vermek için adamları dikkatlice incelemeye başlar.

BİTTİ.

Ahmet Yılmaz Arşivinden teşekkürlerimizle.

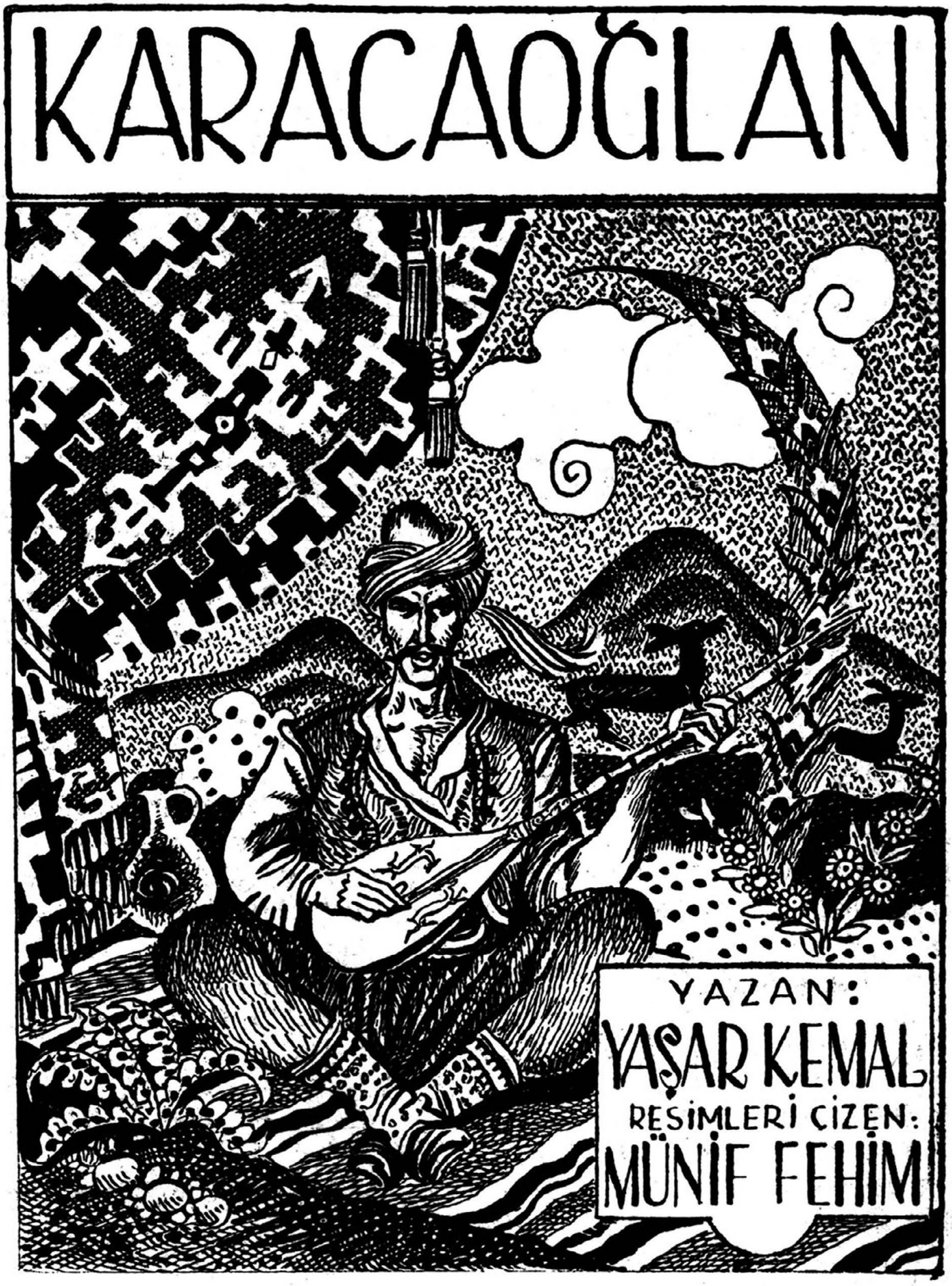

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL

Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Kaynaşmaya doğru atını sürdü. Devenin yanına geldi. Deve çökmüş kalkmıyordu. Birkaç kişi kaldırmak için hâlâ uğraşıyor, o inad ediyordu. Devenin başında da güzel bir kız dönüp duruyordu. Bu oba beyinin kızıydı. Deve de kızındı. Kızın kirpikleri top top olmuştu yaş ile. Bu sırada ortaya bir yaşlı adam atıldı. Bu, Veli Emmiydi. Veli Emmi kurdun kuşun, hayvanın dilinden bilirdi. Dedi ki: —« Uğraşmayın. Boşuna uğraşmayın.» Dedi ki: «Deve inadıdır bu! Başa çıkılmaz. Bir inad etmesin, ölünceye kadar yerinden kımıldamaz. Gelecek yıl gelin, burada kemiklerini bulursunuz. Kes, öldür kımıldamaz. Burada böylece acından ölür.»

Bey atın üstünde olanı biteni seyrediyordu. Susuyordu. Birden, hışımla atından indi. Kızının yanına geldi. Yaklaştı. Saçlarını okşadı. Sonra emir verdi: «— Haydi dağılın.» Dağıldılar. Kızına: —« Kızım,» dedi,, «sen benim uslu kızımsın. Koca Veli doğru söyledi. Bu ölünceye kadar burada kalır. Kalkmaz. Sana istediğin deveyi alırım. Çare yok kızım.»

Kız ağlıyarak deveyi orada bıraktı. Kalktı atına bindi.

Bir zaman sonra Deli Hüseyin doludizgin geldi, devenin yanında attan indi. Devenin yanına geldi Konuştu. —« Demek burada çürür, çürür gider de yerinden kalkmaz ha? Neye içerlemiş, neye kızmış acep?» Devenin başında dolandı. Sağına soluna baktı. Başını okşadı. «Şu deve milleti de ne acaip mahlûk,» dedi. «Ne tuhaf? Şaştım işine şunun. Zoru ne acep? Bile bile, göz göre göre, çürür de kalır mı adam?» Dertlendi. Bir türlü devenin yanından ayrılamadı.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 6 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Karacaoğlanın göçü, göçün önündeydi. İlerliyordu. Bir zaman gitti böylece. Sonra Hüseyini düşündü. Hüseyin neredeydi? Kalabalığa gitmişti. Bu zamana kadar ne iş yapıyordu? Kalabalık çoktan dağılmış, yola düşmüştü. Merakı gittikçe büyüyordu. Bir iki kişiye sordu. Doğru dürüst bir cevab alamadı. Göçü Hüseyinin karısına teslim etti, geriye döndü. Hüseyinin yanına geldi. Hüseyin devenin başında dönüp duruyor. Böylece gördü onu. Şaştı. Hüseyin Karacayı görünce kendine geldi.

— «Biliyor musun Karaca?» Karacaoğlan: —« Biliyorum, dedi. Deli Hüseyin

- «Bu burada çürüyünceye kadar kalacak. Yerinden kalkmıyacak. Karacaoğlan şaşkınlıkla: — «Neeee!» Deli Hüseyin usul usul — «Deve inadı. Deve inadı tutup da çökünce, bir daha, ölünceye kadar kalkmaz yerinden... İşte, bu da yerinden kalkmıyacak. Zayıf düşecek. Ölecek Kurtlar kuşlar pay edecek onu. Kaldıralım şunu.» Karacaoğlan. — «Kalkmaz diyen sensin ya...» Deli Hüseyin: — «Belki kalkar...» Sonra kızdı, deveye sarıldı kaldırmağa çalıştı. Kaldıramadı, terledi, tepindi. —« Öleceğini bilse burada, böylece yatar kalır mı? Söyle Karaca! Yatar kalır mıydı? Bey kızı :: türkü söyledi. Başına oturdu da devenin, ağıt yaktı Gene kalkmadı inadcı deve.» Birden aklına düştü.—« Senin sesin dağa taşa cümle mahlûkata kâr eyler Söylesene bir türkü. Haydi gözünü seveyim söyle.» Karacaoğlan gülümsedi: —« Türküylen deve mi kalkar? Canı ölmek istemiş. Ölecek.» Hüseyin: — «Benim hatırım için... Benim hatırım için bir türkü söylemez misiniz?» Senin sesin toprağa geçer. Taşı dile getirir.»

Karacaoğlan düşündü. Gözleri çakmak çakmak oldu.. Yüzü bütün bedeni kor kor çlaştı. Bu Karacaoğlan artık eski Karacaoğlan değildi. Kalktı usullacık gitti, atın terkisindeki sazını aldı. Devenin karşı sağına, bir taşın üstüne oturdu. Rüzgâr gibi, kasırga gibi, sonra seher yeli gibi ılıktan çalıp söylemeğe başladı.

Yaz gelir de yazı yaban yurdolur
Her derde bir alıcı kurdolur
On beşinde kızlar gonca gül olur
Vakti geçen güller ağlamasın mı?
Der Karacaoğlan bahar erişti
Meyvasın dermeden gazeli düştü
Yüklendi barhanem, kervanım göçtü
Tozu kalkan yollar ağlamasın mı?

Âşık der ki, sazın hikmetinden sual olunmaz. Deve ağır ağır ayağa kalkıyordu. Ama Karacaoğlan bunu görmüyordu Sazına yumulmuş, dünyasından geçmiş, veryansın ediyordu Uğulduyordu dünya. Deve ayağa kalktı. Deli Hüseyin deveyi durmuş, onda hareket başladığındanberi seyrediyordu. Kendine gelen Hüseyin elini Karacanın omzuna koydu. Deveyi gösterdi ona. Bu sefer şaşmak Karacaya düştü. O daha çok şaştı bu işe...

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 7 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Deli Hüseyin hemen devenin yularını Karacaoğlanın eline verdi. —« Sen» dedi, «gele dur hele, Ben gidiyorum.» «Atına atladı, Doldurdu, Yüreği parça lanacakmış gibi atıyordu. Kime söylese, hiç kimse devenin kalktığına inanmıyacaktı. Nasıl inandırmalıydı onları? İnanmazlarsa inanmasınlar, dedi kendi kendine... Varsın inanmasınlar,,, İnandıracağım onları ama... inanmaları gerek... Sonra göçü görünce kendini tutamadı. Bağırmağa başladı. —«Deve kalktı... Duyduk duymadık demeyin, deve kalktı... Heeey millet, deve kalktı haaaaa....» Duyanlar, —«Nolmuş bu Deli Hüseyine gene?» de diler.

Beyin yanına geldiğinde soluk soluğaydı. Bir zaman ağzını açıp da bir tek lâf edemedi. Kızın yüzü solgundu. Kederli, bitkindi. Sonra Hüseyin birden boşandı: «— Deve kalktı,» dedi. «Deve kalktı.» Bey afalladı. Kızın umutlan gözleri parladı. «— Deve kalktı diyorum size Allah Allah, deve kalktı, Ne lâf anlamaz adamlar. Deve kalktı yahu. Beyim sana diyorum. Sâyende deve kalktı. Benim kardaşım saz çaldı, deve kalktı. Saz çaldı, kendi dilince deveye türkü söyledi, deve de kalktı.»

Bey, yanındakilere: «— Ne diyor bu deli?» diye sordu. Kalabalık homurdandı:

«— Ne bilelim?»

Sonra kalabalık gittikçe arttı. Deli Hüseyin köpürdü. Halka döndü: «Ne öyle pel pel bakıyorsunuz? Deve kalktı. Bey! Bey! Bunlar böyle bakıyor ya, sen niye öyle pel pel bakıyorsun...? Benim yeni kardaşım var ya, hak âşığı o. İşte o, oturdu devenin başına,, Yumuldu sazın üstüne, bir çaldı ki... Dünya başka dünya oldu sandım. Dağlar ovalar nennilendi.. Toprak dile geldi o çalarken... Sonra deve kalktı. Daha kalkmasın mı?»

Kız: «— Kalktı mı Hüseyin Ağam?» «Hüseyin: «— Muştuluğumu isterim Hatun.» Kız, Hüseyine yaklaştı: «— Muştuluğun başüstüne Hüseyin.» dedi.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL

— 8 —

Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Bu sırada, sabahleyin deve kalkmaz diyen yaşlı adam, Koca Veli Ağa ortaya atıldı: —« Bak,» dedi, «deli, bana bak. Deve dediğin inad edince kalkmaz. Öyle sanmanan sözünden kalkmaz. Dımbırtıynan, sım bırtıynan kalkmaz. Sen düş görmüşsün. Sen nerede uyudun deli deyyus? Söyle de uyuduğun yeri, sana ona göre söz söyleyim. Sen uyumuşsun, Hem de üstü açık uyumuşsun...»

Hüseyin kızar: —« Koca! Koca,» der. «Senin akıl sulanmış.»

Koca Veli: —« Bak hele itin delisine.. Ne lâflar ediyor! Eğer o deve kalkmışsa, ben de şu bıyıklarımı keserim.»

Kalabalığın ortasında Hüseyin, onları inandırmak için hiç bir çare bulamıyordu. Nasıl bulsun. Bu obalar oba, bu develer deve oldu mu, çöken deve, inadından çöken deve bir daha kalkmamıştı.

Hüseyin ellerini açmış: —« Şimdi, şimdicik görürsünüz,» diyordu. «Şimdi, şimdicik, kardaşım gelsin de görürsünüz. Deveyi getirsin de görürsünüz. Bir saz çalsın da, bir türkü söylesin de görürsünüz. O zaman koca Velinin bıyıklarını tutar kökünden ellerimle keserim. Kökceğizinden keserim. Bana ne? İster inanın, ister inanmayın. Bana ne bire? Kardaşım çalar, ben de dinlerim.»

Daha fazla kızdırmamak için —« İnandık Hüseyin, inandık,» dediler, gülerek.

Vakit ikindi olmuştu. Göç gürültü patırtıyla, bir düzlüğe konmağa çalışıyordu. Bunu Bey istemişti. Ne de olsa merak etmişti. Deveyi burada, bu düzlükte bekleyeceklerdi bu gece... Burada bir hafta, bir ay, bütün bir yaz da kalabilirlerdi. Çünkü yazlaklarından birisi de obanın, bu düzlüktü.. Bu olay çıkmasaydı, belki de daha ileri gideceklerdi.

Bey: —« Varın söyleyin şu deliye,» dedi, «dedikleri doğru çıkmazsa, bunları kardaşlığını öğmek için söylüyorsa, kardaşına da, ona da yapacağımı bilirim... Varın, Bey böyle söyledi deyin. Yalansa şimdiden başının çaresine baksın. Varın öyle söyleyin. Kızımı umuda düşürdü. Yalansa, kardaşını da alsın, obadan çıksın gitsin.»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 9 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Deli Hüseyin, zorlukla çadırını kurdu. Elleri dolaşarak... İçi içine sığmıyordu. Çadırını yarım yamalak kurdu. Obanın ortasına düştü. Çadır çadır dolaşarak kardaşını, kardaşının saz çalışını deveyi nasıl kaldırdığını anlatıyordu. «Yalan söylüyorsam ben bu obada durmam. Yalan söylemiyorsam da, çoluk çocuk bütün obayı toplar, Koca Velinin bıyığını kendi elimle kökünden kazırım. Varsın avradı gibi olsun Koca Veli...»

Uzaktan devesi, atı ile Karaca gözüktü. Hüseyin deli gibi ortalığa düştü:

—« Bakın! bakın! kardaşım geliyor. Koca Velinin bıyığı gitti. Kökünden gitti. Bıyık turşusu yapacağım. Ya da avradına vereceğim Koca Velinin bıyığını...» Koşa koşa Karacaya doğru gitti. Ona sarıldı. «Bir bıyık kazandık ha,» dedi «Seksen yaşında bir bıyık kazandık.»

Sonra Karacayı orada bıraktı, Beye koştu. Bey daha önceden görmüştü deveyi. «Varol Hüseyin,» dedi. «Ben de sana muş duluk vereceğim. Getir kardaşını yanıma. Bu nasıl adammış, ben de göreyim.»

Bütün bunlar olup biterken Karaca ortada kalakalmıştı.

Karacanın yanına ilkin kız geldi. —« Sağol,» dedi, «aşık Sen sağol. Bu benim devemdi. Sen kurtarmışsın. Ölüp gidecekti, Sen olmasan...»

Oba halkı çoluk çocuk birikmişti. Hayretle, korkuyla Karacaya bakıyorlar, birbirlerine birşeyler fısıldaşıyorlardı. Birikip halka olmuşlardı. Gelen gelene... Çobanı, sığırtmacı, duyan geliyordu. Hüseyin de Beyi bırakıp koşa koşa birikmiş kalabalığa geldi. Ortada öyle kalakalmış Karacanın yanına vardı:

—« İşte,» dedi, «İşte kardaşım.. «Saza başladı, bir türkü söyledi... Baktım deveye... Ne görem ki... boynunu uzatmış... Ya boynunu uzatmış... Sonra kalktı. Dağlar bile ayağa kalkıp, dağlar taşlar bile yola düşüp yürüyecekti...» O türkü söylerken

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 10 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Oba toplanmıştı. Oba bir uğultu halindeydi. Kalabalık bir duruyor, hiç mi hiç ses çıkmıyordu. Taş gibi. Her biri donmuş. Sonra birden kalabalık bir uğulduyordu. Bu arada kızla Karacaoğlan göz göze geldiler. Bakıştılar. Kız, uzun kirpikliydi. Karacaoğlan karayağız, kavruktu. Çelik yüzlü. Kız bir şeyler söyleyecek oldu Karacaya. Söyliyemedi. Karaca bunu sezdi. Kalabalığın gözleri bu, biribirine muhabbetle bakan, susan iki gence çevrildi kaldı.

Kalabalıktan bir iki yaşlı: —« Şu âşık iki söylese de dinlesek,» dedi. «Bu kadar millet ağzının içine bakıyor onun. Karacaoğlanın canına minnetti. Hemen oracığa oturuverdi. Başladı çalmağa.

O söyledikçe halka olmuş kadınlarda bir sallanma... Bir ah, of... Etrafta çıtırtı bile yok. Dağlar, ovalar yankılanıyor. Yalnız bir ses... ortalığı dolduruyor. Söyliyenin yüzü utangaç. Bir zaman sonra, kendisini unutup da asıl dünyasına girdiği zaman yüzü değişti. Obada kim varsa, hasta, yatalak, çocuk.. halkaya katılmak için çadırdan fırladı... Halka büyüdü. Halka dondu kaldı. Dağlardan çobanlar sürüsünü bırakıp geldi. Dağlardan kurtlar kuşlar geldi. Sonra, birden bire saz durdu. Türkü durdu. Türkü bir zaman kayalarda ova da yankılandı kaldı. Âşık başı önünde kalktı, yürüdü. Onun geldiğini gören halka usuldan aralandı. O çıktı.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL

Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Dağların sümbülü, nergisi kokar. Peryavşanı, mantıfarı,, yarpuzu kokar. Pınarının suyu. oluğunun yosunu kokar. Ulu bir ağacın altındaydı. Ağaçların arasında menekşe almış yürümüştü. Menekşesi dize çıkmış. Âşık başını elleri arasına almıştı. Yalnızdı. Dünyada yalnızdı. Bir şeyler hayal ediyordu. Karşısına bir hayal dikilmişti, gitmiyodu. Elini yüzünden indirdi. Sazına dokundu. Sonra yumuldu. Hep yumulurdu böyle saza.

Arab at üstünde kaldı postumuz
İkrarından döndümola dostumuz
Yarın örter kara toprak üstümüz
Çürütür ha, benli Sunam çürütür.

Yüksek olur Arab atın kaltağı
Issız kalmaz koç yigitin yatağı
Yaklaşma kötüye değer eteğin
Geri dur ha, benli dilber geri dur

Yağmur yağdı yolarına sapayım
Hak dinidir aşk dinine tapayım
Çeviriver al yanaktan öpeyim
Beri dur ha benli dilber beri dur.

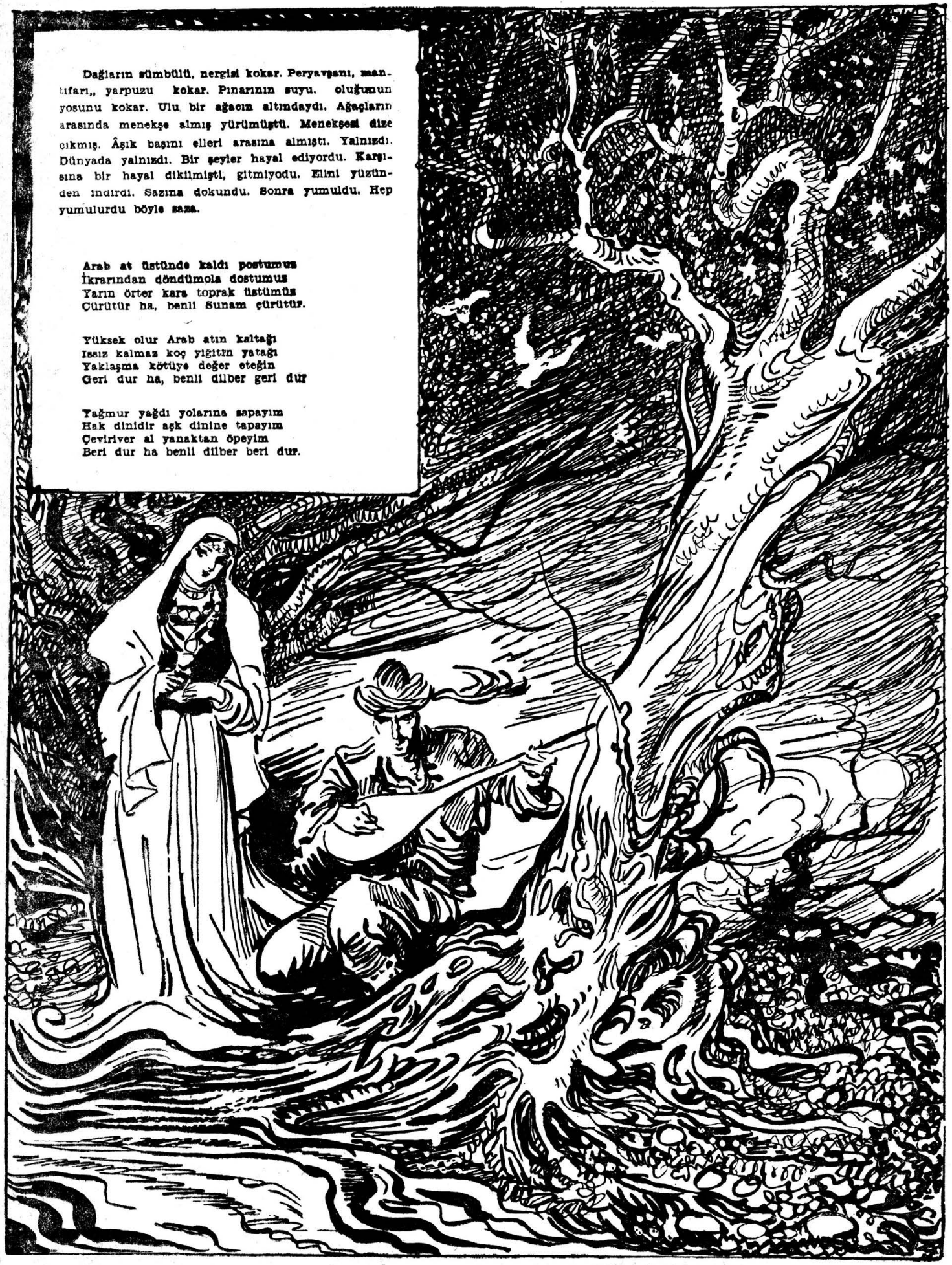

DEVAM EDECEK

Tevfik Emre

Her sabah sekiz buçukta evde olurdum. İnsanların işe gittiği yönün tersine ben eve gelirdim ve o yüzden trafikle ilgili bir sorun yaşamazdım. Kırk beş dakika metro, on beş dakika minibüs yolculuğunda, genelde etrafı seyrederdim. Metroda daha çok insanlara ve ne yaptıklarına bakardım. Bazıları kitap okur, bazıları müzik dinler, bazıları da benim gibi diğerlerini seyrederdi. Müzik dinleyip, kitap okuyanlar dışında, koridorlarda dikilip, metronun karanlık penceresinden geçen beton duvarları ve her üç dakikada bir gelen aydınlık istasyonları seyredenler uyuklayanlar boşluğa bakanlar ve durakları sayanlar da olurdu.

BEKÇİ

Her sabah sekiz buçukta evde olurdum. İnsanların işe gittiği yönün tersine ben eve gelirdim ve o yüzden trafikle ilgili bir sorun yaşamazdım. Kırk beş dakika metro, on beş dakika minibüs yolculuğunda, genelde etrafı seyrederdim. Metroda daha çok insanlara ve ne yaptıklarına bakardım. Bazıları kitap okur, bazıları müzik dinler, bazıları da benim gibi diğerlerini seyrederdi. Müzik dinleyip, kitap okuyanlar dışında, koridorlarda dikilip, metronun karanlık penceresinden geçen beton duvarları ve her üç dakikada bir gelen aydınlık istasyonları seyredenler uyuklayanlar boşluğa bakanlar ve durakları sayanlar da olurdu. Bazen aynı iş yerinden veya okuldan birlikte metroya binen gruplar, kendi aralarında konuşur, gülüşürlerdi. Benim iş arkadaşım yoktu, seksen dört kişinin çalıştığı bir fabrikada gece bekçisiydim. Fabrika, kapı kolu üretiyordu ve tek vardiya çalışıyordu. Kapı kolu ihtiyacı hiç değişmiyor, hiçbir zaman acil bir sipariş veya yetişmesi gereken büyük bir parti mal olmuyordu. Akşam yedide benim mesaim başladığında, gündüz çalışanlarınki bitiyor ve bütün fabrika bana kalıyordu. Gündüz seksen dört kişinin yaşadığı, yemek yediği, çay içtiği, çalıştığı fabrikanın çatısı altında gece tek başımaydım. Geceler boyunca fabrikayı ben koruyordum. Sabah seksen dört kişi geldiğinde işlerine devam edebilsinler, ay başında maaşlarını alabilsinler diye. Bu seksen dört kişiden tanıdığım sadece beş kişiydi. Fabrika müdürü, sekreteri, idare ve personel müdürü, muhasebe müdürü ve gündüz bekçisi. Bazı geceler fabrika müdürü iş yetiştirmek için sekreteriyle gelir, işi genellikle bir saatte yetiştirip sigara içerek giderlerdi. İdare ve personel müdürü ile işe girerken tanışmıştım, muhasebe müdüründen maaşımı alıyordum

ve gündüz bekçisi ile aynı bekçi kulübesini kullanıyorduk. Ben işe gittiğimde, servisler kalkmak üzere olurdu, gündüz bekçisi apar topar kulübeyi ve anahtarları bana verip servise yetişirdi. Birbirimizle çok fazla konuşamazdık.

Her sabah evde kendime güzel bir kahvaltı hazırlardım. Yumurtamı tam kayısı pişirir, zeytin, peynir, reçel ve taze ekmekle nefis bir kahvaltı yapardım. Çayın demini almasını bekler, sofraya öyle otururdum. Kahvaltıdan sonra çöken uyku dağılmadan, kahvaltılıkları dolaba koyar hemen yatağa girer ve uyurdum. Saati kurmazdım, çünkü her zaman saat üçte uyanırdım. Kendime bir kahve yapıp birkaç sigara içer, biraz televizyon seyrederdim. Yemeğimi yer, bulaşıkları yıkar, tıraş olup en geç beş buçukta evden çıkardım. Kentsel dönüşümle yapılmış yeni binalardan birinin penceresi olmayan kapıcı dairesinde kiracıydım. Çünkü artık kapıcılara ihtiyaç yoktu ve yönetim kapıcı dairesinin kiralanmasına karar vermişti. Evim iyi ısınıyordu ve yirmi dört saat sıcak su vardı. Babamın evini düşündüğüm zaman, yaşadığım evin konforundan gurur duyuyordum. Eski evimiz, çatısı akan, pencereleri üfleyen ahşap bir evdi. Anne ve babamı iki yıl arayla kaybettikten kısa bir süre sonra, mal sahibi diğer komşularla birlikte, kentsel dönüşüme karar vermiş ve sonuçta bu yeni binalarda daire sahibi olmuşlardı. Çoğunluğu dairelerini satarak başka yerlerde yaşamayı tercih etmişti. Bir anlamda eski mahallemizdeydim ama ne eski komşular, ne de eski evler kalmıştı. Yer olarak aynı yerdeydim ama herkes gitmişti.

Konuşkan biri değildim, bundan şikayetçi de değildim. Bazen gün boyunca sadece marketten ekmek alırken "Bir ekmek" ve iş yerinde gündüz bekçisini uğurlarken "İyi akşamlar abi" dışında tek kelime etmezdim.

O sabah da eve geldiğimde saat sekiz buçuktu. Mutfağa kadar ayakkabılarımla girip oturdum ve bir sigara yaktım. Kafam karışıktı, huzursuzdum ve gece olanlar bir an bile gözümün önünden gitmiyordu.

Bir önceki gece de her zamanki gibi mesaime yedide başlamıştım. Yaz aylarında olduğumuzdan ortalık henüz kararmamıştı. Talimat gereği bütün fabrikayı dolaşıp bekçi kontrol saatlerine girişleri yaptım ve deftere vukuat olmadığını işledim. Kakaolu kremalı bisküviler ile çay içtim ve biraz televizyon seyrettim. Her saat başı fabrikayı turlar, saatleri işlerdim. Sekizinci turumda arka tarafta depo duvarındaki saate vardığımda bir ses duydum. Bu bir kadın sesiydi, derinden gelen bir çığlıktı sanki. Duvarın arkasından geliyordu. Yola en uzak bu bölgeyi sevmezdim ancak neyse ki son saat buradaydı. Turumu burada tamamlar, yaklaşık iki yüz metrelik yolu duvar dibinden hızla yürür ve bekçi kulübesine ulaşırdım. Aynı sesi bir kez daha duydum ve bazı homurtuları. Duvarın yüksekliği iki metreydi ve hemen arkasında bir vukuat vardı. Zaman zaman, özellikle yaz geceleri, birileri arabayla bu ıssız yere gelip içki içerlerdi. Genellikle seslerini duyardım, bazen bu seslere kadın sesleri de katılırdı. Ancak bu kez duyduğum kadın sesi gibisini ilk kez duyuyordum. Bu bir çığlıktı, bir feryattı ama muhtemelen çıkış yolu kapatılmış, engellenmiş bir çığlık. Bir süre duvara dayanıp sesleri dinlemeye devam ettim. Kadının sesi gitgide alçalıyor, erkek homurtusu hızlanan yükselen ritmik bir hal alıyordu. Geçen yaz buna benzer bir olay için polis çağırmıştım, gelen polislerle arabadakiler ahbap çıkmıştı. Polisler beni tersleyip her işe burnumu sokmamam konusunda alaycı bir şekilde uyarmışlardı. Hatta kadınlardan biri, istersem seyredebileceğimi, belki bir şeyler öğrenebileceğimi küfürlü bir dille suratıma haykırmıştı. Yine benzer bir olay diye düşündüm ancak bu kez bir farklılık vardı. Kadının sesi daha da tizleşmiş, erkek homurtusuna küfür eklenmeye başlamıştı. Sonra bir anda kadın bağırmaya başladı, "İmdaa" diyebildi ve sesi aniden kesildi. Boğuşmanın olduğunu seslerden anlıyordum, adam "Orrospu" dedi ve tok bir sesle bütün sesler kesildi. Duyduğum tok ses, yere düşen olgun bir karpuzun patlama sesine benziyordu.

MKAAWS

Karpuzun içi olgundu ama kabukları çıtırdayarak kırılacak kadar sert. Sonrasında uzun bir sessizlik oldu. Uzaklaşan ayak sesleri duydum, ardından gelen sessizliğin tekrar bozulmasını bekledim, bozulmadı. Ne kadar beklediğimi bilmiyorum, kalbim kulaklarımdan çıkacak gibi atıyor, sessizlik devam ediyordu. Ellerim ayaklarım, dizlerim titriyordu, nefes almakta zorlanıyordum ama alıyordum. Merakıma söz geçirmeye çalışıyordum ama engel olamıyordum. Ayakta zor duruyor, bir taraftan da duvara tırmanmaya çalışıyordum. Bir kaç kez denedim ama beceremedim, sonunda duvara arkasını görecek kadar tırmanmayı başardım. İki elimle sıkıca duvarın üzerine tutunuyor hala titriyordum. Karanlıkta hiçbir şey görmüyordum. Tek elim ve iki bacağımla kendimi sağlama alıp, boşta kalan elimle belimde takılı el fenerine ulaştım. Şimdi de onu yakmaktan, birileri tarafından görülmekten korkuyordum. Işığını göğsüme bastırarak, olabildiğince görünmemeye çalışarak el fenerini yaktım, dinledim, etraf sessizdi, hareket eden hiçbir şey yoktu. Ani bir hareketle fenerin ışığını duvarın ardına yere yönelttim, ışığa gözlerimin alışması gerekti. İlk tuttuğum yerde sadece ezilmiş otlar vardı, ışığın yuvarlağını yavaşça otlar üzerinde gezdirmeye başladım ve birden ışığa bir kadın ayakkabısı girdi. Yana devrilmişti, tabanları epey aşınmıştı. Ayakkabıdan fazla uzaklaşamadan bir kadın ayağı gördüm. Baş parmağı yırtık çoraptan çıkmış, sarkık çoraplı bir kadın bacağı. Çorap dizlerine kadar aşağı inmişti. Eteği düzgündü, sanki özellikle kapatmak için aşağı çekilmiş gibiydi. Eteği düzgün, bluzu yeşildi. Bluzun yakasına doğru koyu kahverengi bir leke vardı. Leke çok düzenli yayılmıştı, bluzun deseni gibiydi. Sanki kadının kafasına bir kova, koyu kahverengi boya dökülmüştü. Sol omzunun yanında büyük bir taş vardı, o da boyaya bulanmıştı. Boyanın kaynağı kadının suratıydı ve sanki hala oradan kaynamaya devam ediyordu. Panikledim, dengemi kaybedip duvardan düştüm. Otomatik olarak hızla ayağa kalkıp üzerimdeki tozları elimle temizlemeye başladım. Boya bana da bulaşmış gibiydi, parmaklarımın arasından aktığını hissediyordum ama ellerim sadece tozla kaplıydı. Bir süre sonra kendimi topladım, bekçi kulübesine doğru yürümeye başladım.

Kulübeye girince, kapıyı kapatıp kilitledim ve ışıkları söndürdüm. Karanlıkta kendimi daha güvende hissettim. Ellerim hala titriyordu. Saatime baktım, bir sonraki turuma yirmi dakika vardı, kalan son iki kakaolu kremalı bisküviyi çaya batırıp yedim. İyi geldi.

Sonraki turlarımda orada hiç durmadan işimi yaptım, duvarın arkasına kulak kabarttım, bir şey duymadım, duymadığıma sevinmeli miydim, bilemedim, belki de kadın kalkıp gitmişti, yeniden kulübeye dönüp kapıyı kilitledim.

Sabah yedide gündüz bekçisine anahtarları verip hiç konuşmadan aceleyle fabrikayı terk ettim. Eve geldiğimde, canım kahvaltı istemedi, dünden kalan bayat ekmeğin köşesinden bir iki lokma ısırdım, birkaç sigara içtim ve elbiselerimle kanepede sızdım. Uyandığımda saat dört buçuktu, üzerimi değiştirmeden apar topar yola çıktım. Gece gördüklerim ve duyduklarım uykumda binlerce kere tekrarlanmıştı, uyandığım halde hala devam ediyordu. Metroda, minibüste, yürürken, bütün duyularımla o anı defalarca bir daha, bir daha yaşadım. Her soluk alışımda baştan başlıyordu.

Fabrikaya yaklaşırken, polis arabalarını ve ambulansı gördüm, sanki bu bana biraz iyi geldi. Servisler çoktan gitmişti, gündüz bekçisi hala oradaydı. Yaklaştığımda, telaşla yanıma gelip bana bir şeyler anlatmaya başladı, onu duyuyordum ama anlamıyordum. Birlikte bekçi kulübesine girdik, konuşmaya devam ediyordu. Çekmecelerde kakaolu kremalı bisküvilerden aradım, hiç kalmamıştı. Dışarı çıktım, etrafımda dolanıyor bana anlatıyordu. Bir an durdum, iki polis bize doğru yürüyorlardı, birbirlerinden uzaklaştılar, biri tabanca kılıfının çıt çıtını açtı ve kabzayı tuttu, öbürü bana doğru geldi ve konuşmaya başladı, anlamıyordum. Konuştukça gerginliği artıyor, sorularını tekrar tekrar soruyordu. Soru olduğunu söyleniş şeklinden anlıyordum, bilmediğim bir dili konuşuyordu. Beni omuzlarımdan tutup sarstı, kollarımı ona doğru uzattım, bileklerimi birbirine yaklaştırdım ve "Ben yaptım" dedim.

BİTİ.

Aynur Kulak

FRANKENSTEİN YA DA MODERN PROMETHEUS

Korku türü dendiğinde ilk akla gelen karakter. Bir edebiyat karakteri. 1818 doğumlu. Yayınlandığı ilk günlerden itibaren tartışma konusu olmuş, kendisinden korkulmuş, okunması uğursuzluk getirir denmiş olan Frankenstein'ı yazmak ürkütücü.

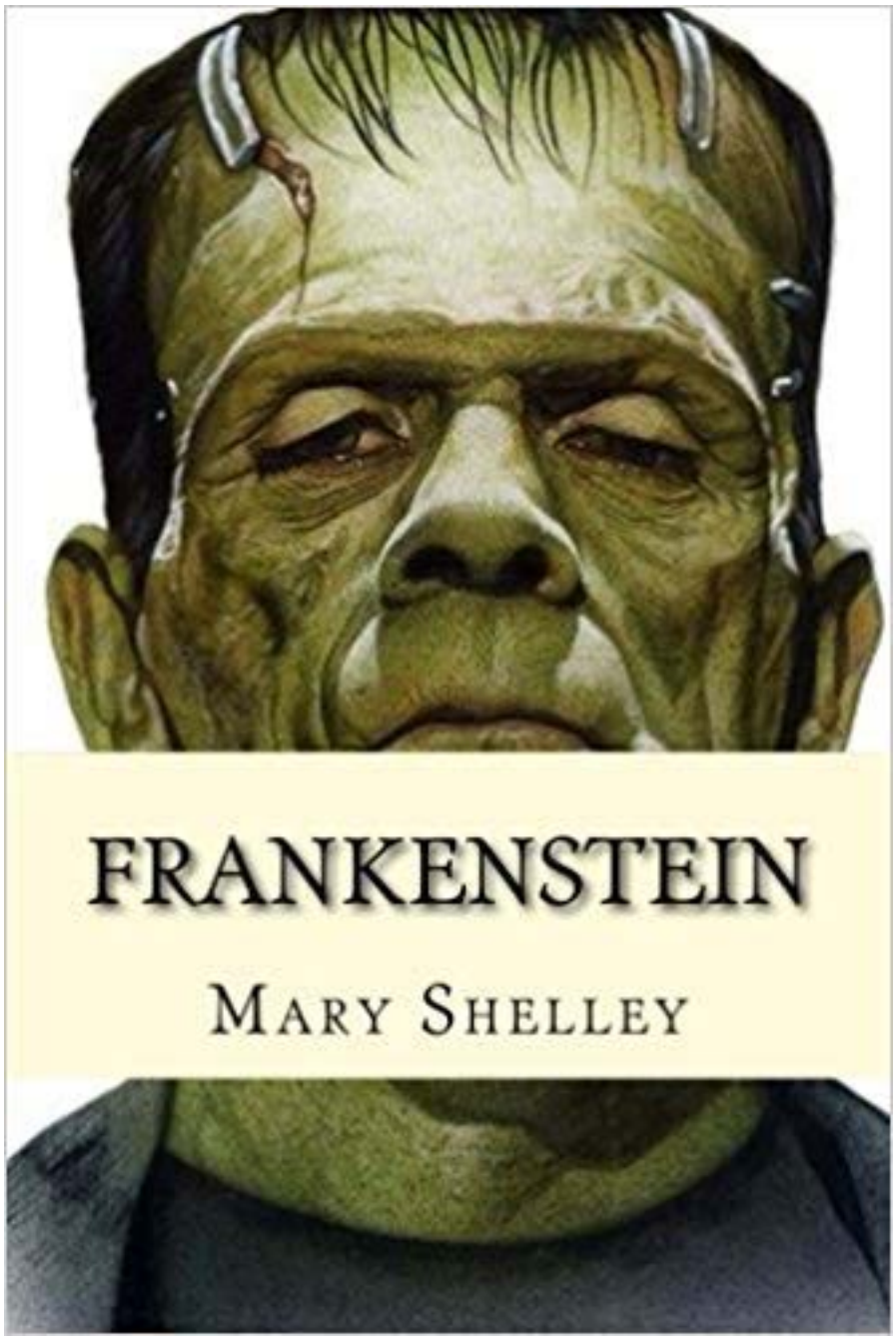

Korku türü dendiğinde ilk akla gelen karakter. Bir edebiyat karakteri. 1818 doğumlu. Yayınlandığı ilk günlerden itibaren tartışma konusu olmuş, kendisinden korkulmuş, okunması uğursuzluk getirir denmiş olan Frankenstein'ı yazmak ürkütücü. Yine de yazacağım. Bunlar çok üstün körü yorumlar. Kabaca söylenmiş sözler. Çünkü Frankenstein çok daha fazlası. Katmanları çok. Derinliğini tahmin etmek neredeyse imkansız. Kitap bittiğinde korktuğumuz şey gerçekten Frankenstein mi olmalı sorusunu bize sordurtacak kadar cesur bir

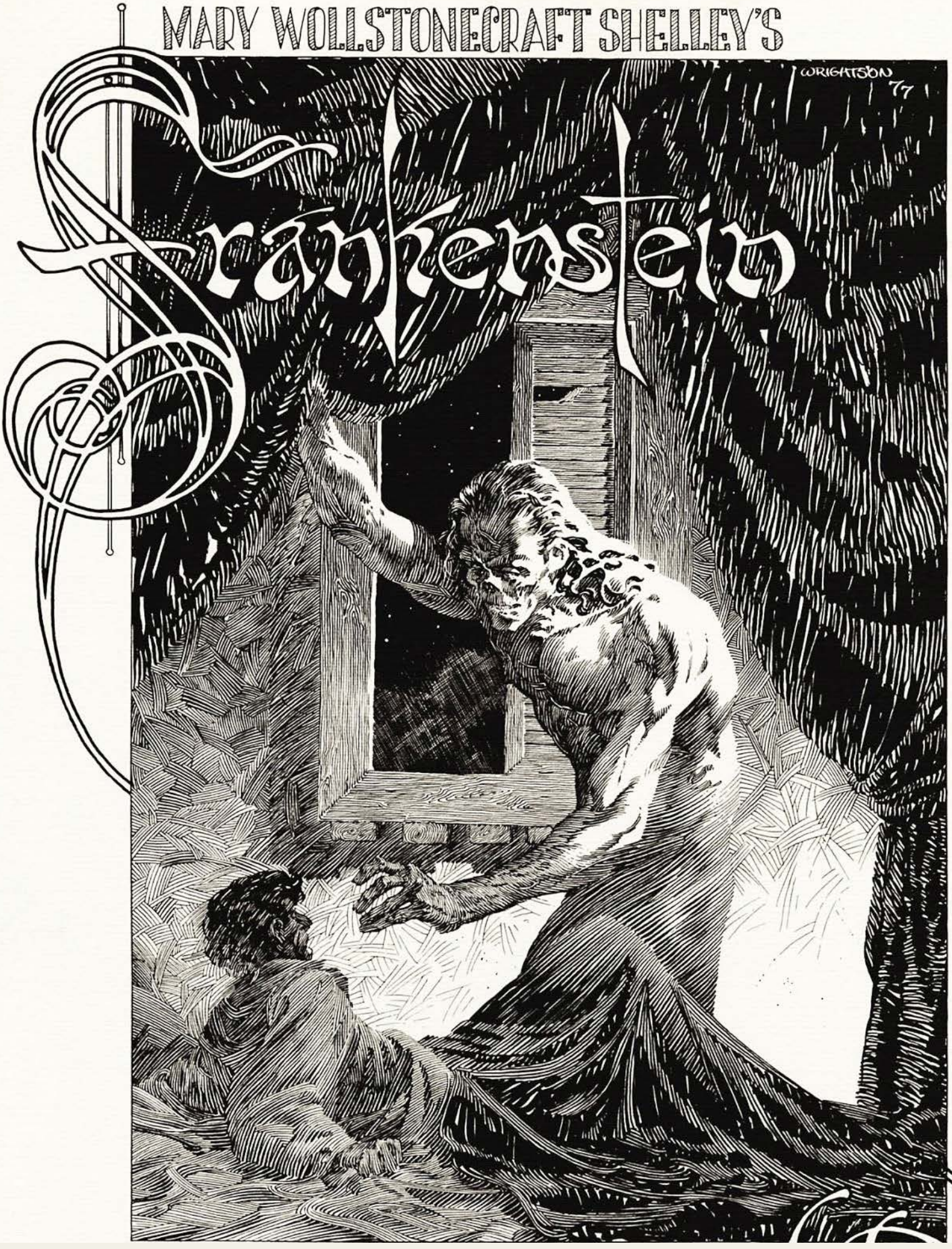

İllüstrasyon Berni Wrightson

kitaptan bahsedeceğim.

Korkmayın Frankenstein'dan. Çünkü korkmanız gereken karakter aslında hiç tahmin etmediğiniz biri !

Tanınmayan Yazar

Kaç kişi tanıyor Mary Shelley'yi? Hakkında bilgi sahibi olan; bir fikri olan var mı? Frankenstein'i biliyoruz ama. Korku türüyle ilgilenmiyor dahi olsanız kulağınıza çalınmışlığı vardır. Kötü bir benzetme yaparken mutlaka kullanmışsınızdır bu ismi. Mary Shelley'nin yarattığı Frankenstein yarattığı kişinin önüne geçmiş bir karakter olarak dünya literatürüne gireli yüzyıllar oldu. Boyu 2.50 olan; son derece biçimsiz vücuduyla, çirkin yüzü ve hantal yapısıyla Frankenstein, insanın doğuştan getirdiği korku duygusunu harekete geçirdiğinden görmezden gelinmesi ve unutulması imkansızlar arasına giriverdi.

Mary Shelley, Frankenstein'i yarattığında 21 yaşındaydı. İngiltere burjuvazisinde önemli bir yere sahip, tanınmış, bilinen; son derece entelektüel bir ailenin kızı olarak dünyaya geldi. Annesi Mary Wollstonecraft yazar, filazof, kadın hakları savunucusu idi. Kısa yaşamı boyunca bir çok roman, felsefe kitabı, kadın hakları manifestoları kaleme aldı. Yanı sıra bir seyahatname, çocuk kitabı ve Fransız Devrimi Tarihi kitaplarını yazarak son derece birikimli olduğunu hemen hemen her dalda gösterdi. Baba William Godwin siyaset alanında aktif bir siyaset bilimciydi.

Böyle bir evde doğan Mary'nin doğumundan birkaç gün sonra annesi doğum sonrası evresini atlatamayarak öldü. Annesiz büyüyen Mary için annesinin ardında bıraktığı eserleri kılavuz niteliğindeydi. Baba William Godwin tekrar evlenmiş olmasına rağmen, ölen anne varlığı evin içinde devam etmekteydi. Mary annesinin kitaplarını elinden düşürmeyerek büyüdü. Çocuk sayılabilecek yaşlarda evdeki büyük kütüphanede bulunan kitapların neredeyse tamamını okudu. Yaşadığı yüzyıla bakıldığında *(18.Yüzyıl)* bir kız çocuğunun alabileceği en iyi eğitimi almıştı. Kitapları okudu yer ise ilginçti. Annesinin mezarı. Mary'yi aradıklarında yüzde yüz orada, annesinin mezarında buluyorlardı. Yemeklerini bile orada yediği, ilk cinsel ilişkisine dahi orada girdiği söyleniyordu.

Korkutucu değil mi?

Mary 1814 yılında dönemin son temsilcisi ve en iyi şairi sayılan Percy Bysshe Shelley'e aşık olur. Ünlü şair evlidir fakat birlikte İsviçre'ye giderler. İsviçre dönüşü baba William Godwin'in evlatlıktan ret kararını duyan Mary büyük bir şok yaşar ama Percy ile olan ilişkisine devam eder. Karısı bir süre sonra ölen Percy ve Mary 1816 yılında evlenir. Bu arada Mary iki bebeğini kaybeder. Üvey kız kardeşi de intihar etmiştir. Depresyona girer. Ve 1816 yılının Mayıs ayında ünlü İngiliz şair Lord Byron, çifti Geneva Gölü'nün kıyısında bulunan yazlığına davet eder. Burada gördüğü bir rüya üzerine Frankenstein'ı yazmaya başlayacaktır.

Bir Ucube Mi; Bilim Adamı Mı; İyi Bir İnsan Mı?

Kitabın tam adı Frankenstein Ya Da Modern Prometheus. Mary Shelley'in mitolojik efsaneler arasında neden Prometheus'u seçtiği ve buna atıfta bulunurcasına kitabının ismine ilave ettiği kitabı okuyup bitirdiğimizde netlik kazanıyor. Prometheus eski Yunancada bir hareket ve olaydan önceki düşünce anlamına gelir. Prometheus bir titandır aslında ve

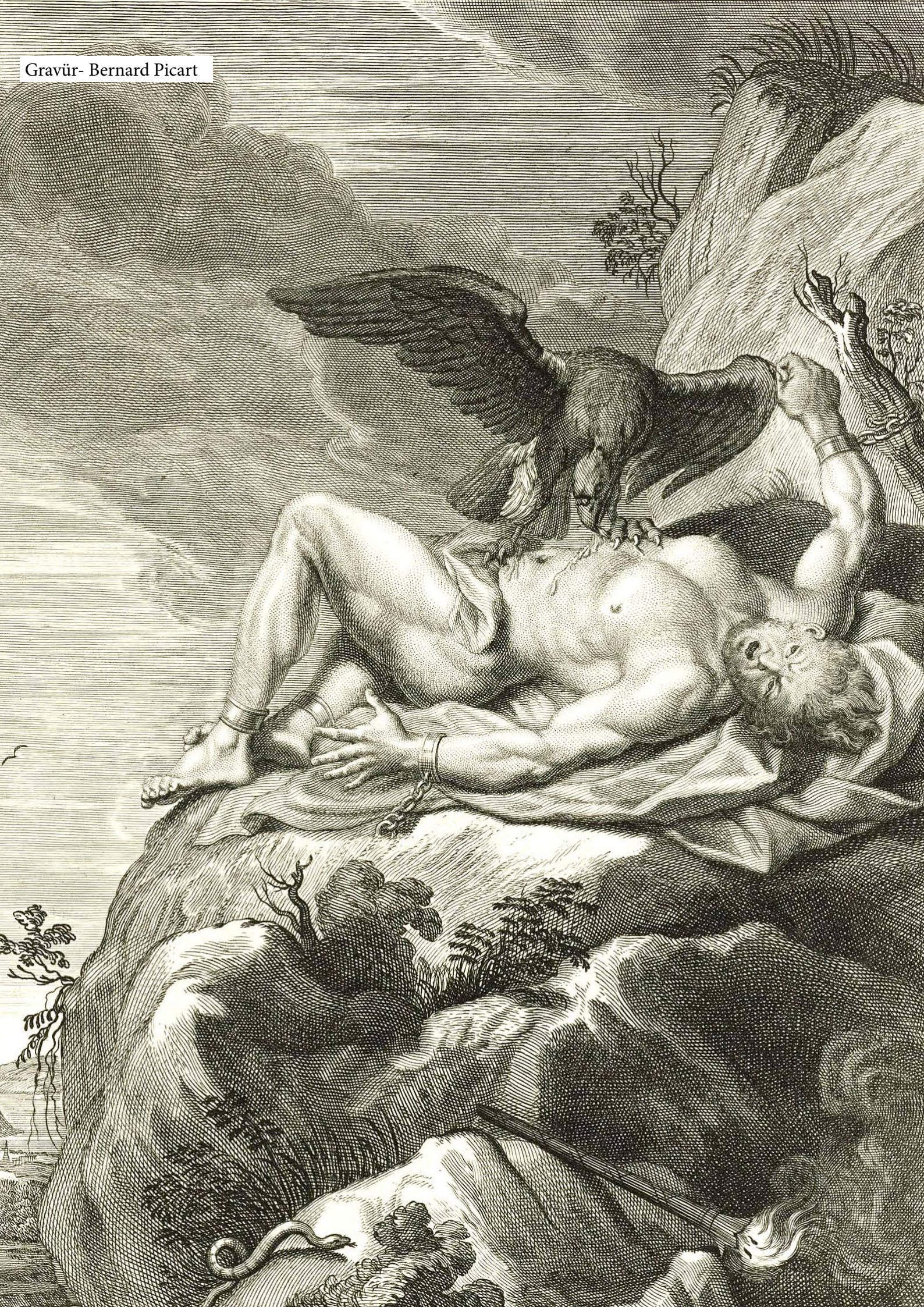
Gravür- Bernard Picart

ateşi kendilerine saklayan Tanrılara karşı savaş açar. Tanrılardan aldığı ateşle çamurdan yarattığı insana can verir. Yani Prometheus bir düşünce değildir sadece. Düşünceden önceki hareket, olay ve nihayetinde eylemdir.

Frankestian bir düşüncenin oluşumu, harekete geçmesi ve eylemi olarak yaratılır. Mary tarafından yaratılmıştır fakat kökeni yüzyıl öncesine *(17 Yüzyıla)* Almanya'da Frankenstein şatosunda doğmuş ve büyümüş olan simyacı Johann Konrad Dippel'in çalışmalarına dayanır. Dippel'in kitaplarını okumuştur Mary. Neredeyse ezberleyecek kadar çok okumuştur. 18. Yüzyılda yaşamış olan İtalyan bilim adamı Giovanni Aldini'nin çalışmalarından da etkilenen Mary'nin gördüğü rüya Frankenstein'i yaratması için tetikleyici bir unsur olacaktır.

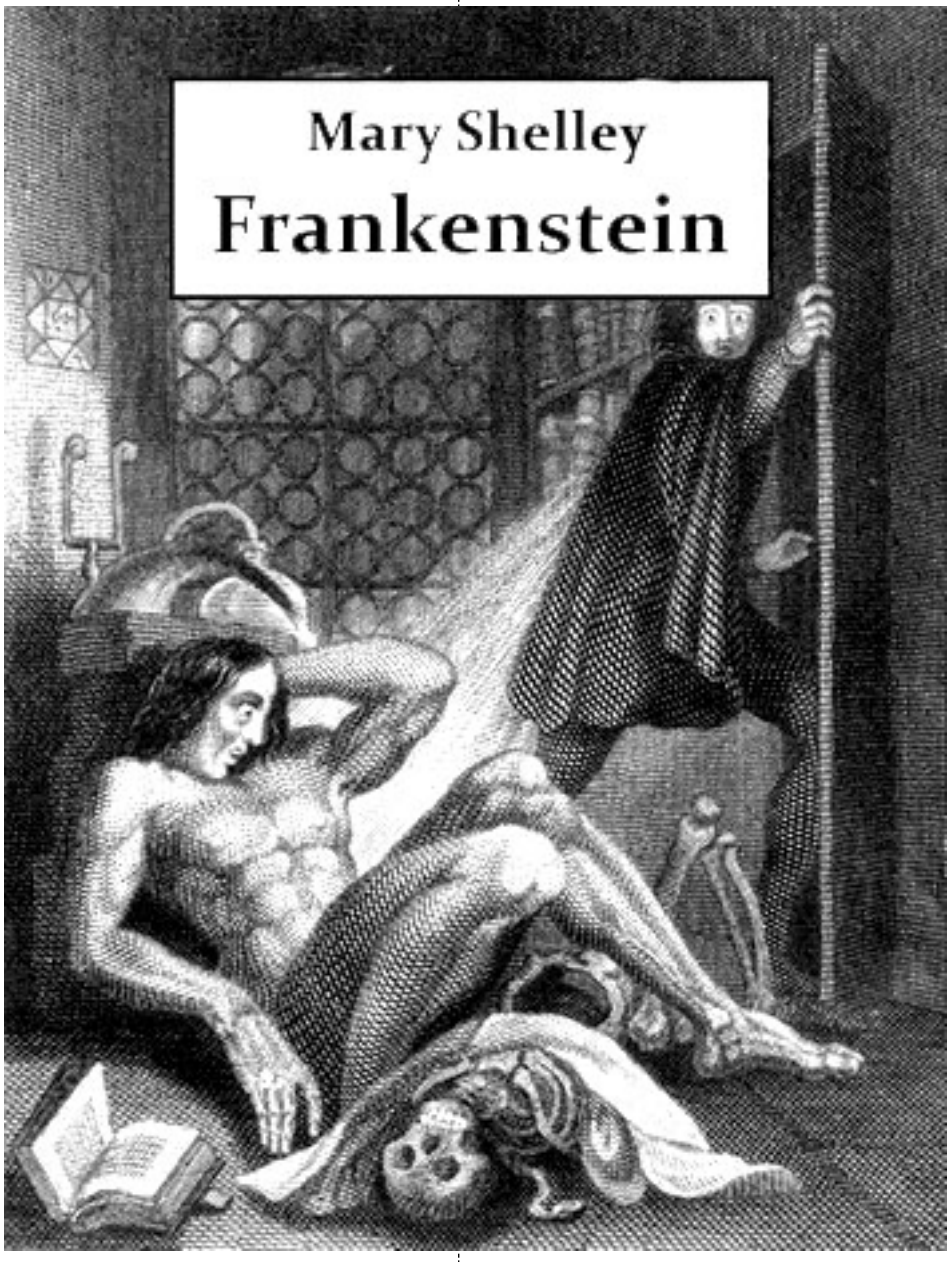

Korkmalı mıyız Frankenstein'dan?

Kadavra parçalarından yaratılan; yaratıldıktan sonra pişman olunup, zaten ayağa kalkıp yaşayamaz denilen, fakat ayağa kalkıp yaşamaya başlayan ucubenin bir adı bile yok aslında. Biz kendisine Frankentein diyoruz evet ama bu isim onu kadavralardan yaratan Dr. Victor Frankenstein'a ait. Korkmaya o kadar hazırız ki, Dr. Frankenstein'in yarattığı sonra ayağa kalkmaz denilerek bırakılan, şekli şemali belirsiz, isimsiz bir ucubeyi korku temalı her şeyin içine yerleştirdik aslında. Daha da ileriye götürmem gerekirse felsefi, mitolojik, bilimsel hatta psikolojik *(Mary'nin rüyalarından yola çıkarak yazdığını düşünürsek)* unsurlar gözetilerek yazılmış olan bir romanın korku romanı olarak algılanması, insanın korkuya olan *(aşırı)* meylinin en güzel örneği değil de nedir?

Mevzuyu daha da ileriye götürerek devam edeyim.

Romanın karakterleri tıpkı romanın yazarı Mary gibi annesiz karakterlerdi. Dr. Frankenstein, Walton, Elizabeth, Justin, Felix, Agatha, Safie ve Ucubemiz bir biçimde ya anneden mahrum kalmış ya da hiçbir zaman bir anneye sahip olmamışlardı. Bundan korkmalı mıyız peki? Yani annesiz büyüyen, kitaplarıyla birlikte tüm gününü annesinin

mezarında geçiren, orada yemek yiyen hatta ilk defa orada -ilerde kocası olacak olan Percy Shelley ile- cinsel ilişkiye giren Mary'den korkmalı mıyız? Belki de etrafı Mary 'den, yaklaşılmaması gereken bir ucube olarak bahsediyordu. Belki de bu dedikoduları üvey annesi çıkarıyordu. Kim bilebilir?

Devam edeyim. Bir kadın yazıyor olmasına rağmen kadın karakterlerin son derece pasif, erkeklerin ise takıntılı derece de macera, bilgi ve ün peşinde koşuyor olmaları dikkat çekici değil mi? Birkaç kadın karakter olmasına rağmen kadın varlığını hiç hissetmiyor oluşumuzun sebebi ne olabilir? Korkmalı mıyız bundan ya da korkunç bir şey midir bu? Ki Mary Shelley'in hayatında hiç tanımamış olmasına ve onu doğurduktan hemen sonra ölmesine rağmen çok güçlü bir anne varlığının süregeliyor olması romanın kadın (dişi) tarafında niye hiç etkili olmadı acaba? İlginç değil mi sizce de?

Korkmaya başlayabilirsiniz. Mevzuyu hiç tahmin etmeyeceğiniz yerlere götüreceğim.

Dr. Victor Frankenstein'in, yani bir erkeğin bir insan yaratmasına ne dersiniz? Böyle bir şey hayatın içinde, biyolojik, fiziksel ve metabolik yaratım açısından mümkün olabilir mi? Olamaz. Olursa Frankenstein gibi korkunç bir şey olur. Fakat Mary Shelley bunu yapar. Bir erkeğin bir insanı yaratmasını sağlar. Bunula da kalmaz. Bu erkek bir kadını yaratmaz, bir erkeği yaratır. Korkunç bir şekilde!

Mary'nin annesi yukarıda bahsettiğim üzere 18. Yüzyılın ilk feministlerindendi ve evli dahi olsa bir kadının da aynı erkekler gibi çok eşli olabileceğini söylemişti. Ve öyle de yaşamıştı. Evliliğinin dışında beraberlikler yaşamış bir de çocuk doğurmuştu. 18. Yüzyıl düşünüldüğünde kabul edilemez olan bu durum *(Günümüzde de bu durum kabul olunamaz olarak devam etmektedir)* toplum tarafından hiçbir zaman onaylanmamış; Mary Wollstonecraft feminizm kitapları yazmış bir yazar olarak değil *"fahişelik kitapları yazmış yazar"* olarak eleştirilmişti. Annenin bu güçlü duruşuna karşılık Mary öyle değildi. Annesinin Mary'nin doğumu sırasında ölmesi onda büyük duygusal boşluklar yaratmış, annesi gibi açık ilişkiyi onaylar gibi gözükse de bu duygusal yapısından dolayı aslında hiçbir zaman onaylamamıştı.

Dr. Frankenstein'in korkunç bir ucube yaratmış olması tesadüf değildi. Aslında *"yaratamaması"* demek daha doğru olur. Her şeyi bildiğini ve yaptığını idea eden erkeğin bir insanı yaratamayacağı gerçeğini gün gibi ortaya çıkarmıştı Mary. Asla bir kadın gibi güçlü olamayacaklar, asla her şeyiyle dört dörtlük bir insan yaratamayacaklardı. Erkeklerin yasak ve kural olmaksızın her şeyi yapabilmeleri, kendilerini pervasızca gösterebilme arzularıyla sonucunu düşünmeden hareket etmeleri, bir eşleri varken eşlerini aldatmaları ve toplumun bunu rahatlıkla onaylaması Mary için kabul edilebilir bir şey değildi. Frankenstein'i yaratarak aslında *(özellikle Sanayi Devrimi sonrası)* iyice yozlaşmaya başlayan toplumu korkutmak istemişti.

Korkutmayı başarmıştı da.

Frankenstein için basitçe korku kitabı deyip geçemeyiz. Frankenstein yaratma ve yaşayış düzenine bir başkaldırıdır. Frankenstein bir süreç değil. Sonuçtur. Kişilerin korkularının sonucudur. Mutsuzluklarının da. Dr. Victor Frankenstein aslında toplum tarafından kurban edilmiş bir karakterdir. Toplumun iki yüzlülüğüne tutulmuş bir aynadır O fakat, korkmakla o kadar meşguldür ki yüzüne tutulmuş olan aynayı ısrarla görmek istemez. Korkuya yaslanır ve görmemek işine gelir. Korkunun güvenli alanıdır Frankenstein. Yarattığı şeyin *(korkunun)* kurbanı olur.

Bu Frankenstein'in kendisinden daha da korkunç değil midir?

Zeynep Aydın

FRANKENSTEİN ÜZERİNE BIR ANALIZ

Korku türü dendiğinde ilk akla gelen karakter. Bir edebiyat karakteri. 1818 doğumlu. Yayınlandığı ilk günlerden itibaren tartışma konusu olmuş, kendisinden korkulmuş, okunması uğursuzluk getirir denmiş olan Frankenstein'ı yazmak ürkütücü.

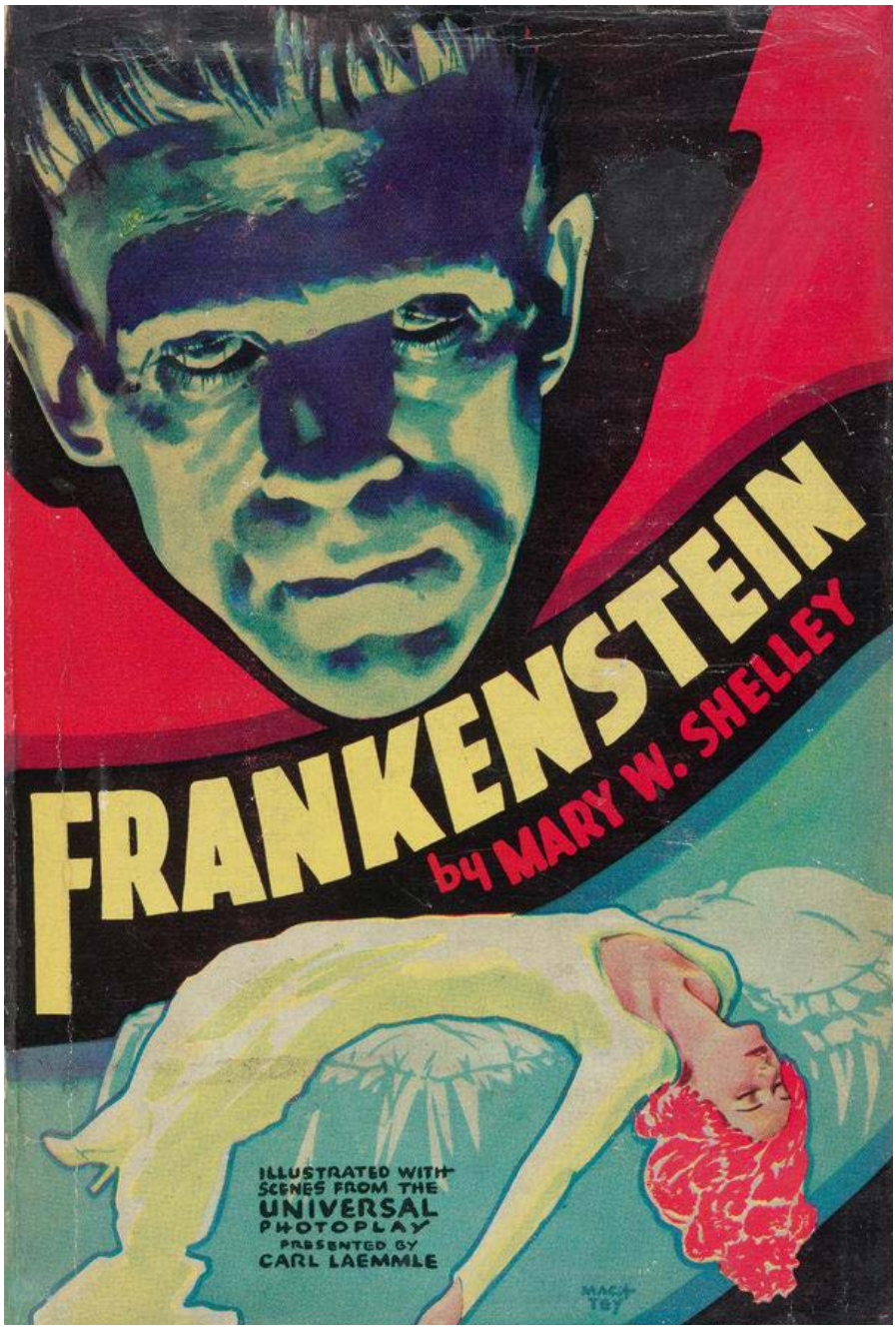

Yaptığımız Korku dosyasında Mumyalardan sonra ikinci durağımız Frankestein. Mary Shelley'in yaratıcısı olduğu Frankestein üzerine ilk defa bir yazısı yayınlanacak olan Zeynep Aydın sıradışı bir analiz ile Hayalet kadrosuna katılıyor. Korku , daha doğrusu korkmak dendiğinde ilk akla gelen Frankestein karakteriyle ilgili kitap odaklı bambaşka bir yazı kaleme alan Zeynep Aydın'ın yazısı korkmalı mıyız yoksa korkmayı bir tarafa bırakıp cesaretli mi olmalıyız meselesini akademik bir yorumla bizlerle paylaşıyor.

SEMBOLLER & TEMALAR

Frankestein Üzerine Sıradışı Bir Analiz.

Anne-çocuk ilişkisi

Genel çerçeveye bakıldığında Victor ve canavar arasında bir anne ve çocuğun arasındakine benzer bir ilişki olduğu göze çarpıyor. Victor' un büyük bir tutku ile bağlı olduğu hedefi bir 'insan yaratmak', ve onun tek yaratıcısı olabilmek. Her şeyini vererek büyük bir istekle çalışan Victor, canavar hayata gelir gelmez ona karşı derin bir nefret ve iğrenme duygusu besliyor. Victor'un bu ani değişimi aynı bir annenin yaşadığı doğum sonrası depresyona benziyor bana göre, hayatı boyunca çocuk sahibi olmak isteyen pek çok anne doğum sonrasında kendi çocuklarına dokunamayacak kadar bir iğrenme duygusu ile birlikte derin bir depresyona girebilir. Bunlardan birini şu örnekle açıklamaya çalışacağım, bir çocuk isteme ve bekleme duygusu aslında bir yaratıcılık simgesidir de. Dokuz ay boyunca heyecan ile beklenen aşk çocuğu yüksek beklentiler doğurur, güzel ve tertemiz bir bebek beklenmektedir, doğum sonrası annenin bebeği ilk gördüğü saniye kafasında kurduğu resimden çok daha uzaktır aslında, küçük mosmor ve kanlı tıpkı bir yaratık benzeri bir şey çıkar ortaya ve bu da hali hazırda olan depresyonun tetiklenip annenin çocuğa karşı hislerinin değişmesi ile sonuçlanabilir. Bu perspektiften bakıldığında aslında Victor'un yaşadığı da tam olarak bu, karakterin içindeki yaratma isteği ve ortaya doğan canavar, Victor'un tamamen farklı bir şekilde canavara yaklaşmasıyla sonuçlanıyor, kitapta Victor'un canavarı tasvir edişi de bunu oldukça güzel ortaya koyuyor zaten.

İsimsiz Canavar

Mary Shelley tarafından kasıtlı olarak yapılıp yapılmadığı bilinmese de hikayeye aslında tam da uyan bir diğer detay ise canavarın bir isme sahip olmaması, böylece bu canavarı sadece Victor'un ağzından dinleme fırsatı buluyoruz ve bir ismi olmadığı için de aslında okuyucu ve canavar arasında bir ilişki kurulması bir bakıma baltalanmış oluyor. Victor'un tasvir edişiyle canavar bir ucube, çirkin, hatta bir iblis olarak adlandırılıyor ve yaratıcısı/babası Victor tarafından reddediliyor. Aslında Victor'un yarattığı canavara bir isim vermemesi onu reddetmesi ile paralel çünkü isim vermemek aslında en kolay kaçış yollarından biridir, tıpkı hislerimizde de olduğu gibi, eğer bir şeyin veya bir hissin adını koymazsak sanki o şey gerçekleşmeyecekmiş veya yeterince gerçek değilmiş hissi uyandırabilir ve böylece aslında Victor canavara isim vermeyerek gerçekleştirdiği canavardan kaçıyor ve bunun gerçek olmamasını ne kadar istediğini belli etmiş oluyor.

Doğurganlık & Yaratıcılık

Doğurganlık aslında hikayenin içinde gizlenmiş en önemli temalardan biri, hepsinden önce Victor bir yaratıcı ve adeta tanrısal bir yaratıcı konumunda, kendisi de zaten bu yaratma isteğini betimlerken yaratacağı canavarın tek ebeveyni olmak istediğini belirtiyor, yani burada doğurganlığı olan ve bir çocuk ortaya getiren bir anne söz konusu değil. Bu temaya hikayenin ilerleyen sayfalarında canavara bir eş yaratma konumunda da görüyoruz, yalnız olan bu canavar Victor'un ona bir kadın canavar yaratmasını istemekte, doktor ise bunun dünyaya daha büyük bir kötülük olacağını düşünmekte, çünkü bu canavar ve ucubelerin çocuk sahibi olma ve nesiller boyunca ilerleme fikri onu korkutmakta. Fakat şöyle bir paradoks var burada, canavar ve Victor'un canavara yaratabileceği potansiyel eş zaten gerçek insan kadavralarının bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş ve tekrar hayat verilmiş yaratıklar,

eğer canavarlar bir çocuk sahibi olurlarsa zaten her ikisi de insan vücudundan yaratıldığı için doğacak olan çocukları normal bir insandan farksız olacaktır. Victor'un canavara bir eş yaratması ve doğurması durumu için iki farklı cevap ortaya çıkabilir, ilki Victor kadın canavarı yaratırken yumurtalıkları alıp yaratabilir ve böylece çocuk doğurma imkanları tamamen engellenmiş olur, bunun hikayede yer alamama sebebi Victor'un doğurganlığa karşı önyargısı ve kıskançlığı ve ya ondan başka bir yaratıcı olabilme korkusu olabilir, aynı zamanda dönemde tıp ve bilimin seviyesi ile beraber böyle bir opsiyon belki de çok gerçekçi bir çözüm olmayabilir. Doğurganlık ve cinsellik aynı zamanda yaratıcılık ile el ele olan kavramlar. Kitapta Elizabeth'in Victor ile evlendiği gece öldürülmesinin de yaratıcılığa bir tepki olduğunu düşünüyorum, balayı sırasında canavar tarafından öldürülen Elizabeth aslında Victor'un tek başına ve başka bir bireyden bağımsız olarak yaratma isteğinin farklı bir çerçeveden anlatılması olarak tanımlanabilir.

Kadınlar

Kitaptaki kritik kadın karakterlere bir göz atmak istersek, hikayede kadınların konumu hakkında yatan mesajlara ulaşabilmek mümkün, çünkü

hikayede yer alan güçlü bir kadın karakter yok. Victor'un annesinden başlarsak eğer hikaye boyunca çok tanıma fırsatımızın olduğu bir karakter değil ve zaten kitabın ilerleyen kısımlarında hayatını kaybediyor. Bir diğer kadın karakter ise Victor'un sahiplenilmiş ve aşk yaşadığı kuzeni Elizabeth, kendisi sakin ve pasif bir karakter, hikaye boyunca sabırlı bir şekilde Victor'un ilgisini bekliyor ve sonrasında da canavar tarafından öldürülüyor. Aynı zamanda Victor'un kardeşi William'ın ölümü ile suçlanan ve cezalandırılan Justine ise işlemediği bir suçu kabullenmiş ama ona rağmen çok sesini çıkarmayan ve tanımaya çok şansımızın olmadığı bir karakter.

Mary Shelley Hakkında

Mary Shelley'nin hayatı incelendiğinde tıpkı Frankestein eseri gibi ölümler ile dolu bir hayat çıkıyor karşımıza. Mary Shelley'nin annesi Mary Wollstonecraft kendini kadın hakları üzerine yazılar yazmaya adamış bir yazar ve dönemin ses getiren feministlerinden biri, kendisi Mary'nin doğumu sırasında yaşanan komplikasyonlar nedeniyle hayatını kaybediyor. Mary Shelley'nin babası ise William Godwin, dönemin başka bir ünlü yazarı. Mary'nin annesinin ölümü üzerine William Godwin

başka bir kadınla evleniyor ve böylelikle Mary'nin hayatına bir üvey anne ve bir üvey kız kardeş Claire Clairmont eklenmiş oluyor, kocaman ve kalabalık bir evde yalnız bir kız çocuğu aslında kendisi. Mary'nin doğumu zaten bir başkasının ölümü ile başlıyor, bu bile aslında Mary'nin hayatı ve bu ünlü eser hakkında fikir vermek için yeterli.

Mary kitap okumayı ve küçük yaştan beri yazılar yazmayı seven bir çocuk, kendisi kitaplarını alıp annesinin mezarının yanında oturup okuyarak büyüyor aslında, bundan da çıkarılabileceği üzere Mary mezarlıktan, ölülerden ve genelleme yapılınca insanların korktuğu pek çok şeyden korkmayıp tam tersi bunları ilgi duyan da bir çocuk. Babasının hayranı ve arkadaşı olan şair Percy Shelley evli ve çocuklu bir adam olmasına rağmen Mary genç yaşlardayken ona aşık oluyor ve ikili bir ilişkiye başlıyor, aynı zamanda Mary ve Percy pek çok buluşmalarını Mary'nin annesinin mezarının yakınlarında geçiriyorlar. Mary Shelley toplamda 5 hamilelik yaşamış fakat sadece bir hayatta kalan çocuğa sahip olabilmiş bir anne aynı zamanda, yaratmak ve yok etmek arasındaki ince çizgiyi hayatı boyunca deneyimleme fırsatı olmuş Mary'nin.

Frankestein'ın yazılış dönemi aslında şöyle bir döneme denk geliyor, Percy ve Mary birkaç yazar ile daha birlikte, şair Lord Byron ile Geneva'da göl evinde bir yaz geçiyor, bu tatil sırasında Byron herkesin bir korku hikayesi yazma fikrini öne sürüyor. Herkes korku yazıları için bir fikre sahipken, Mary ise yaratıcılığıyla sınandığı bir dönem olarak tarif ediyor bunu, her sabah kendisine hikayesine başlayıp başlamadığı hakkında sorulan sorulara verdiği olumsuz yanıtlarla iyice hırslanan Mary, bir gün gördüğü kabus benzeri bir hayal sayesinde bu yaşadığı gerçek çaresizlik ve korkuyu hikayeleştirerek eserini ortaya çıkarıyor, aynı zamanda unutmamak gerekir ki cesetleri tekrar hayata geçirmek o dönem bolca konuşulan konulardan bir tanesi.

Mary'nin ölümlerle dolu adeta lanetlenmiş hayatına geri dönecek olursak, bu dönemde çoktan bir çocuğunu kaybetmiş, ayrıca annesi Mary Wollstonecraft'ın başka bir adamdan olan çocuğu Fanny Imlay'in yani Mary'nin yarı kız kardeşinin intiharı sonrası yazılıyor bu hikaye ve başka bir ölüm haberi daha ekleniyor Mary'nin hayatına. Söylenenlere göre Fanny zehir içerek intihar ediyor ve bu içtiği zehir vücudunu o kadar bozuyor ki suratı ile kimliği tespit edilemeyecek hale geliyor ve Percy Shelley, Fanny'i korsesinden tanıyarak kimliğini tespit ediyor. İlerleyen dönemlerde Percy Shelley'in karısının intiharı ile ikili evleniyor, sonrasında Percy Shelley bir tekne seyahatinde boğularak ölmesi sonucunda Mary Shelley çok genç yaşta dul kalmış oluyor, Mary'nin aşk hayatına bakıldığında ise genç yaşta olmasına rağmen hem evli bir adamın metresi hem eşi hem de dul bir kadın rollerini sırası ile yaşıyor. Söylentilere göre Percy aynı zamanda Mary'nin üvey kız kardeşi Claire ile de bir ilişki yaşamakta, Percy ve Mary'nin açık bir ilişki yaşadığı düşünülürse bu bir aldatma gündemi olmuyor fakat Percy'nin ölümünden sonra bile Mary'nin eşine olan sadıklığı göz önünde bulundurulursa Mary'nin hem metres hem eş hem dul bir kadın olduğu rollerin yanına bir de aldatılmış bir kadın sıfatını ekleyebilmek mümkün.

Teoriler

Yazar Mary Shelley'nin hayatını biraz araştırdıktan sonra bu eseri onun hayatından bağımsız düşünebilmek neredeyse imkansız hale geliyor. Akla ilk gelen sorulardan biri Victor'un kimi temsil ettiği olabilir, benim kendi çıkarımıma göre Victor aslında Mary Shelley'nin ta kendisi, tıpkı Victor Frankestein gibi o da bir yaratıcı ama aynı zamanda bir yok edici.

Bir diğer odaklanılması gereken kişi ise canavar ve canavarın aslında kimi temsil ettiği. Mary Shelley her ne kadar bu hikayenin kendi hayatıyla hiçbir bağlantısı olmadığı söylese de, bir yazarın kendi hayatından bağımsız bir eser yaratabilmesi bana çok mantıklı gelmiyor, en azından Mary'nin iç dünyasında yaşadıklarını bilinç dışı da olsa hikayesinde aktardığına inanmaktayım. Birazcık araştırma yaptığımda gözüme ilk çarpan şey Mary'nin üvey kardeşi Fanny Imlay ile canavarın kaçınılmaz benzerlikleri. Okuduğum kaynaklara göre ailede resme oturtulamamış ve yalnız kalmış asıl kişinin Fanny Imlay olabileceğini görebilmek mümkün. Aynı zamanda canavarın en belirgin fiziksel özelliklerinden biri çirkinliği ve tahminen vücudunun farklı yerlerindeki dikiş izleri, şöyle ki yaşadığı bir çiçek hastalığından dolayı Fanny Imlay'ın yüzünün farklı yerlerinde yara izleri varmış. Aynı zamanda Fanny'nin doğumu sırasında bir komplikasyon yaşanmamış, anneye herhangi bir zarar verme de söz konusu değil, Fanny'nin doğumu ve Mary'nin doğumu karşılaştırıldığında anneye verilen zarar çerçevesinden bakarsak eğer Mary'nin doğumu dolayısıyla hayatını kaybeden annesine karşı hissettiği suçluluk duygusu ve kız kardeşinin sorunsuz bir doğum ile hayata gelmesi Mary'nin suçluluk duygularını arttırmış ve intikam-vari bir bilinçaltı düşüncesine dönüşmüş olabilir. Bu düşüncelerimle paralel olarak Mary'nin bahsettiğim hisleri ile birlikte eserinde yarattığı canavarın aslında Fanny'i anlattığını düşünmekteyim. Çünkü Fanny yalnız, yanlış anlaşılmış ve dışlanmış, Mary'e kıyasla (özellikle geçirdiği hastalığı nedeniyle) çirkin olarak konumlandırılabilecek bir karakter. İlgi çekici bir detay daha var ki o da Fanny'nin intiharı, Fanny'nin intiharını araştıran araştırmacı ve biyografi yazarları Fanny'nin aslında Mary'nin eşi Percy Shelley'e aşık olduğunu ve cevapsız kalan aşkının onu intihara sürüklediğini söylemekte. İkinci bir detay ise zehir içerek intihar eden Fanny'nin zehir nedeniyle vücudunun tanınmaz hale gelmesi, ve Percy'nin ceseti doğrulamak için olay yerine giderek Fanny'i korsesinden tanıması. Bu iki farklı detay oluşturduğum resmi bir tık daha destekliyor. Mary Shelley'nin zeki ve bunları farkında olan bir kadın olduğunu, her ne kadar açık bir ilişki yaşamayı destekleyen biri gibi görünüp Percy Shelley'den başka kimseyle birlikte olmayan (Percy Shelley'nin ölümünden sonra bile) biri olduğunu da varsayarsak, bu olayların Fanny'e taşıdığı hisleri güçlendirdiği öngörülebilir.

Eklemek istediğim bir şey daha var ki güçlü duruşuna rağmen çok büyük şeyler yaşamış bir kadın bana göre Mary Shelley, kendisi aslında kendi evinde bir hayaletten farksız ve güç kavramını tamamen elde edememiş ama duruşunu hiç bozmamış. Böyle güçlü bir annenin çocuğu olunca Mary'den beklentilerin çok yüksek olması da normal açıkçası, annesinin yazdığı her şeyi okuyarak büyümüş, evde annesinin yokluğu hiç hissedilmezmiş çünkü kitapları kocaman rafları kaplarmış ve hayatta olmamasına rağmen sözü geçermiş. Böyle bir kadının çocuğu olan Mary, annesinin yazdığı feminist kitaplar ile kendisi inanmasa da belki açık ilişkiyi desteklemeye çalıştı ve bunun arasında sıkıştı. Hayatta olmayan annesinin, kendi evinde ondan daha çok değer görmesi ve sözünün geçmesi de bence onun yaratıcılığını en çok etkileyen şeylerden biri. Bu katmanlarla dolu eser hem tek başına hem de yazarın hayatı göz önüne alındığında git gide büyüyen ve derinleşen bir serüven oldu benim için ve belki bundan on sene sonra kazandığım derinliklerle çok daha farklı katmanlarını keşfedeceğim, özellikle bu neden ile de Frankestein eserinin yeri bende çok farklı kalacak.

Mıstık (Mustafa Eremektar) ustamızın anısına saygıyla...

(d. 28 Mart 1930, İstanbul - ö. 29 Mart 2000, İstanbul)

Gökçe Mehmet Ay

Podcast:
https://anchor.fm/uzay

Gemiyle birdim. Sensörlerim firkateynin hasarına odaklandı. İskele başındaki hasardan sızan atmosferin kekremsi tadını yutkundum. Arinek'in zihninin hızında üzerimize gelen 12 plazma mermisini izledim. Mermiler birer güneş gibi parlıyordu. Silah konsolundaki timsah duraksamadan baraj atışının yönünü değiştirdi. Yiozi hücumbotları plazma atışları ile uzak tutmayı başarmıştı.

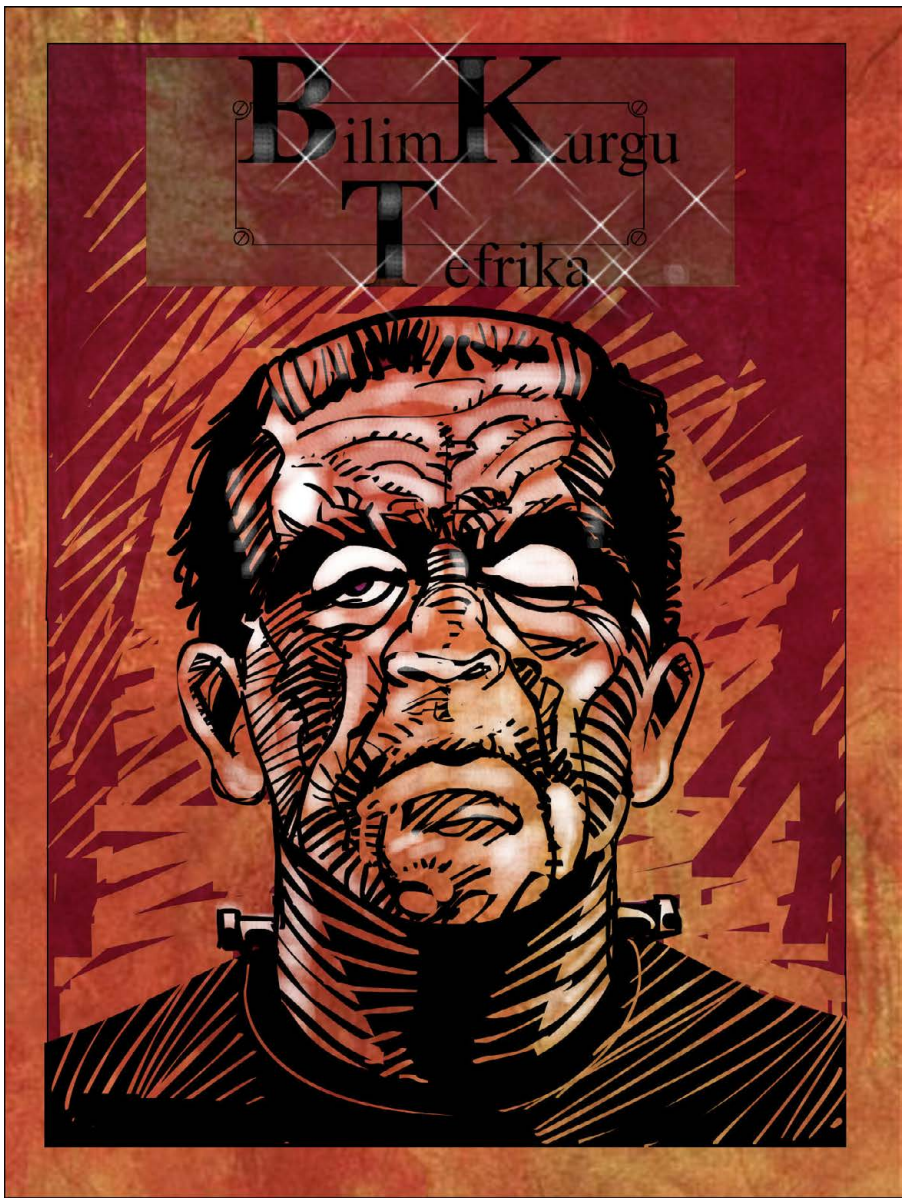

HAYAL KIRIKLIKLARIMLA KESKİNLEŞEN KILICIM

Gemiyle birdim. Sensörlerim firkateynin hasarına odaklandı. İskele başındaki hasardan sızan atmosferin kekremsi tadını yutkundum. Arinek'in zihninin hızında üzerimize gelen 12 plazma mermisini izledim. Mermiler birer güneş gibi parlıyordu. Silah konsolundaki timsah duraksamadan baraj atışının yönünü değiştirdi. Yiozi hücumbotları plazma atışları ile uzak tutmayı başarmıştı. Sistem düzlemine 45 derece açı yapan bir rota ile kaçınma manevralarına başladım. Arinek'deki mürettebat ve yolcular yüzünden düşük g ile hareket ediyorduk. Baraj atışları destroyerin yolladığı on iki mermiden

beşini yakaladı. Plazmalar baraj atışı sayesinde yollarını değiştirdiler. Kaçış manevrası da dördünden kurtulmamızı sağladı. Üçü kalkanlara çarptı.

İlk ikisi kalkanların gücünü test etti. Üçüncü ise zorladı. Kalkan bataryaları gücü geri kazanmaya çalışırken destroyere ilk salvoyu hazırlamıştım. Ona bakan toplardan on ikisini ateşledim. Aynı şekilde cevap vermek gerekliydi. Ben kaçmaya çalışırken beni top yönünde tutmaya çalışan destroyer de benimle beraber dönüyordu. Destroyer uzun iki tarafına küreler yerleştirilmiş bir silindire benziyordu. İskele ve kıçtaki kürelere toplar yerleştirilmişti. Oysa Arinek'in tam küre tasarımında toplar tüm yüzeye dağıtılmıştı. Bu sayede onu on dört topum görebiliyordu. Arinek'in tasarımının güzelliğine tekrar hayran kaldım.

Plazma mermilerini geniş bir alanı kaplayacak şekilde ateşlemiştim. İlk atışın mermileri destroyere doğru uçarken ikinci salvoyu gönderdim. Plazma mermilerinin güvenli atış hızı olan 0,85c ile ilk salvo hedefe bir dakikadan daha uzun sürede varacaktı. Aramızdaki mesafe bir ışık dakikası kadardı. Eğer destroyer kaptanı ikinci salvosunu yaptıysa daha görünmezdi. Arinek'in ilk kaptanının hatıraları kararlarıma yol gösteriyordu. Üçüncü salvoyu sistem düzleminin üstüne, yıldız ile Hekate arasındaki boşluğa gönderdim.

Mürettebat heyecanla çalışırken, ben gemi zamanında mermileri izledim. Plazma tüfeğinin mermileri gibiydiler ama daha büyüktüler. Uzayda birer küçük yıldız gibi uçuyorlardı. Işık hızına çok yakın oldukları için hala kütleleri vardı. O yüzden baraj atışları yönlerini saptırabiliyordu. Zırh delebilecek güçte roketlerim olsa daha etkili savaşırdım. Zihnim Arinek'in anılarından birine süzüldü. Kardeşleri ile Kudzen'e karşı savaşırken yıkım saçan roketler, lazerler ve fizik kurallarını ters yüz eden oruni silahlar uzayı kaplamıştı. Hatıraların arasından destroyerin gönderdiği ikinci salvo ile ayrıldım. Gemi zamanına döndüm.

Silah subayı baraj atışını yine değiştirmişti. Benim gönderdiğim mermiler de destroyere ulaşmak üzereydi.

Birden göz kapaklarımın altında bir acı hissettim. Arinek onu saran kötülüğün acısı ile kıvranıyordu.

Yiozi'ye döndüm.

"Komuta sende"

O ne olduğunu anlamaya çalışırken gözlerimi kapattım. Koltuğumun başlığından çıkan kablo çipime bağlandı. Arinek'in özüne girdim.

#

Arinek'in özü irili ufaklı binaları aydınlatıyordu. Etrafı surlarla kaplı bir şehrin merkezinde büyük bir kulenin içindeydi. Gökdelenlerle, timsah evleri ve hangi kültürün ya da ırkın olduğunu bilmediğim evler bir aradaydı. İlk geldiğimde bunların Arinek'in ve eski kaptanın hatıraları olduğunu öğrenmiştim. Zihnim soyut bilgisayar kavramlarını benim anlayabileceğim şekle dönüştürüyordu. Aramızdaki bağın etkisi ile zihnimi bedenimden serbest bırakıp Arinek'in yanına gelebiliyordum.

Sanal olsa da buradaki savaş da çok önemliydi. Surların dışında silahlı karanlık askerler vardı. Savunma kuleleri aktiflenmiş, askerlere ateş ediyorlardı. Vurulan her asker kara bir hastalık gibi yayılıyordu. Onları durdurmanın tek yolu benim saldırmamdı. Alevden bir kalkan kuşandım. Arinek'in ışığından bir zırh yaptım. Akıncılarımdan uzak olmanın acısını, belki de bir daha Akıncı olamayacak olmanın hüznü elimde bir kılıç oldu. Ortaya çift başlı bir yatağan çıkmıştı. Havada ağlar gibi bir sesle süzülüyordu. Timsahların bana getirdiği coşkuyu sırtıma alıp bir çift kanat taktım. Surların üzerinden uçarak YZ yokedicilerin arasına daldım.

Kudzen teknolojisi yapay zekanın hafızasına saldırıyordu. YZ'nin kendini koruma çabalarının hepsini kendi çıkarına kullanabiliyordu. Virüsün bana karşı yapacak hiçbir şeyi yoktu.

MKAANS

Arinek'e saldırmak için önce beni yok etmeliydi. Bedenime zarar veremese de burada yenilmem demek Arinek'in korumasız kalması demekti.

Havada inleyerek uçan kılıcım kara askerlerin başlarını bedeninden ayırdı. Alevli kalkanım bana gelen mermileri durdurup, ışıldayan zırhım yaklaşanları yok ediyordu. Surların dibinde Arinek için savaştım. Kara askerleri surdan uzaklaştırabilmiştim. Kazanmak üzereydim ki aralarından o çıktı.

Hantal koca bir zırhın içindeydi. Ayakları birer dokunaçla sonlanıyordu. İnsan dışı hareketlerle adım atarak bana yaklaştı. Kol yerine dokunaçlı uzuvlarında gürz ve kalkan taşıyordu. Gözleri köpekbalığı gözü gibiydi. Alnının ortasında çığlık atan ama sesi çıkmayan bir insan kafası vardı. Gürzünü başıma doğru savurdu. Eğilip kalkanım ile onu durdurdum. Gürz kalkana çarpınca dişlerim titredi. Kalkanın alevleri gürzün karanlığına işlemiyordu. Ayağa kalkıp gürz tutan uzvuna hamle yaptım. Kara kalkanı ile kılıcımı durdurdu. Alnındaki kafa ağlıyordu. Gürzünü savurdu. Yerde yuvarlanarak kolumu parçalayabilecek gürzden kaçtım.

Kanatlarıma doğru hamle yaptı. Geri zıplayıp saldırısını savuşturdum. Gürzü yere büyük bir gürültüyle vurdu. Üzerine sıçradım. Kılıcımda tüm üzüntüm toplanmıştı. Yüzbaşının bakışlarındaki ifadeyi, askerlerimin korkak bakışlarını ve kalbimdeki tüm kırıkları kılıcın ucuna taşıdım. Kalkanıyla beni durdurmaya çalıştı. Hayal kırıklıklarımla keskinleşen kılıcım engel tanımadı. Kalkanı geçip zırhlı gövdesine ulaştım. Kara kanlar fışkırıyordu. Bütün gücümle kılıcımı yukarı çektim. Karnından giren kılıcım omzundan çıkmıştı. Canavar yere düştü. Kara adamlar kaybolurken alnındaki kafa gözlerini bana dikti. Tüyleri diken diken eden bir fısıltıyla bana seslendi.

"Kuzgun peşinde. Binlerce yıldır seni bekliyordu. Bu sefer elinden kaçamayacaksın."

Ne dediğini anlamamıştım.

Canavar yok olurken kafa kahkahalar atıyordu. Gözlerini bana dikti ve bir an bile ayırmadı.

Onun yok olduğuna emin olduktan sonra bedenime döndüm.

#

Bedenimden uzak geçirdiğim bir dakikada işler kötüleşmişti. Arinek'in kalkanı ikinci salvoya da dayanmış ama baraj atışından kurtulup gelen plazma mermilerinin beşi isabet etmişti. Güney kıç depolarına gelen mermilerden biri kalkanı aşıp dış zırhı parçalamıştı. O depolar boş olduğu için sorun yoktu ama Arinek yara almıştı.

Destroyerin üçüncü salvosu yirmi derece sistem düzleminin üstünden geliyordu. Aramızdaki bir ışık dakikası mesafe değişmemişti. Bir yandan kaçış manevraları yaparken bir yandan da destroyerin konumunu kontrol ettim. Eğer hız değiştirmezse üçüncü salvoyla onu haklayacaktım.

Onun üçüncü salvosu ise beni yok edebilirdi. Arinek'i kurtarmak için tek yol vardı. Motorlara tam yol verip sistem düzleminin üstüne, Hekate'den ve yıldızından uzağa hareket ettim. Yiozi koltuğa yapışmıştı ama sesini çıkarmadı.

Silah subayı yüksek g'de savaş eğitimi almış gibi baraj atışını yeniden programladı. Şu imparatorluk gemilerinden kurulduktan sonra onun ismini öğrenmeliydim. Hatta ona teşekkür etmeliydim. Üçüncü salvo on saniye uzaklıktaydı. Benim son salvomun durumunu hala görememiştim. Eğer dördüncü salvo geliyorsa kurtulamazdık. Yiozi hücumbotlardan birini yaralamamış olsaydı sonum üçüncü salvoya da kalmazdı. Sakin bir zamanda filo taktiklerine çalışmalıydım. Birkaç hücumbot da edinebilirsem çok iyi olurdu.

Mermiler sessizce Arinek'in kaçtığı bölgeden geçtiler. Baraj atışından etkilenmeyen bir mermi kalkanları söndürüp güney iskeleye isabet etti. Destroyerin yerini bulup ateş için hazırlandım. Bir yandan da rotamızı burgu açabilecek koordinatlara çevirmiştim.

Algılayıcılar ateşimin sonucunu gösterdiğinde rahatladım. Destroyer kaptanı ilk salvodan ustalıkla kaçmış ama

ikinci salvodaki altı merminin isabet etmesini engelleyememişti. Üçüncü salvo onu tam da tahmin ettiğim yerde bulmuştu. Plazma mermileri imparatorluğun güçlü savaş gemisinin kalkanlarını yakmış ve iki küreye de isabet etmişti. Kurtarma filikaları yardım sinyalleri yayarak uzaya saçılmıştı. Arinek destroyerden bir sinyal aldığımızı söyledi.

Ekrana yansıttım.

İmparatorluk Donanma üniforması içinde yaşlı bir adam karşımdaydı. Gözlerini bana dikti.

"Bu çatışmayı kazanmış olabilirsin ruhsuz. Ama emin ol biz Karanlıkta Sürünen'in askerleri peşini bırakmayacağız. Siz ruhsuzların lanetinizle tekrar insanlığı kirletmesine izin vermeyeceğiz."

Kaptan bunları söylerken üç mermi daha ateşledi. Bu seferki mermiler plazma değildi. Uzay-zamanı bükerek ilerleyen, varlıkla yokluk arasında gidip gelen mermilerdi. Uzayın karanlığında tüm ışığı emiyor gibiydiler. Alıcılar onlara odaklanmakta zorlanıyorlardı.

Baraj atışının kontrolünü elime aldım. Tüm silahları güvenli limitleri dışında zorladım. Uzay mermilerden bir perde ile kaplanmıştı. Kaçmaya çalıştıkça bizi takip ediyorlardı. İkisini vurdum ama üçüncü beni yakalamak üzereydi. Bir anda aklıma bizi Hekate'den getiren mekikler geldi.

"Arinek mekiklerden birini kalkış için hazırla. Onu kendimize kalkan yapacağız."

"Olabilir Halil, ama bu mermi isabet ettiğinde mekiğin benimle bağlantısı olmamalı. Yoksa oruni enerjiler bize de ulaşır."

"Anladım. Son dakika mekikle bağlantıyı kesiyoruz."

Garip enerjiler saçarak ve uzayı yutarak ilerleyen mermi iskeleden yaklaşıyordu. Kıç hangar kapısını açıp mekiği fırlattım. Hata yapma şansım yoktu. Mekiği Arinek'in gölgesinde sakladım. Mermi Arinek'i vurmak üzereyken ters yöne motorlara tam yol verdim.

Bir an uzayda asılı kaldık. Ardından da iç organlarımı yerinden oynatan bir ivme ile hareket ettik. Mekik Arinek'in olması gereken yerde kalmıştı.

Mekik merminin çarpması ile kapkara bir koza ile kaplandı. Kozanın içinden inanılmaz enerji sinyalleri alıyorduk. Koza sönüp kaybolduğunda geriye korkunç bir manzara kaldı.

Mekiğin yüzeyi kara küf gibi bir şeyle kaplanmıştı. Karanlığın içinde uzayın tüm ışığını emen sarmaşık gibi kollar vardı.

O şey neyse onu yok etmek için silahları hazırlarken burgu alarmı çaldı. Uzay-zamanda bir yırtık oluştu ve galaksi meclisi firkateyni ortaya çıktı. Tüm silahları aktifti. Radarları bize kilitlendi.

Arinek yaralıydı ve mürettebat da yorulmuştu. Burgu motorlarını çalıştırdım. Bir dakika içinde buradan kurtulabilirdik. Arinek Hekate'den Bay Ogawa'nın bana ulaşmaya çalıştığını söyledi. Ekrana aldığımda saçları dağılmış heyecanla bir şeyle anlatan Bay Ogawa'yı gördüm.

"Halil Kaptan, Galaksi meclisi filosu geldi. Kurtulduk."

"Sayın büyükelçi, siz burada kalın. Ancak ben daha güvende olacağım uzaya açılıyorum."

"Sen bir Akıncı'sın bizi bırakamazsın. "

"Ben sizi bırakmadım Bay Ogawa, Akıncılar beni bıraktılar. İsterseniz Yüzbaşı'ya sorabilirsiniz."

Cevabını beklemeden burgu motorlarını çalıştırdım. Arinek, veri bankalarından bize güvenli ve tüm bu kavgalardan uzak bir yer bulmuştu. Uzay-zaman yırtıldı ve açılan karanlık deliğe düştük.

DEVAM EDECEK

Gün doğmuş, sokaklar canlanmaya hazır, insanlar adeta hareketlenmek için geri sayım yaparken Rıdvan fosur fosur uyuyor!

BÜLENT ARABACIOĞLU DA ARTIK MARMARA ÇİZGİ'DE!

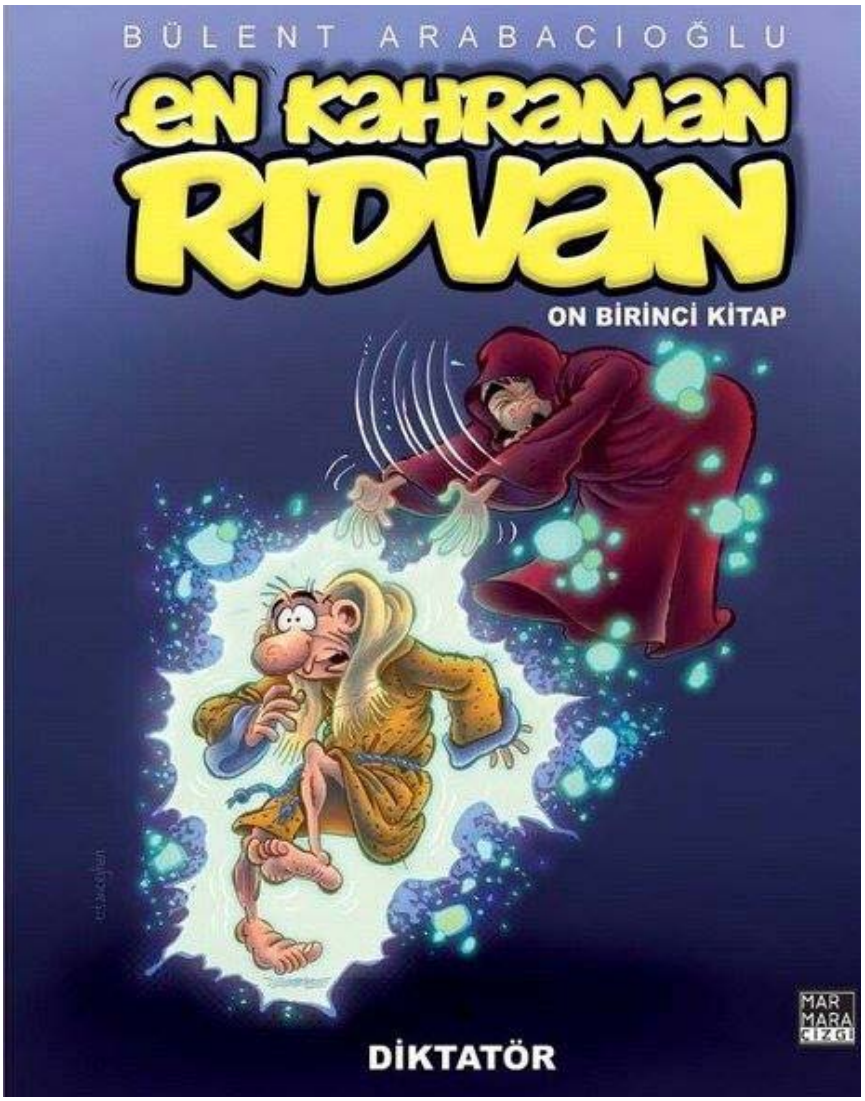

Gün doğmuş, sokaklar canlanmaya hazır, insanlar adeta hareketlenmek için geri sayım yaparken Rıdvan fosur fosur uyuyor! İyi de yapıyor aslında çünkü bu uzun bir süre için uyuduğu son derin uyku olacak. Neden mi? Çünkü tarihin sayfalarında kalmış bir diktatör Rıdvan'ın olmadık yerlere soktuğu koca burnuyla yeniden vücut bulup ülkeye musallat olacak! Neyse ki açgözlü müteahhitlere ve dalkavuklara rağmen Rıdvan günü ve 80'ler siyasetini kurtarmak için elinden geleni yapmaya hazır.

Usta çizer ve grafik sanatçısı Bülent Arabacıoğlu'nun 1980 yılında yarattığı EN KAHRAMAN RIDVAN, niteliksiz bir süper kahraman olarak yıllarca mizah dergilerinde boy gösterdi ve ülke gündeminin nabzını tuttu. Şimdi, yıllar sonra, Rıdvan'ın maceraları albüm olarak Marmara Çizgi ile yeniden karşınızda.

GANGSTA

ギャングスタ

コースケ

Ahmet Canal

GANGSTA

Uyarı! Bu manga ve animede yetişkinlere yönelik içerikler bulunmaktadır. 18 yaşından küçüklerin okuması ve izlemesi kesinlikle önerilmez.

Kimi başından defetmek istersin? "Benriya" olarak bilinen iki dost olan Nicolas ve Warrick, kiralık gangasterlerdir.

Konusu: Kimi başından defetmek istersin? *"Benriya"* olarak bilinen iki dost olan Nicolas ve Warrick, kiralık gangasterlerdir. Nicolas katana kullanırken Warrick silah kullanmaktadır ve Nicolas'ın sağır olmasından dolayı kendi aralarında işaret diliyle anlaşmaktadırlar. Bazı zamanlarda ise Nicolas konuşabilmektedir ama çok nadirdir. Bu çarpık ikilinin macerası anlatılmaktadır, ki bu ikilinin geçmişi de bir o kadar ilginçtir.

Mafyaların, hırsızların, fahişelerin ve rüşvet yiyen polislerin kol gezdiği Ergastulum şehrinde, kaşarlanmış sakinlerinin bile bulaşamayacağı kadar kirli bazı işler dönmektedir. Bu noktada, kimsenin uğraşmak istemediği işlerin icabına bakan Nic ve Worick ikilisinden oluşan Benriya devreye girer. Bir gün teşkilattan tanıdıkları bir polis, önemli bir mafya ailesinin bölgesini ihlal eden yeni bir çetenin icabına bakmaları için Benriya'dan yardım ister. Başta sıradan bir iş gibi gözükse de, altında tahmin ettiklerinden daha fazlasının yattığını öğrenmek üzerelerdir.

Bölüm Sayısı: Anime 12 / Manga 50

Tür: Aksiyon, Yetişkin, Romantizm. Seinen

Yazar ve Çizer: Kosuke

Anime Yönetmeni: Shuko Murase

Gösterim Tarihi: 1 Temmuz 2015

MyAnimeList Puanı: 7.45 – 1840. Sıra

Karakterler:

Worick Arcanlego – Baş Rol

Yaş: 35

Yükseklik: 182 cm

Göz rengim: blue

Saç rengi: sarışın

Benriya'nın bir yarısı. Yakışıklı. Oldukça mutlu ve şanslı olarak betimler kendisini. Çevrede hem kiralık katil hem jigolo olarak bilinir.

Nicolas Brown – Baş Rol

Yaş: 34

Boy: 169 cm

Üyelik: Benriya

Kan grubu: B

Sıra: A/0

Benriya'nın diğer yarısı. Sagır ve konuşmakta zorluk çekiyor. Kılıç ustası. A/0 bir twilight. Worick ile birlikte çalışıyor.

Alex Benedetto – Baş Rol: Bir iş sırasında Benriya'ya yardım eden eski bir fahişe. Gidecek bir yeri olmadığı için Benriya'nın sekreteri olarak çalışmaya ve onlarla yaşamaya başladı. "Bastard" adlı bir genelevde şarkıcı ve şovmen olarak çalışmaktadır.

Emilio Benedetto: Alex'in küçük kardeşi, kısa bir süre önce Ergastulum'a döndü. Destroyerlerin yeni bir üyesi.

Gaston Brown: Nicolas Brown'ın babası. Oğlunun aksine gayet normaldir.

Barry Abott: Barry, Alex'i fuhuş hayatına zorlayan alt seviye bir karakter. Benriya tarafından ilk bölümde gönderilmesine rağmen, Barry, Alex'i rahatsız etmeye devam ediyor.

Chad Adkins: Benriya'yı ara sıra kullanan yerel bir polis dedektifidir.

Cody Balfour: Chad'ın küçük partneri ve Ergastulum Emniyet Müdürlüğü üyesi.

Marco Adriano: Cristiano ailesinin çok yaralı bir yönetici üyesi.

Arthur: Paulklee Guild'in bir üyesidir ve her zaman Lancelot'un yanında yer alır.

Beretta: Corsica ailesiyle müttefik olan Destroyerlerin bir üyesi

Colt: Destroyerlerin en genç üyesi. Genellikle ifadesiz bir yüzle görülür ve bıçaklarını kullanmada oldukça ustalaşmıştır.

Uranos Corsica: Corsica ailesinin en gizemli üyesidir.

Loretta Cristiano Amodio: Cristiano ailesinin patronudur. Çocuksu tarafları olduğu kadar sorumluluk bilincine de sahiptir.

Delico: D/0 bir twilight'tır. Monroe ailesi üyesidir.

Yang: Monroe ailesi üyesidir. Delico'dan daha beceriksiz ve daha sulu.

Doug: A/0 bir twilight'tır. Paul Klee loncası üyesidir.

Galahad Woehor: A/0 bir twilight'tır. Cristiano ailesi üyesidir.

Erica: Profesyonel bir twilight avcısıdır.

Mikhail: Erica ile birlikte çalışan bir avcıdır. Çocuk gibi davranmasına rağmen oldukça zorlayıcı bir rakiptir.

Georgiana: Corsica ailesinin önemli bir üyesidir. Georgiana's Pussy'nin sahibidir.

Ginger: Paul Klee loncası üyesidir. Her ne kadar sakar ve utangaç görünse de ciddi bir durum karşısında hiç olmadığı kadar profesyonel davranır.

Ivan Glaziev: Monroe ailesinin tetikçisidir.

Daniel Monroe: Mondoe ailesinin patronudur. Bazen Benriya'yı kullanır.

Miles Mayer: Daniel Monroe ile oldukça yakındır. Birlikte çalışırlar.

Theo: Benriya'nın hizmetlerini kullanan bir doktor. Sol elinde iki parmak eksik.

Nina: Theo'nun yanında çalışan stajyer hemşire. Benriya'ya oldukça yakındır. Nicolas ile işaret dili öğreniyor.

Gina Paulklee: Paul Klee loncası başkanıdır.

Joel Raveau: Benriya'nın yaşlı komşusu.

Constance Raveau: Constance'nin sahibi. Joel'in torunu. Marco Adriano ile ilişkisi var.

Sig: Corsica ailesiyle müttefik olan Destroyerlerin bir üyesi.

Striker: Corsica ailesiyle müttefik olan Destroyerlerin bir üyesi.

Veronica: Bir zamanlar Nicolas ve Worick ile yaşayan gizemli twilight kadın. Nicolas Brown gibi işaret dilini bilir.

Eleştirel bir bakış:

Gangsta içeriği bakımından yetişkin kesime hitap eden bir anime ve mangadır. Bunu söylemeden yapamayacağım.

Anime izlemeyi seviyorsanız ve biraz da vurdulu kırdılı zamanlar geçirmek istiyorsanız başvurmanız gereken kişi Benriya'dır. Benriya size istediğiniz her şeyi fazlasıyla verecek.

Nicolas ve Worick ufak bir şehirde, dört büyük aile ve polisin arasında kalmış, onların bir isteğini ikiletmeden hayatlarını sürdüren kiralık katillerdir. Worick pek de masum görünmeyen işler de yapıyor tabii. Çok yakışıklı olduğundan dolayı kadınların dikkatinden kaçamıyor. O bir jigolo! Nicolas ise kendi dünyasında yaşamaya çalışan sert mizaçlı ama bir o kadar da yufka yürekli bir kahraman.

Ergastulum şehrinden de bahsetmek gerekiyor. Ergastulum, aileler tarafından sözlü olarak konulmuş üç kural çerçevesinde ve twilight'ların hükümet tarafından hedef alınmadan yaşayabildiği bir şehirdir. Başka bir bilgi verilmiyor bu şehir hakkında. Hikayeyi kötü bir şekilde etkilemiyor. Çünkü şehir değil şehrin içinde yaşananlara dikkat çekiliyor. Bu da hikayede bir kopma yaratmıyor.

Size yansıtmak istediği duyguları çok başarılı bir şekilde sergiliyor "Gangsta". Kan var. Aksiyon var. Cinayet var. Rüşvet var. Mafya savaşı var. Kan var. Daha fazla kan var. Cinsellik var. Kan var. Evet! Aksiyon ve kana doyacaksınız bu animede.

Animenin çizimleri klasik olanlardan bir hayli uzak. Daha gerçekçi. Daha güzel. Daha insancıl. Şehrin detayları, savaş anları, konuşmalar, kopan vücut parçaları, sıçrayan kanlar… Her şey olması gerektiği şekilde betimlenmiş.

Gangsta, okuyup izlemeniz gereken bir şaheser. Şaheser diyorum çünkü gerçekten gerek çizimleri gerekse karakter orijinalliği bakımından birçok anime ve mangadan kolaylıkla sıyrılabiliyor. En durağan sahnelerde bile arka plandaki şehrin detayları göz alıcı olabiliyor.

Anime birdenbire bitiyor. 12. Bölümünde zorunlu bir final yapıyor. Çünkü Manglobe Stüdyosu iflas ediyor. Animeden sonra mangadan devam etmek isterseniz 29. Bölümden devam edebilirsiniz. Her ne kadar anlatmamış olsam da mangası da bir o kadar güzeldir.

Konu, görüntü ve izlenebilirlik olarak üst sıralarda yer alması gereken bir anime. Puan vermem gerekirse 100 üzerinden 90 puan verebilirim. 10 puan kırmamın sebebi ise sensin Manglobe!

Bünyamin TAN

Ertesi gün birlikte güzel bir doğa yürüyüşü yaptılar. Burak, belli etmek istemese de halen gergindi ve içinde tarif edemediği bir sıkıntı vardı. Melis'e belli etmiyordu ama hayatına giren bu kadın son iki gündür kendisini son derece tedirgin ediyordu

GAZANFER AĞA'NIN SAATİ

Bölüm 2

Ertesi gün birlikte güzel bir doğa yürüyüşü yaptılar. Burak, belli etmek istemese de halen gergindi ve içinde tarif edemediği bir sıkıntı vardı. Melis'e belli etmiyordu ama hayatına giren bu kadın son iki gündür kendisini son derece tedirgin ediyordu. Yürüyüşlerini tamamlayıp yola çıktılar. İstanbul'a vardılar ve Burak, Melis'i evine bıraktıktan sonra kendi evine gitmek istediğini söyleyerek davetini reddetti. Melis, çok ısrarcı davranmıştı. Fakat Burak, biraz dinlenmek istediğini ve kendisine izin vermesini istedi. Melis, isteksiz bir tavırla bunu kabul etmiş gibi göründü. Burak, arabayla yoluna devam etmeye

başladı. Melis'in yüzünde yine o gizemli ve hınzır gülümseme vardı.

Burak, eve varır varmaz sıcak bir duş aldı ve bir kadeh şarap içtikten sonra yatağına geçti. Televizyonu açtı ve bir süre bakınıp uykuya dalmaya çalıştı. Bir süre sonra göz kapakları ağırlaştı ve uykuya daldı. Rüyasında kırmızı bir elbise giyinmiş güzel bir kadın vardı. Kendisini baştan çıkarmaya çalışıyordu. Vücudu, saçı, boyu, elbisesi aynı Melis'ti. Fakat yüzü ona benzemiyordu. Ona sarılmaya ve vücudunda ellerini gezdirmeye başladı. Başlarda hoşuna gidiyordu. Kadın Burak'ın boynunu öpmeye başladı ve birden başını gerip çekip gözlerinin içine gözlerini dikti. Yüzü değişmişti ve çok çirkindi. Sapsarı bir teni, kırmızı gözleri ve çürük dökük dişleri vardı. Korkunç bir şekilde gülüyordu. Burak, korkuyla ondan uzaklaştı. Fakat onu izlemekten kendini alamıyordu. Aniden bağırmaya başladı. Ne dediğini anlayamıyordu. Sonra birden gülmeye ve kahkaha atmaya başladı. Elinde Burak'ın müzayededen aldığı saati sallayıp duruyordu. Onunla oynamaya ve etrafında dönüp şakalar yapmaya başladı. Rüyanın tam bu kısmında kadın onu kaldırmış ve başka bir yere taşımaya başlamıştı. Hareket edemiyordu, ona karşı koyamıyordu. Çığlık atmak ve bağırmak istedi; ancak sesi çıkmıyordu. Derken birden salondaki kanepenin üstünde kan ter içinde uyanmıştı.

Uyku sersemliği geçer geçmez bu garip olayı düşünmeye başladı. Dün gece odasında yattığına emindi. Üstelik gördüğü rüya da neyin nesiydi? Birden tüylerini diken diken eden başka bir detay fark etti. Melis'le tanıştıkları o akşam, müzayedede satın aldığı köstekli saat sehpanın üzerindeydi. Bu saati kasasında kilitli tutuyordu. Buraya nasıl gelmiş olabilirdi ki? Saati aldı ve kasaya yöneldi. Kasanın halen kilitli olduğunu gördü. Peki, saat nasıl kasadan dışarı çıkmıştı? Gördüğü rüya ne anlama geliyordu. Olan biten hiçbir şeyin bir anlamı yoktu. Lavaboya gidip yüzünü yıkadı. Sakinleşmeye ve mantıklı düşünmeye çalıştı. Rüyasındaki o kadın, haftasonu Melis'le geçirdiği zamanlarda yaşadığı bazı garipliklerden dolayı rüyasına girmişti. Kadının kırmızı elbisesi, Melis'ten duyduğu şüpheden dolayı olabilirdi. Akşam da kafası çok dağınık olduğu için salonda yatmıştı ve odasına geçtiğini sandığı için sabah orada uyanınca şaşırmıştı. Peki, ama ya saat? O saati daha o akşam çalınmasın diye kasaya kilitlemişti. Bundan adı gibi emindi. Üstelik rüyasına giren bu korkunç kadının elinde ne işi vardı?

Salona geçti ve cep telefonunu eline aldı. Saat 07.30'du. Traş oldu ve şirkete gitmek üzere yola çıktı. Yolda giderken her zamanki gibi kahvaltılık bir şeyler almak için pastanenin durdu. Sevdiği poğaçalardan ve bir tane de ayçöreği aldı. Parasını ödeyip arabaya bindi ve yoluna devam etti.

***

Kırk beş dakika sonra şirkete vardı. Asansöre bindi ve yukarı çıktı. Odasının kapısını açtı ve çantasını masasının yanına bıraktıktan sonra koltuğuna oturdu. Çay söylemek için telefonu açtı ve çay ocağının tuşuna bastı.

- Buyurun efendim.

- Sibel Abla, bana bir çay getirebilir misin?

- Tabi, her zamanki gibi kupada, açık ve tek şekerli öyle değil mi?

- Evet evet, çok teşekkür ederim.

Telefonu kapadı. Burak'ın içinde halen tarif edemediği o sıkıntı vardı. Tam o esnada kapı vuruldu. Gelenin çay ocağında çalışan kadın olduğunu sandı.

MKAANS

- Buyur Sibel Abla, gir içeri.

Kapı açıldı, fakat içeri giren sekreteriydi.

- Pardon Buse Hanım, sizi Sibel Abla sandım.

- Rica ederim, müsait misiniz?

- Tabi, elbette buyurun girin.

Kadın kapıyı kapadı, Yüzünden bir şeylerin kötü gittiği anlaşılıyordu. Burak:

- Ters giden bir şey mi var?

- Evet, efendim. Almanya'daki anlaşmalı olduğumuz şirket. Sözleşmeyi feshetmek istiyorlar.

- Nasıl yani, neden? Durduk yere nereden çıktı bu?

- Başka bir şirketle anlaşmaya karar vermişler. Ürünlerini gerektiğini kadar iyi temsil edemediğimizi, bu sebeple Türkiye'deki pazardan istedikleri sonucu elde edemediklerini bildirdiler. Bu sebeple sözleşmeyi feshetmeyi istiyorlar.

- Nasıl olur, o kadar reklam yaptık. Eşantiyon ürünler hazırlandı. O kadar mağazada reklamlara para harcandı, televizyonlara ve radyolara reklam verildi, bilboardlara afişler asıldı. Ürünlerini tanıtmak için elimizden gelen her tülü çabayı gösterdik.

- Biliyorum efendim, ancak istenilen satış rakamına ulaşılamadı. Nitekim sözleşmede, istenilen satış miktarını temsilci şirket sağlayamazsa sözleşmeyi tek taraflı olarak feshedebileceklerine dair bir madde var.

- Satış hedefinin ne kadar gerisindeyiz?

- Yüzde kırk oranında. İstenilen rakamın bir hayli aşağısında...

- Kahretsin, tam da başka bir şirketin temsilciliği için başvuru yapmaya hazırlanırken. Çok kötü oldu bu. Şirketin imajını çok kötü zedeleyecek bu durum. Bundan sonra iş almamız zorlaşabilir. Öğleden sonrası için bir telekonferans teklifinde bulunun. Konuşup ikna etmeye çalışalım.

- Peki, nasıl isterseniz. Başka bir emriniz?

- Hayır, teşekkür ederim. Çekilebilirsin.

***

Öğleden sonra yapılan telekonferans çok kötü geçmişti. Almanya'daki şirket kati surette çalışmaya devam etmek istemediklerini söylemişlerdi. Ne yaptılarsa ne söyledilerse ikna olmaya yanaşmamışlardı ve sonuçta sözleşme feshedilmişti. Berbat geçen bir günün ardından eve döndü. Kapıyı açtı ve içeri girdi. Işığı yaktı. Evdeki tüm eşyaların yeri değişmişti. Çekmecelerdeki tüm eşyalar yere saçılmıştı. İçeride çok ağır ve pis bir koku da vardı, mutfaktan geliyordu. Oraya yöneldi ve tüm bardakların, tabakların yere atılmış ve kırılmış olduğunu gördü. Tencerelerdeki yemekler de yere saçılmış ve üzerine sinekler, böcekler üşüşmüştü. Eve bir hırsızın veya hırsızların girmiş olma ihtimali aklına geldi. Hemen kasaya yöneldi. Ama kasa açık olmadığı gibi zorlandığına dair herhangi bir iz de yoktu. Evi kolaçan etti. Eve girildiğine dair bir iz de yoktu. Üstelik bir şeyi de çalınmamıştı. O sebeple polis çağırma fikrini çıkardı aklından. Zaten canı çok sıkkındı ve şimdi bununla uğraşmak istemiyordu. Önceki gece gördüğü rüya ve şu an evin içinde bulunduğu durum, onu çok rahatsız etmişti ve bu gece bu evde kalmamaya karar verdi. Kasayı açtı, tüm paraları alıp evden çıktı. Bir ara gözü saate ilişti. İçinden saati almak gelmiyordu. Niye bilmiyordu ama bu son yaşadıklarıyla bu saatin de bir ilgisi vardı sanki. Kasayı kilitledi. Bu gece annesi ve kız kardeşiyle kalmaya karar vermişti. Arabasına bindi ve yola çıktı. Yarım saat sonra, Tarabya'daki eve varmıştı. Zili çaldı ve kapıyı açan kardeşi Seda'ydı. Abisini o saatte kapıda görünce çok şaşırmıştı:

- Abi? Hayırdır, bu saatte burada ne işin var? Bir şey mi oldu?

- Yok hayır, sizi özledim ve bu akşamı sizinle geçirmeye karar verdim.

- Tabii, annem de ben de çok özlemiştik seni. İşlerinden fırsat bulup bir ziyaretimize gelemez oldun. Üstelik ben bunun sadece işten dolayı olduğunu da sanmıyorum.

- İçeri gireyim, anlatırım.

Burak, içeri girdi ve annesiyle kucaklaştı. Yaşlı kadın, uzun zamandır yüzüne hasret olduğu oğlunu görünce yeniden hayat bulmuş gibiydi. Fakat oğlunun yüzünde ters giden bir şeyler olduğunu sezinlemişti.

- Hayırdır oğlum, bir şey mi var?

- Yok anne, yorgunum biraz o kadar.

- Canını sıkan bir şey mi oldu?

- Hayır, annem rahat ol. İyiyim, dediğim gibi yorgunum biraz o kadar.

- Aç mısın?

- Valla kurt gibi hem de.

- Seda, kızım abine bir şeyler hazırla. Akşam yemeği yememiş anlaşılan.

- Tamam anne. Ben de bir elimi yüzümü yıkayayım. Birazdan dönerim yanına.

Burak, bu bahaneyle annesinin yanından ayrıldıktan sonra telefonuna sarıldı ve Melis'i aramayı düşündü. Fakat vazgeçti. Haftasonu olanlar, gördüğü rüya ve evin başına gelenler canını çok sıkmıştı ve bunu ona yansıtmak istemiyordu. Sonra evine her hafta iki kez temizliğe gelen kadını, Fatma'yı aradı. Telefon dördüncü çalışında açıldı:

- Alo, iyi akşamlar Burak Bey.

- İyi akşamlar Fatma Abla, nasılsın?

- Sağ olun, iyiyim siz nasılsınız?

- Sağ olun, ben de iyiyim. Sizden bir ricam olacaktı. Biliyorum, gününe daha üç gün var ama ev biraz dağınık. Yarın gelip temizleyebilir misiniz diye soracaktım?

- Tabi elbette.

- Çok teşekkür ederim, bunun için size fazladan ödeme yaparım.

- Rica ederim.

- Peki, o halde. İyi akşamlar.

- İyi akşamlar Burak Bey.

İçeri döndüğünde kardeşi masayı kurmuştu. Enfes kokular geliyordu. Sofraya oturdu ve yemeğini yedi. Kız kardeşiyle ve annesiyle biraz sohbet ettikten sonra kanepede kıvrılıp uykuya daldı. Ertesi sabah da erkenden kalkıp şirketin yolunu tuttu.

Saat on bir civarı cep telefonu çaldı. Arayan Fatma'ydı. Bir sorun oldu herhalde diye düşünerek telefonu açtı.

- Alo, Fatma Hanım?

- Burak Bey, lütfen bir an önce eve gelin. Kadının sesi ağlamaklıydı.

- Ne oldu, sorun ne? Neden ağlıyorsun Fatma Hanım?

- Efendim, eviniz... Yangın başlamıştı ben vardığımda. Hemen itfaiyeye haber verildi. Söndürmeye başladılar. Bir an önce eve gelmeniz lazım.

- Tamam hemen geliyorum. Allah kahretsin.

Burak, masadan arabasının anahtarlarını kaptığı gibi soluğu koridorda aldı ve asansörü beklemeden merdivenlerden hızla inip arabasına atladı. Gaza bastı ve evinin yolunu tuttu. Yollar, caddeler, sokaklar, trafik ışıkları ve levhaları adeta beyninin içinde bir solucan deliğinden geçiyormuş gibi hızlı ve bulanık bir şekilde akıp gidiyordu. Bir ara nefes alıp vermekte güçlük çektiğini hissetti. Eve vardığında itfaiye ekibinin evini çevirdiklerini gördü. Alevler binanın kapı ve pencerelerinden çıkıp evin duvarlarını yalıyordu. Yaklaşık bir saat sonra yangın tamamen söndürüldü. Geriye bir kül yığını kalmıştı.

İtfaiye ekibi, yangını söndürdükten sonra çıkış sebebini araştırmak için evde inceleme yapmaya başladı. Her yer kömüre dönmüş eşya kalıntılarıyla doluydu. İtfaiye erlerinden biri Burak'ın müzayededen satın aldığı köstekli saati bulmuştu. Şaşırtıcı bir şekilde saate hiçbir şey olmamıştı. Bu duruma oldukça şaşırdı ve saati alıp dışarı çıktı. Burak'a doğru yürüdü:

- Buyurun saatiniz. Burak, her şeyin küle döndüğü yangından nasıl olup da bu saatin olduğu gibi kurtulabildiğine çok şaşırmıştı. Üstelik bir gece önce onu kasada kilitli bırakmamış mıydı? Ya da öyle mi hatırlıyordu? Artık hiçbir şeyden emin olamıyordu. Başına gelen şeylerden dolayı sağlıklı düşünme yetisini kaybetmeye başladığını düşündü. Saati cebine koydu. Biraz sonra yangın zaptı tutuldu ve sonrasında kendisine giyecek bir şeyler aldıktan sonra kardeşini aradı. Sesi titriyordu.

- Alo Seda, nasılsın?

- Abi, iyi misin sen?

- Hayır, hiç iyi değilim. Evimde yangın çıktı ve her şey küle döndü.

- Abi ciddi misin sen?

- Çok ciddiyim. Yeni bir ev buluncaya kadar sizinle birlikte kalabilir miyim?

- O da laf mı abi şimdi? Saçmalıyorsun, neredesin sen?

- Yoldayım geliyorum, anneme söyleme bir şey. Ben gelince anlatırım.

- Tamam abi, hadi çabuk gel. Üzülme de.

Annesiyle kız kardeşinin yaşadığı eve vardı. Kapıyı açan annesi Huriye Hanım'dı.

- Oğlum, ne oldu neyden çıkmış yangın?

Burak, Seda'ya bakışlarını yöneltince:

- Abi kapıdan dinlemiş beni. İnan çok üstüme geldi. Benim bir suçum yok.

Burak, peki der gibi başını salladı ve içeri girdi. Olanları anlattı. Huriye Hanım:

- Zaten bana ayan olmuştu. Rüyamda çirkin, kırmızılı bir kadın sana musallat olmuştu oğlum. Bak gördün mü, evinde yangın çıkacakmış. Olacağı varmış olmuş, üzülme yavrum. Cana geleceğine mala gelsin.

Burak, duydukları karşısında birden irkildi:

- Kırmızılı bir kadın mı?

- Evet, oğlum. Böyle çirkin, gudubet bir şey... Yakana yapışmıştı, bırakmıyordu seni. Ne oldu, birden irkildin?

- Yok bir şey anne. Ben bir lavaboya gidip geleyim.

Bu bahaneyle tuvalete giden Burak, hemen telefonunu eline aldı ve Melis'i aradı. İki gündür onunla ne görüşmüş ne de konuşmuşlardı. Bu kadar tesadüf olamazdı. Bu olanlarla bir ilgisi vardı ve bunu konuşmalıydılar. Fakat numarayı çevirir çevirmez telesekreter çıkmıştı: "Operatörümüze kayıtlı böyle bir numara bulunmamaktadır." Nasıl olur? Bu numaradan onu aramıştı hep. Bir hata olduğunu düşündü. Bir kaç kez yine aradı ve her defasında aynı telesekreter mesajıyla karşılaştı. Banyodan çıktı ve annesiyle kız kardeşine bir şey demeden hızla evden çıktı. Arabasına atladı ve Melis'in evine gitti. Zili çaldı, fakat açan kimse yoktu. Aklını kaybedecek gibi oldu. O arada apartmanın kapıcısıyla karşılaştı.

- Bakar mısınız? Bu dairede oturan bir kadını arıyorum ben. Adı Melis. Kendisini gördünüz mü hiç?

- Nasıl anlamadım?

- Adı Melis diyorum, genç ve esmer, güzel bir kadın. Bu dairede oturuyor.

- Bir yanlışınız olmasın, bu daire iki yıldır boş.

- Nasıl olur? Bu eve kaç kere girip çıktım ben.

- Yok daha neler. Ben buranın kapıcısıyım. Öyle bir şey olsa sizi daha önce burada görürdüm. Üstelik bu daireyi bırakın bu apartmanda Melis adında biri hiç oturmadı ve oturmuyor. Yanlış gelmiş olmayasınız?

- Hayır, bir yanlışlık yok. Bu apartman bu daire...

- Bir yanlışınız var. Bu dairede iki yıldır kimse oturmuyor. Sahipleri Almanya'da, kiracı bulmam için de anahtarını bana vermişlerdi. Ama kimse bu evi tutmadı ne zamandır. Kirası pahalı geldi kim sorduysa.

DEVAM EDECEK

Mehmet Berk Yaltırık

Şu sıralar neler okuduğumu, okuduklarımdan notlarımı sizlerle paylaşmaya başlamışken, kütüphanemde daha eskiden belirli dönemlerde art arda okuduğum ve öykülerimin üzerinde belirgin tesirleri bulunan kitapları da burada yazmak istedim.

HEM OKUDUM HEM DE YAZDIM

NE OKUDUM #2

Şu sıralar neler okuduğumu, okuduklarımdan notlarımı sizlerle paylaşmaya başlamışken, kütüphanemde daha eskiden belirli dönemlerde art arda okuduğum ve öykülerimin üzerinde belirgin tesirleri bulunan kitapları da burada yazmak istedim. Yeni okuduğum kitapların yanı sıra eskiden okuduğum kitapların bahsini de önemli buluyorum. En azından nelerden etkilendiğimi, neleri okuduğumu görmek isteyen okuyucular için bakacakları yer belli olacaktır.

Şimdi sizlerle 25 Ocak 2005 Salı gününe şöyle bir uzanalım! O dönem henüz lise son sınıf öğrencisi olan bendeniz, kurgu demeden tarih demeden elime geçirdiğim kitabı okuduğum, okulumun kütüphanesine dadandığım o güzel senelerde, sömestr ve yaz tatillerinde Edirne'den İstanbul'a gidip gelirdim. İstanbul seyahatlerim o dönemde –test kitaplarının hâkimiyetinin başladığı Sahaflar Çarşısı hezimetini görmüş olmama karşın- henüz kapanmamış olan İstiklal Caddesi boyunca sıralanmış kitapçılar başta olmak üzere, Edirne'de basımı geçmiş yahut yeni çıktığı halde rastlayamadığım kitaplarla buluşma imkanıydı

benim için. O dönemlerden birinde 2005 sömestr tatilinde yolum Bakırköy'deki Kitapçılar Köprüsü'ne düşmüştü. Hala ikinci el kitap ve eski tarihlerde basılmış kitapların sıklıkla bulunduğu bu yere, İstanbul'a her gidişimde uğrardım. Benim için orayı bu denli kıymetli kılan şey ise ilk kez uğrama fırsatı bulduğum 28 Ocak 2005'te gerçekleştirdiği ziyaret olmuştu. Kütüphanemdeki kitapları ne zaman aldığımı not aldığım için bu tarihi de kaydetmiştim.

Bakalım 2005 kışının soğuk günlerinde ben hangi düşler diyarını ziyaret etmiş, amatör öykü yazarlığımın hayli öncesinde neleri okumuşum?

- **Onüçüncü Savaşçı:**

Jurassic Park ve Onüçüncü Savaşçı gibi hayli sevdiğim filmlerin yazarı Michael Crichton'un bir kitabıyla, bilhassa işlediği temayla beğendiğim tarihi-kurgu filmler arasına giren Onüçüncü Savaşçı'nın romanıyla tezgâhta ilk karşılaştığımda hayli heyecanlanmıştım. Antonio Banderas'ın oynadığı film 2000'de vizyona girmiş ve namaz sahnesi hasebiyle gündeme gelmişti. Romanı okuduktan sonra hikayesinden filmine göre daha çok tat aldığımı fark ettim. İlk husus Crichton'un gerçekten de tarihi kaynaklardan biri olan ve aslında Oğuzlar üzerinden ta İdil Bulgarlarının topraklarına, kuzeye gönderilen bir Arap seyyah olan İbn Fadlan'ı romanlaştırması ve bunu dönemin diğer referans kitaplarındaki bilgilerle harmanlayarak Vikinglerle alakalı bir kurguya dönüştürmesi benim için hayli ilginç bir okuma deneyimi olmuştu. İbn Fadlan 900'lü yıllarda kaleme aldığı seyahatnamesinde (Ramazan Şeşen çevirisini tavsiye ederim) Vikinglerden de bahsetse de kuzey diyarlarına, Viking topraklarına hiç gitmemiştir. Roman ise kurgu gereği onu Viking diyarına taşımaktadır. Crichton doğrudan bahsetmese de, Fadlan'dan çok sonra 1075'te Kaşgarlı Mahmut'un yazdığı Dîvânü Lugati't-Türk'teki dünya haritasından ve bu haritada

bahsi geçen "insanla maymun arası mahlûklar" olduğuna inanılan "nesnas"lardan bir şekilde haberdar olmalıdır ki, roman kurgusuna bu son kalan Neandertallerin, Vikinglerle savaşı şeklinde yansımıştır. Aynı şekilde Fadlan'ın seyahatnamesinde de İdil Bulgar ilteberinin (hâkiminin) emrinde kapıdan kalkanı ve ağaçtan sopasıyla savaşan dev bir savaşçının ve mezarının bahsi geçmektedir ki Crichton muhtemelen bununla alakalı bahisleri kurcalarken "nesnas"a denk gelmiş olmalıdır. Filmini izlemiş olsanız bile romanını muhakkak bir yerden bulup okumanızı tavsiye ederim. Peki bu romanın bana etkisi ne olmuştur? O zamana kadar öykü taslaklarım sadece güncel ve yarı-tarihi korku anlatılarıyla ilgiliyken bu roman sonrasında ilk tarihi-kurgu öykü taslaklarımdan birini kaleme almıştım. Kaynaklara dayalı kurgu fikri yönünde cesaretlendiren bu roman, bugün sizlerle buluşan birçok öykünün müsebbiplerinden biridir diyebilirim.

- **Uzaya Haçlı Seferi:**

Edirne'de 2000'lerin başında Baca'nın hemen yan sokağında Sahaf Resul abinin işlettiği "Yağmurgülü" adlı bir kitabevi vardı. Burası ayrı bir kitapçı olsa da aslında bir nevi depoydu. Resul abi hala açık olan Bedesten Çarşısı'ndaki dükkânında dururdu ekseriyetle, ancak akşamüstleri sayım vs. için depoya yani kitapçıya geldiğinde burayı açardı. Burada denk geldiğim kitaplar arasında olan

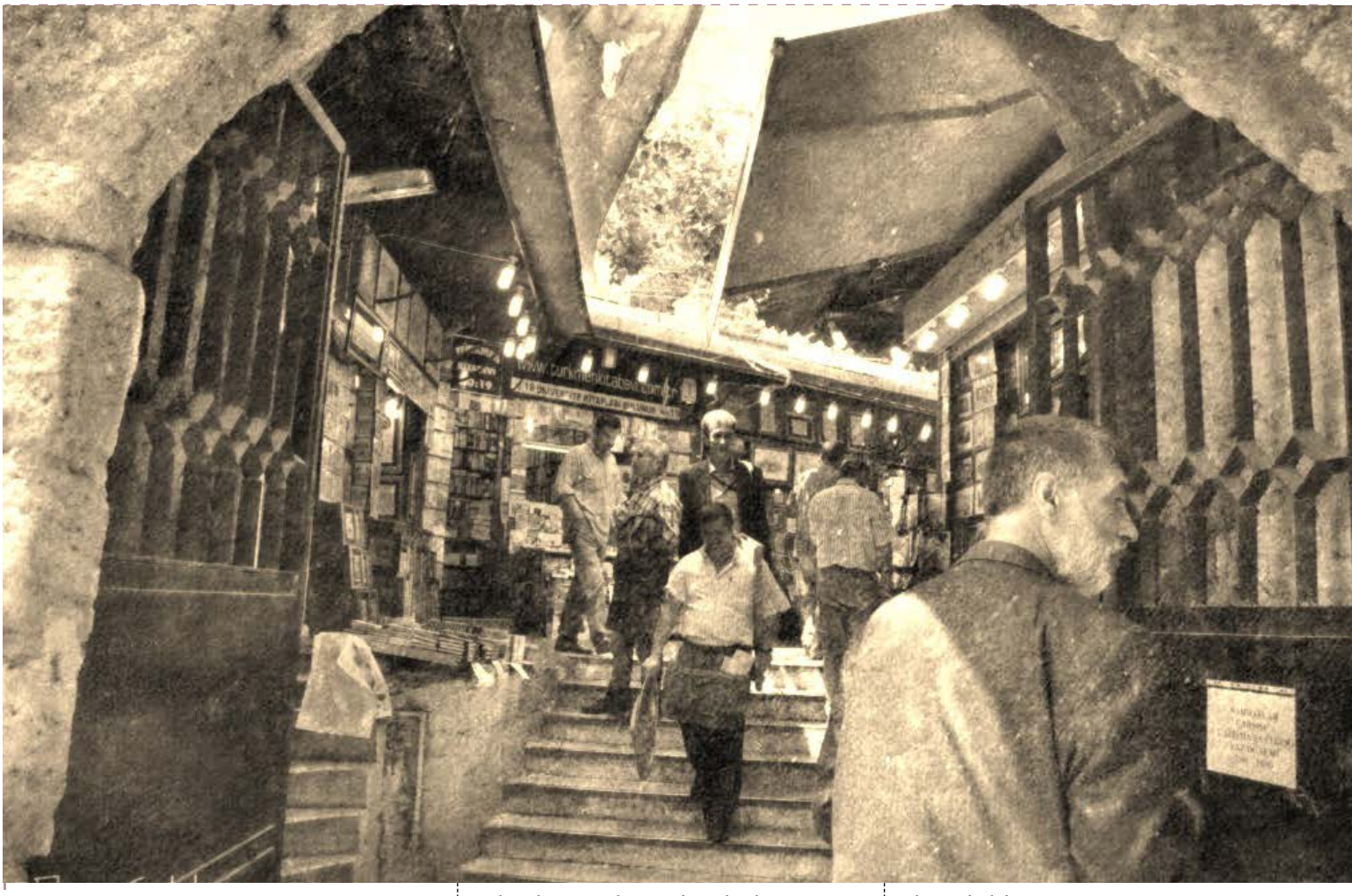

Poul Anderson'un Uzaya Haçlı Seferi adlı kitabı hem o dönem fantastik neşriyatıyla sık sık aklımı çelen İthaki Yayınları'ndan olması hem de ilginç konusuyla (spoiler olmasın; Ortaçağ döneminde bir şekilde Kudüs yerine uzaya ulaşan ve orada farklı bir tarihi kırılmaya yol açan İngiliz şövalyelerle alakalı hayli eğlenceli bir kurgudur) hep dikkatimi çekerdi. Ancak gözüme kestirdiğim bu kitabı alana kadar çoktan başka biri almıştı. Birkaç sene sonra Bakırköy'deki köprüde tekrar kendisiyle karşılaşınca elimden kurtulamadı. Uzaya Haçlı Seferi'ni okuyunca 1995'te izlediğim tv uyarlamasını da *(The High Crusade, 1994)* hatırladım. Yalnız romandaki kurgunun sinema uyarlamasından hayli farklı olduğunu hatırlatmalıyım. Bilimkurguyla tarihin buluştuğu bir roman olarak, uzay ve uzayla alakalı bazı kurgu notlarımı (ancak bilimkurgudan ziyade belki space opera kafasına daha yakın diyebileceğim) almamı sağlamıştır. (Romanla ilgili olarak Bahri Doğukan Şahin'in Bilimkurgu Kulübü'nde kaleme aldığı "Dogmatik Dünya İdeolojisinin Çöküşü: Uzaya Haçlı Seferi" başlıklı incelemesi okunabilir. https://www.bilimkurgukulubu.com/edebiyat/dogmatik-dunya-ideolojisinin-cokusu-uzaya-hacli-seferi/)

- **Kan Çanağı:**

F. Paul Wilson'un 1983'te filme uyarlanan meşhur romanı The Keep'in film versiyonunu yıllar yıllar sonra izleyebildiğimde filminden önce bulup da romanını okuyabildiğime sevinmiştim. Zira filmde romandaki tekinsiz hava filmde pek yansıtılabilmiş değildi. Romanı rafta görünce hem vampir romanı *(arka kapak yazısında Transilvanya ve yarasa kelimeleri vardı)* hem de Nazilerle alakalı *(Wolfenstein oynamış nesildeniz malum)* bir kurgu olduğunu görünce kaçırmamıştım. Gece gece el feneri yahut loş ışıkta korku romanı, öyküsü okumanın keyfi çok başkadır, bu roman bu keyfi hakkıyla yaşatmıştı. Üstelik romanda Lovecraft dâhil kozmik dehşet ustalarına yapılan yerinde göndermeler de olunca benim gotik türde anlatıları deşeleme, bunu da yazıya dökme eğilimim bir kere daha perçinlenmişti. Nazilerin yerleştiği Karpatların tepesinde kadim bir şato, vampir beklerken

daha acayip şeylerle karşılaşmanın verdiği dehşet ve tarih referansları, bugün kalemimden okuduğunuz ve ileride de okuyacağınız çoğu kurguyu ister istemez etkilemişti.

- **Frankenştayn'ın Laneti**

Vaktiye Jean Gennaro adlı bir yazarın bu romanıyla dedemin kitaplığında karşılaşmış, onca taşınma hengamesi arasında kaybettiğime üzülmüştüm. Yıllar sonra yeni basımıyla *(Beyaz Balina basmıştır ki gelecek sayıda Beyaz Balina'nın korku klasiklerini bastığı döneme ve okuyabildiklerime değineceğim)* karşılaşınca, üstelik bu ismin Giovanni Scognamillo'nun müstear adı olduğunu öğrenince çifte sevinç yaşamıştım. Aynı adlı filmden *(The Curse of Frankenstein, 1957)* romana uyarlanmış bu kurguyu okumadan bir yıl önce 2004 kışında da Mary Shelley'in Frankenstein'ını *(Arion Yayınları basımı)* okumuşken karşıma çıkan bu tesadüf, şimdi adını veremeyeceğim bir romanımın taslağına da ilham olmuştu. Shelley'le temeli atılan bu roman taslağım, Scognamillo ustanın dokunuşuyla şekillenmişti diyebilirim. Kurgu olarak çok dikkat çekici olmasa da yine de okunurluğu olan, en azından klasik ve siyah-beyaz kurguya az çok ilgisi olan okura hitap edebileceğini düşündüğüm bir romandır.

- **Seri Katillerin İç Dünyası:**

Alan Bentham'ın bu eseri o dönem okuduğum ender kurgu dışı eserlerdendi ancak insanın canavarlığı üzerine birkaç öykümü etkilemişti. Kitap *"A'dan Z'ye Seri Katiller Ansiklopedisi"* kadar kapsamlı olmasa da konuyla alakalı daha önce bir araştırma okumamış olduğumdan, yüzeysel de olsa bazı bilgilerle karşılaşmamı sağlamıştı. Bir de yazarın *"kötülüğün saflığını"* göze sokacak denli objektif tutumunun bende araştırmadan çok bir başka canavar kurgusu okuduğum hissiyatını uyandırmıştı o ayrı. Bu kitap da yine Beyaz Balina Yayınlarından çıkmıştı *(2000'lerdeki korku, gerilim neşriyatından).*

Yüzbaşı VOLKAN'IN ÇOCUK DERGİLERİ YOLCULUĞU

Volkan Alfa Yayınları Haftalık fasikül 1'in iç kapağında **Ali RECAN**, Yüzbaşı VOLKAN'a dair sunumunu yaparken onu şu şekilde tanımlar: *''Yüzbaşı Volkan'ın konuları gazete ve manşetleri kadar günceldir. Olayların perde arkasını olanca gerçeği ve çıplaklığıyla sergilerken objektiftir, taraf tutmaz. Gerektiğinde tüm karşıt görüşleri yansıtır ama yorumu okuyucuya bırakır. Yüzbaşı Volkan vurucu, kırıcı, kan dökücü bir tip değildir. Barışçıdır, insancıldır. Fakat vatanının çıkarları söz konusuysa ve görevi gerektiriyorsa bir makineli tüfeğin mermileri kadar hızlı ve kahredici olur. Kısacası barış için savaşmak temel prensibidir.''*

Yüzbaşı Volkan bu düsturla 1972 yılında günlük gazete sayfalarında okuyucu karşısına çıktı. Son Havadis, Akşam ve Tercüman gazetelerinde boy gösterdikten sonra 1976'da Tay Yayınları'nın Bonanza dergisinde dolgu çizgi roman olarak birkaç macerası yayınlandı. Okuyucunun beğenisini kazanmış olmalı ki aynı yıl Tay Yayınlarınca müstakil dergi olarak yayınına başlandı. 128 sayı süren bu yolculuğu, 1978'den itibaren Tercüman Ço-

Elvan ADIGÜZEL

cuk dergisindeki yayın takip etti. Akabinde **Ali RECAN** Alfa Yayınları'nı kurarak, Yüzbaşı Volkan'ı yayınevi bünyesinde haftalık fasikül formatında yayınlamaya başladı. 80'li yılların ilk yarısında Türkiye Çocuk dergisinde de bazı serüvenleri yer alan Yüzbaşı Volkan, eksiğiyle fazlasıyla çizgi roman tarihimizdeki önemli kahramanlardan biri haline geldi. Alfa Yayınları çatısı altında yeni seri adları ile bir çok kez tekrar basımları yapıldı. 1997 yılında **Ali RECAN**'ın yeni bir Volkan macerası denemesine giriştiği ama yarım kalıp tamamlanamayan **Karanlığın Kartalları** ve 2007'de **Rasim ABAY**'ın kolaj çalışması **Binbaşı Volkan Kandil Dağı'na Baskın** macerası da dahil olmak üzere toplamda 60 adet Yüzbaşı Volkan macerası mevcuttur. Fiili çizim süreci 25 yılı kapsayan Yüzbaşı Volkan'ın hazırlanmasında **Ali RECAN**'a; **Ahmet YENİGÜN, Ahmet SEVİNÇ, Sumru BAKKALCI, Melih YAĞCI, Mehmet ELİK, Seval YÜCEL, Sabri ÖZMEN, Yüksel AKMAN, Rasim ABAY, Nuhsal IŞIN, Hakan ALPİN, Ateş BİLLUR, İhsan KOCAGÖZ, Sezai İDİ, Sertuğ ÜNSAL, Yıldırım ÖRER, Kadri ÖZEL, Gökhan GÜLKAN** ve **Metin DEMİRHAN** eşlik etti.

Yüzbaşı Volkan'a dair söylenebilecekleri yazmaya kalksak bir kitap çıkar ortaya. Ama bu yazıda onun sadece çocuk dergilerindeki yolculuğunu ele almaya çalışacağız. Ve elbette yer darlığı nedeniyle sözü fazla uzatmadan, sınırlı ölçekte.

Ali RECAN

Ali RECAN okuyucu ile diyalog kuran, okuyucu isteklerini ön planda tutan, onların arasına katılmayı seven bir yayıncıydı. Okuyucuları arasından bulduğu yetenekli gençlerden çizim ekipleri de kurmuştu.

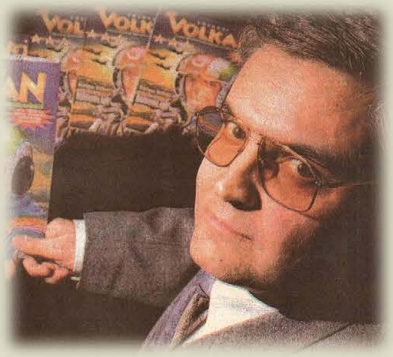

1951 yılında Eskişehir'de doğdu, 1966'da İstanbul'a taşındı. Güzel Sanatlar Akademisi'nde okurken, çizgi roman merakı yüzünden hocalarıyla tartıştığı için okuldan ayrıldı. İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ni bitirdi. Bir hukuk bürosunda çalıştıktan sonra, parasını çizimlerle kazanmaya başladı. Gazeteler ve ticari şirketler için grafik işleri yaptı. Daha sonra çizgi roman yazmaya ve çizmeye başladı. İlk eserleri Alp Tigin, Mit Ajanı Selim Sargın, Mutlugiller, Akdeniz Korsanı Şahin Reis ve Fingirdek Filiz'di. 1972'de Yüzbaşı Volkan'ı yarattı ve Volkan maceraları Son Havadis, Akşam ve Tercüman gazetelerinde tefrika edildi. Bu maceralar daha sonra 1976 yılında Tay Yayınları tarafından Bonanza dergisinde yayınlanmaya başladı. Aynı yıl Tay yayınları, Yüzbaşı Volkan'ı müstakil bir dergi olarak bastı ve bu yayın 128 sayı sürdü.

*1978'de Alfa Yayınları'nı kuran **Ali RECAN** ilk olarak kendi çizgi romanlarından Volkan ve Kaptan Venüs'ü yayımladı. Bunu Conan, Silver Surfer, Rom, Red Sonja, Kull, Iron Man, GI Joe gibi Amerikan çizgi romanları takip etti. 1986'da Alfa'dan ayrılarak 1987'de Marvel Yayınları'nı kurdu ve bu dönemde yine Marvel Comics çizgi romanlarını yayınladı. 1989 yılında Dede Korkut hikayelerinden Tepegöz'ü, Damla Animasyon adlı şirketin yapımcılığında bir çizgi film olarak Kültür Bakanlığı'na hazırladı. 1988-1992 yılları arasında dönemin maliye bakanı **Adnan KAHVECİ**'nin tanıtım danışmanlığını yaptı. 1999'da Alfa Yayınları'nı tekrar kurarak Conan, Red Sonja, Star Trek, Korku ve West serilerinden örnekler yayınladı.*

*Evli ve iki çocuk babası olan **Ali RECAN** geçirdiği ani bir beyin rahatsızlığı nedeniyle 14 Mayıs 2002 tarihinde İstanbul'da hayata veda etti.*

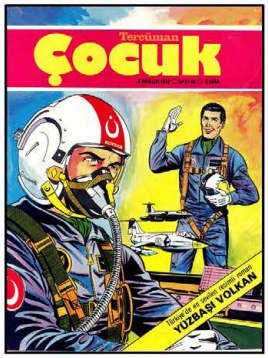

TERCÜMAN ÇOCUK DÖNEMİ

Tercüman Çocuk dergisinin 1 Aralık 1978 tarihli 48. sayısında **Gizli Uçuş** adlı macerası, tamamı siyah beyaz olarak yayınlandı ve Yüzbaşı Volkan'ın çocuk dergileri yolculuğu böylelikle başlamış oldu. Bu macerayı, önce Bonanza dergisinde **Yedi Korkusuz Komando** adıyla bağımsız bir hikaye olarak yayınlanıp daha sonra Yüzbaşı Volkan'a adapte edilen ve Tercüman Çocuk'ta **Barış İçin Savaş** adını alarak tamamı renkli yayınlanan macera izledi. **Son İmdat Çağrısı** adlı macera **Hava Korsanları** adıyla, **Macera Adamı** adlı macera ise **Esrarengiz Avcı** adıyla dergide isim değişikliği yaşayarak yer aldılar ve renkli yayınlandılar. Devamında **Yenilmez Şampiyonlar**, **Deprem**, **Kuzey Yıldızı**, **Çok Gizli** ve **Firar Gecesi** maceraları fasılasız ve renkli olarak yayınlandılar. **Gizli Ermeni Örgütü** adlı macera ise dönemin siyasi konjonktüründen kaynaklı olsa gerek, **Şüphe** adıyla yayınlandı. **Yunan Adasında Panik** orijinal adıyla yayınlandıktan sonra, **Hedefteki Kadın** macerasında yine isim değişikliği yaşandı. Maceranın adı **Sevimli Casus** olarak yumuşatıldı. 1978 sonundan 1981 yılı başına kadar geçen 25 ay boyunca Tercüman Çocuk dergisinde kesintisiz yayınlanan Yüzbaşı Volkan'ın toplam 12 macerası bu şekilde tamamlandı. İlk macera hariç tamamı renkli idi. Tercüman Çocuk, Yüzbaşı Volkan'a 1 yıl ara verdi.

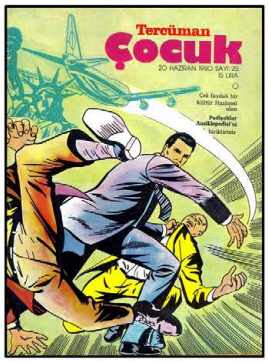

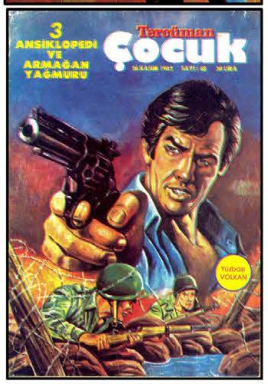

1982 başlarında **Uçan Dairenin Sırrı** macerası ile tekrar start alan Volkan'n bundan sonraki maceraları Tercüman Çocuk sayfalarında siyah beyaz yayınlandı. **Gizli Hava Kuvvetleri**, **Moskova Yolcusu**, **Hayalet Denizaltı**, **Ay'da Vuruşanlar** ve **Kafkas Dağlarında Ölüm** maceraları yine aralıksız ve peş peşe yayınlanarak tamamlandı ve Yüzbaşı Volkan toplam 18 macerasının yayınlandığı Tercüman Çocuk sayfalarına 12 Ağustos 1983'te veda etti.

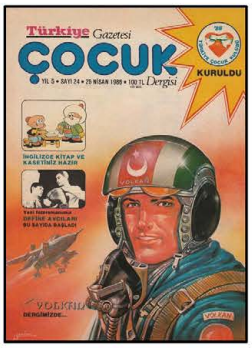

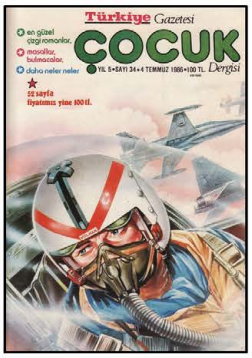

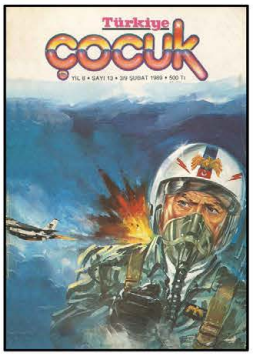

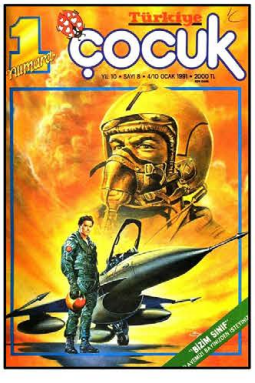

TÜRKİYE ÇOCUK DÖNEMİ

Türkiye Çocuk dergisinin 25 Nisan tarihli 1986/24 nolu sayısında **Yenilmez Şampiyonlar** macerası ile Yüzbaşı Volkan'ın ikinci çocuk dergileri yolculuğu başladı. İyi bir tercihti bu macera çünkü hikayede Hakkı Başçavuş, Yüzbaşı Nusret gibi yan karakterlerin çoğu yer almaktaydı ve Volkan'ın asıl mesleği olan savaş pilotluğu ile direkt bağlantılı bir konuydu. Hemen arkasından **Gizli Uçuş** macerası geldi. Bu ilk iki macera Tercüman Çocuk dergisinde de yayınlanmıştı ve her iki çocuk dergisinde yer alan Volkan maceraları bu kadarla sınırlı kaldı. **Yedi Korkusuz Komando**, Tercüman Çocuk dergisine **Barış İçin Savaş** adıyla uyarlanmıştı. Türkiye Çocuk'ta ise başka bir macera olan **Zafere Uçuş** hikayesi **Barış İçin Savaş** adıyla uyarlandı. Orijinal adı **Türk Mafiası** olan hikaye ise mafya kelimesinin bir çocuk dergisine uygun olmayacağı varsayılmış olmalı ki, **Karanlık Yollar** adıyla yayınlandı. Buraya kadar bahsettiğimiz 4 macera, yarısı tamamen renkli diğer yarısı ise 3 renkli olarak basıldı. Bundan sonraki tüm Volkan maceraları Türkiye Çocuk'ta tamamen renkli yayınlandı. Bu, Volkan'a özel bir durum değildi. Dergide yer alan diğer çizgi romanlarda da aynı uygulama gerçekleşmiş, sayfaların çoğu renkli yayınlanır olmuştu Türkiye Çocuk'ta.

Suikast Zinciri macerasını, Volkan'a ara verilen altı aylık bir süreden sonra **Hırçın Pilotlar** izledi. Ama maceranın orijinal adı **Asi Pilotlar** idi. Milli ve dini olduğunu her fırsatta iddia eden, dile getiren bir çocuk dergisine göre orduda asi pilota yer olamazdı doğal olarak. Bu nedenle asi kelimesi hırçın kelimesiyle değiştirildi. Hırçınlık bir parça daha kabul edilebilir görünmüş olmalı dergi yönetimince. Oysa maceranın içeriğinde isyan eden askerler zaten yoktu. Hırçınlığın kötü etkilerini silmek için bir sonraki macera olarak **Savaşan Şahinler** macerası tercih edildi. Peşinden de **Diplomat Katilleri** hikayesi yayınlandı. **Yıldız Savaşlarına Giriş** macerasının adı **Kaybolan Uydu** olarak değiştirilip yayınlandı. **Buzul Casusları** macerası Türkiye Çocuk dergisinde yayınlanan onuncu ve son macera oldu. 22 Şubat tarihli 1991/10. sayı ile birlikte Yüzbaşı Volkan'ın çocuk dergileri yolculuğu son buldu.

4 panel olarak hazırlanan 1997'deki Alfa Haftalık Çizgi Roman dergisini saymazsak, Yüzbaşı Volkan'ın Tay ve Alfa'daki sayfa formatı genellikle 3 panel üzerine kuruludur. Sayfa ebadı daha büyük olan çocuk dergilerinde ise 4 panel ihtiva eden sayfalar hazırlanmış, orijinal kareler bu tasarıma mecburen uydurulmuştur. Bu durum, karelerin panellere sığdırılabilmesi için zaman zaman orijinal çizimlerde kırpmalara yol açmış, kimi yerde sayfaya denk gelebilmesi adına karelerin yerleri değiştirilmiş, bazen de büyük karelerin 2 kareye bölünerek sayfa içerisine yerleştirilmesini gerektirmiştir. Ender olarak büyük karelerin kullanıldığı da vaki olmasına rağmen genellikle her iki çocuk dergisinde de Yüzbaşı Volkan, bir çok küçük kareden oluşan sıkış tıkış bir çizgi roman havasında seyretmiştir. Örneğin, orijinal formatı 85 sayfa olan **Yenilmez Şampiyonlar** macerası Türkiye Çocuk'ta 36 sayfa, Tercüman Çocuk'ta ise 34 sayfada tamamlanmıştır. Dönemin renklendirmedeki handikapları da eklenince, Volkan'ın çocuk dergilerindeki yolculuğunun teknik açıdan çok iç açıcı olamadığını söylemek mümkündür.

Sol üstte orijinal seriden, ortada Tercüman Çocuk'tan ve sol altta da Türkiye Çocuk'tan, ***Çok Gizli*** *macerasında yer alan aynı kare örnekleri ve üstte ise* ***Kaybolan Uydu*** *macerasına ait Türkiye Çocuktan bir kare görülüyor. Kadın çizimlerine gösterilen refleksin sigara konusunda duyarsız kalması, statüko ve popülizmle alakalıdır. Daha pozitif bir yaklaşım, en azından sigaralı karelerde de bir düzenlemeye gidilmesini gerektirirdi.*

70 ve 80'li yılların yerli çizgi romanlarında sıkça görüldüğü üzere Volkan'da da ziyadesiyle bulunan kadın/cinsellik konusu ve bu çerçevede hikayelerde yer alan uzun ve cüretkar sevişme sahnelerinin, çocuk dergilerinde mecburen ve doğal olarak kesilip çıkartılması, maceraların duygusal boyutunu da güdük bırakmış, karakterlerin derinliğini bozarak daha yüzeysel hikaye dokuları ortaya çıkmasına yol açmıştır. Çıplaklığın bir çocuk dergisinde yer alması zaten düşünülemez ama sansür konusunda Türkiye Çocuk dergisi zaman zaman işin dozunu artırmıştır denilebilir. Örnek verecek olursak, **Çok Gizli** adlı macerada, Rumların baskınından üzerinde geceliğiyle kaçmak zorunda kalan Fatma'nın üstüne, çizimin orijinalinde bulunmayan bir fistan giydirilmiş, başörtüsü takılmıştır. Oysa aynı sahneler Tercüman Çocuk'ta orijinal haliyle yer alabilmiştir. **Kaybolan Uydu** macerasında ise kareler boyunca içilen sigaralar konusunda bir çizim değişikliği düşünülmemiş Türkiye Çocuk'ta. Dolayısıyla, Fatma'ya giydirilen fistanın pedagojik bir kaygıdan ziyade, derginin kendi sosyo-kültürel misyonuyla alakası olduğu düşünülebilir.

Sonuç olarak; yayın formatı, tekniği, eksiği gediğini bir tarafa bırakarak şunu söylemek mümkün kanımca; 1978-1991 yılları arasında öyle ya da böyle Yüzbaşı Volkan iki çocuk dergisinde uzun yıllar yayınlandı ve dönemin çocuklarına hitap etti, tanıtıldı. Tarkan, Kara Murat, Karaoğlan, Tolga gibi ağır abilerin yanaşmadığı çocuk dergileri limanına demirlemekten çekinmeyen kahraman Yüzbaşımız, bir çok sayfası sansüre uğrasa da, 60 macerasının 26'sını dönem çocuklarına okuttu. Çizimlerinin büyük kısmı Belçika-Fransız ekolü çizgi romanlardan alınmasına rağmen, başlangıcından bitimine dek yerli ve milli olmayı başarmış, son raddesine kadar bizden bir parçadır Yüzbaşı Volkan.

Ali RECAN'ı ve **Metin DEMİRHAN**'ı rahmetle yad ediyorum, çizim ekibinde yer alanlara teşekkürlerimi sunuyorum. İyi ki yazıp çizmişler Volkan'ı...

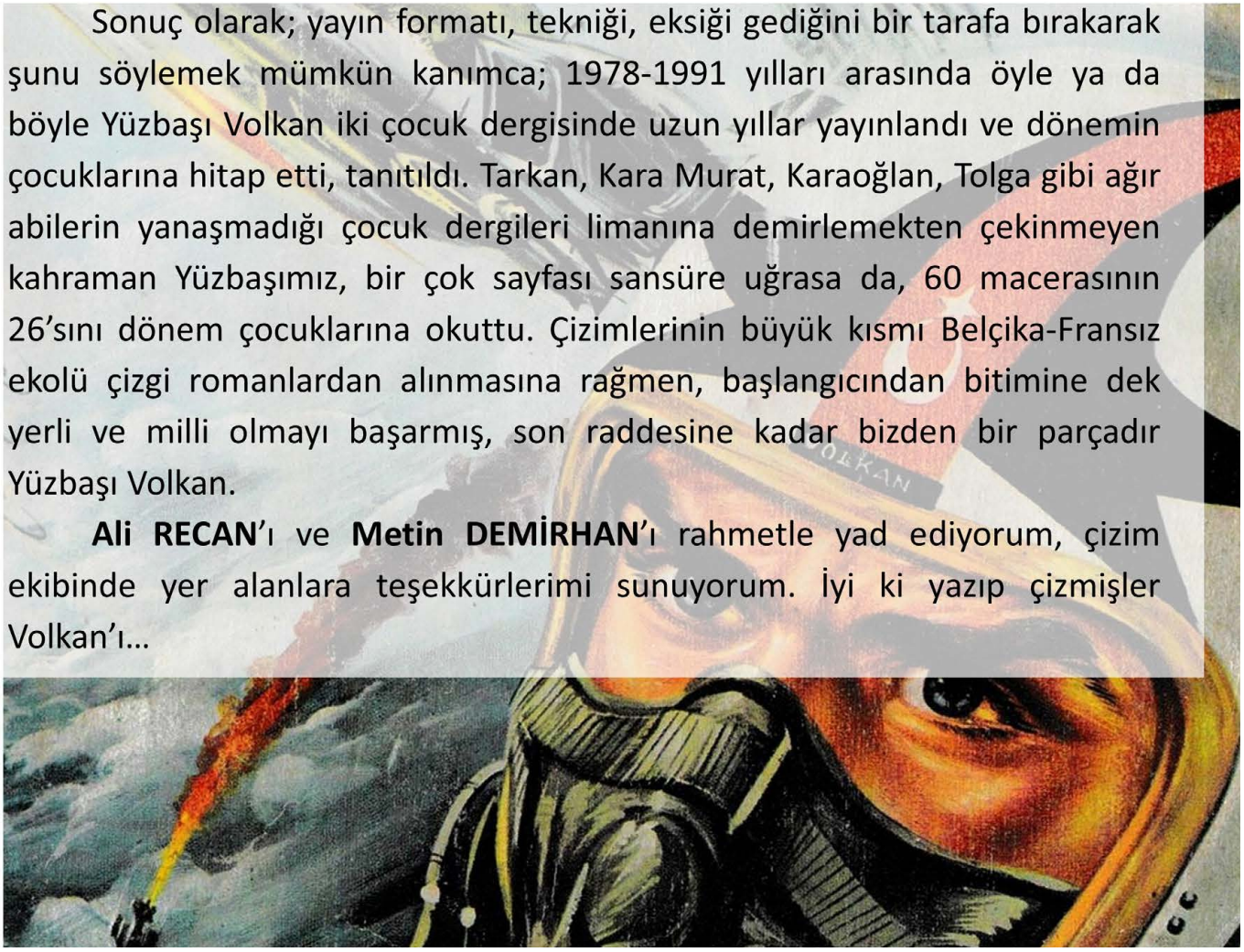

Atilla Bilgen

Vietnam'a gitmemizi galiba Tanrı da istemiyordu! Kulları aracılığıyla bizi yeterince uyaramadığını görünce, gök, havaalanın içinden bile duyulacak şekilde ürkütücü bir sesle gürledi. Art arda çakan şimşekler gecenin karanlığını gündüze çevirdi. Ardından bardaktan boşanırcasına yağmur başladı.

NE İŞİM VAR BENİM VİETNAM DA?

İKİNCİ BÖLÜM

Vietnam'a gitmemizi galiba Tanrı da istemiyordu! Kulları aracılığıyla bizi yeterince uyaramadığını görünce, gök, havaalanın içinden bile duyulacak şekilde ürkütücü bir sesle gürledi. Art arda çakan şimşekler gecenin karanlığını gündüze çevirdi. Ardından bardaktan boşanırcasına yağmur başladı. Bütün bu yaygara köprüden önceki son çıkışta olduğumuzu hatırlatmak içindi, ama bir öfkeye mahkûm etmiştim her şeyi, geri dönemezdim! Havanın bozması eşimi tedirgin etmişti. Şimşeklerin bulutların arasında halay çekmesini endişeli gözlerle izlerken "Umarım fırtına uçağın kalkışını etkilemez." dedi. O an; "NeriMAN'ım süpermanım panik yapma. En ufak bir risk görürlerse uçmazlar. Rahat ol." tarzında bir şeyler dememi bekliyordu. Umduğunun aksine kötü bir tat almışçasına yüzümü buruşturdum ve endişe dolu bakışlarımı yüzüne odaklayıp "Ne yalan söyleyeyim benim de içimde kötü bir his var, zaten bu havada yola çıkmak akıl karı değil." dedim. Sözlerim hemen etkisini gösterdi. Bana doğru yaklaşıp koluma girdi. Hızlanan kalp atışlarını rahatlıkla duyabiliyordum. "Gel vazgeçelim." desem hiç düşünmeden teklifimi kabul ederdi, ama ona bu şansı vermeye niyetim yoktu! Kendi kendime konuşurcasına "Kalkması sorun değil. Her türlü hava muhalefetine karşı hazırlıklıdırlar. Beni asıl korkutan türbülans. Bu fırtınada uçak acayip ötesi sallanır." diye mırıldandım. "Ne dedin sen?" diye sordu." Düşüncelerimi yanlışlıkla

yüksek sesle söylediğimi fark etmişçesine yapmacık bir telaşla "Yok bir şey canım. Fenerbahçe'nin hali ne olacak, bu gidişle kesin düşeriz." dedim. Kolumdan kurtulup karşıma geçti ve "Yok yok duydum seni. Boşuna konuyu değiştirmeye çalışma. Türbülansın çok olacağını söylüyordun."dedi. "Kusura bakma hayatım. Amacım seni korkutmak değildi. Bir anlık gafletle düşüncelerimi yüksek sesle söyledim." dedim. Yüzü kızardı, sarardı, beyazlaşmaya doğru yol alırken zor duyulan titrek bir sesle "Galiba haklısın." dedi. Kollarımı çaresizce iki yana açtım ve kelimeler kifayetsiz, artık ne desem boş dercesine ciğerlerimdeki havayı sıkıntılı bir edayla yüzüne saldım. "Yani?" diye sordu "Mukadderat NeriMAN'ım. Elden ne gelir?" dedim ve duraksamadan "itiraf edecek bir şeyin varsa şimdiden söyle istersen. Bakarsın yukarıda konuşacak vaktimiz olmaz." diye ekledim. "Saçmalama." dedi. "Madem gerçeklerden kaçmak istiyorsun sen bilirsin, ama ben itiraf edeceğim. NeriMAN'ım süpermanım seni hep sevdim ve birlikteliğimiz boyunca da üzüleceğin bir şey yapmadım." dedim. Bir kez daha "Saçmalama" dedi, ne var ki bu sefer sesi güvenini yitirmişçesine cılız çıkmıştı. Sonunda istediğim kıvama gelmişti. Bu keyifle elimi omzuna atıp kendime doğru çektim ve sıkıca sarılıp sevgi dolu bir sesle "Olaya bir de şu açıdan bak NeriMAN'ım, birlikteyiz ve o büyük sonsuzluğa da beraber gideceğiz." diye fısıldadım.

"Merhaba. Nasıl gidiyor? Bir sorun var mı?"

Bin bir emekle içine soktuğum bunalımda umutsuzca çırpınan NeriMAN'ım süpermanım, kollarımdan kurtulup yanıtımızı bekleyen rehberimize döndü ve "Pek iyi sayılmayız." dedi. Organizasyon ile ilgili bir sorun yaşadığımızı sanıp "Hayırdır? Ne oldu?" diye sordu. Başıyla dışarıyı işaret ederek "Havayı görmüyor musunuz?" dedi. Zeynep Hanım "Merak etmeyin canım. Birkaç saat sonra buralardan kurtulacağız. İnanın gideceğimiz yerde sıcaklardan şikâyet edeceksiniz." diye yanıt verince, eşim "Ya türbülans?" diye sordu. Rehberimiz, kafaya taktığınız konuya bakın dercesine hafifçe gülümsedi. Kendisiyle empati kurmamasına sinirlenmişti. "Kocam fırtınada uçakların beşik gibi sallandığını, dolayısıyla düşme riskinin fazla olduğunu söylüyor." dedi. Bunun üzerine Zeynep Hanım eşimin elini tuttu ve "İnanın boşuna telaşlanıyorsunuz. Hayatım uçaklarda geçiyor ve bundan çok daha kötü koşullarda uçtum. Başka bir teknik arıza veya insan faktörü sorunu yoksa asla ve asla türbülans uçak düşürmez. Zaten literatürde de böyle bir olay yok." diye konuşunca eşimin gerilen yüz hatları gevşedi ve "Gerçekten mi? diye sordu. Zeynep başını sallayarak "Sizi temin ederim ki doğru." dedi. Dakikalardır büyük bir sabırla ördüğüm çatı yavaş yavaş çöküyordu. Hemen araya girdim ve trajik bir sesle "Belki düşmeyiz ama fırtınada uçmak… Allah düşmanıma yaşatmasın Zeynep Hanım. Bir gün hiç unutmam yine böyle bir havada uçuyorum. Sağdan soldan şimşekler nasıl çakıp duruyor anlatamam. Tam alçalmaya başlarken bir gümbürtü, çatırtı, patırdı sormayın gitsin. Resmen bayır aşağı iner gibi düşüyoruz. Tepemizdeki oksijen maskeleri çıktı çıkacak. Bu arada dua edenler, ağlaşanlar, bağırıp çağıranlar gırla. Resmen Allah'ım sana geliyorum durumları! Hosteslerden yardım beklemek anlamsız, zira koltuklarından kımıldayamıyorlar. O korkuyla kendimden geçtim, bu arada uçak bir şekilde inmiş. Anlayacağınız bu havaları hafife almayın." dedim. Rehberden önce araya eşim girdi "Bu ne zaman oldu? İlk defa duyuyorum." diye sordu. "Yıllar önceydi canım. Seni üzmemek için anlatmamıştım." dedim. "Peki, şimdi neden anlatıyorsun?" diye sordu. Ben "Şey… Yani…" diye gevelerken rehber gülümseyerek araya girdi "Beyefendi şakayı biraz seviyor galiba. İnanın hava şartları uçmaya elverişli değilse zaten uçuş iptal edilir. Bu yüzden üzülmeyin." dedi ve diğer yolcuların yanına gitmek üzere yanımızdan ayrıldı. Göz ucuyla eşime baktım sakinleşmiş gibiydi. Emeklerimin boşa gitmesinin verdiği hayal kırıklığı, bedenimi aşıp ruhumun derinliklerinde toplanmıştı. Bunu bir şekilde boşaltmadığım takdirde patlayabilirdim!

MKAANS

"Bunca stres çişimi getirdi. Ben tuvalete gidiyorum." dedim ve yanıt vermesini beklemeden arkamı dönüp gittim.

Kararımızdan vazgeçmediğimizi görünce Tanrı bize üçüncü bir şans daha tanımaya karar verdi ve aracı olarak THY kullanarak kalkış saatimizi iki defa erteledi. Ne var ki dönülmez akşamın ufkundaydık ve vakit çok geçti! Bu azmimiz karşısında kapılar açıldı ve önce pilotlar ve hostesleri, ardından bizleri uçağa aldılar.

Tam tamına on bir saat yirmi dakika uçacaktık. Oturmaktan bacaklarımız uyuşacak, koltukla ayrılmaz bir bütün olacak ve sonunda Vietnam'a patates çuvalı gibi inecektik. Ama gerekli önlemimi almış, acil çıkış kapısındaki koltuklardan ikisini bir arkadaşım sayesinde ayarlamıştım. Böylece hem bacaklarımızı istediğimiz gibi uzatacak, hem de NeriMAN'ım süpermanıma, fakir fukaranın business classında seyahat ettirmenin havasını atacaktım! El valizimizi bagaja yerleştirirken hostes acil bir durumda yolcuların tahliyesine yardımcı olmayı kabul edip etmediğimizi sordu. Kendimden emin bir şekilde "O iş bende. Tasalanmayın." dedim. Eşim kemerini bağlarken "Nasıl yani?" diye sordu. "NeriMAN'ım süpermanım bir an için gözünün önüne uçağın irtifa kaybettiğini getir" diyerek konuya damardan girdim. "Eeee" dedi. "İnsanlar can havliyle dua ediyorlar, bağrışıyorlar." Bir kez daha "Eeee" dedi. Ama sesi beklediğimin aksine son derece sakindi. Bunun üzerine olayı daha da abarttım. "Ama kaptanımız işinin ehli, usta bir manevrayla uçağı son dakika da düşmekten kurtarıp okyanusa indiriyor. İşte tam bu esnada devreye biz giriyoruz ve acil çıkış kapısını açıp insanları denize döküyor… yani kurtarıyoruz. Anlayacağın bu koltuk çok önemli! Yapacağımız bir hata yolcuların hayatını tehlikeye atar. " dedim. Renginin solmasını, koluma yapışarak gitmekten vazgeçtiğini söylemesini beklerken "Kapıyı açamazsak bizi mahkemeye mi verirler?" diye sordu. Rahat hali beni şaşırtmıştı. "Hayır. Sadece yolcularla birlikte hepimiz ölürüz." dedim. "O zaman mesele yok. Nasılsa beraberiz, o büyük sonsuzluğa birlikte gideriz artık!" dedi. Olayı soğukkanlı karşılaması yetmemiş gibi üstüne üstlük benimle dalga geçmişti. Galiba üzerine fazla gitmiş ve uçuş korkusunu yenmesine sebep olmuştum! Son kozumun da işe yaramadığını görünce kaderime razı olup kemerimi bağladım.

Yolcuların yerlerine yerleşmesiyle uçak kalkışa hazır hale geldi. Son kontrollerini yapan hostes "Kabin memurları yerlerinize." anonsuyla karşımızdaki koltuğa geçip oturdu. Kemerini bağlarken, dinleyenlerde, kaptanın yataktan yeni kalktığı izlenimi veren buğulu sesi duyuldu.

"İyi uçuşlar bayanlar, baylar ve sevgili çocuklar. Kaptanınız konuşuyor."

Bu iki cümleyi bir çırpıda söyleyip durdu ve üç beş saniye bekledi. Bu aranın anlamı bence; "Burada başçavuşun eşeği osurmuyor. Herkes neyle uğraşıyorsa bıraksın ve beni adam gibi dinlesin." anlamındaydı. Sorumlu bir vatandaştım. Bu yüzden hemen toparlanıp dikkatimi kaptana verdim. Önce kendini ve arkadaşlarını tanıtıp hepimize toptan bir hoş geldiniz dedi. Ardından rotamızı, uçuşun ne kadar süreceğini, yerel saati, şu anki ve varacağımız yerdeki hava durumunu Amerikan aksanı bir ses tonuyla anlattı. Son olarak da uçuşun keyifli geçmesini umut ettiğini belirtip saygılarını sundu. Rahat pozisyona geçmeye fırsat bulamadan aynı sözleri İngilizce olarak tekrarladı. Ancak bu sefer nedense Türk aksanlı bir Amerikalı gibi konuşuyordu! Bu arada hostesin bakışları üzerimizdeydi. Kaptana "Acil çıkış kapısında oturanlar seni dinlemedi." demesinden çekindiğimden Arapça anonsu bile pür dikkat dinledim.

Sonunda anons bitti. Hostese gülümseyerek iyi yolculuklar diledim. Başıyla teşekkür etti ve benim için muhabbet orada sonlandı. Eşim hostese Vietnam'da neler alınabileceğini sorarken dışarıyı seyretmeye koyuldum. Konuşmalarını dinlemeyi

bıraktığımda alınacak en uygun şeyin çanta olduğunu, bunun için Ho Chi Minch'te kapalı çarşı denilen ve giysiden meyveye kadar her şeyin satıldığı yere gitmemizi, zira orada fiyatların çok ucuz olduğunu, buna rağmen pazarlık yapmayı ihmal etmememizi söylüyordu. Işıklar yeniden yandığında başımı onlara doğru çevirdim. Eşim hostese doğru eğilmiş onu pürdikkat dinliyordu.

"Bir bardak pirinci iyice yıkayıp suya yatıracaksın. Sonra bir pamuğu bu suya batırıp bir hafta boyunca yüzünü bununla temizle. Sonuca inanamayacaksın."

Alt tarafı onları iki dakika yalnız bırakmıştım. Bu kadar kısa zamanda iyi uçuşlar dileğiyle başlayan konuşma hangi arada alışverişten cilt bakımına geçmişti! Buna ayık kafayla bir yanıt bulamazdım.

"Pardon. Konuşmanızı bölüyorum, ama uygun bir zamanda şarap alabilir miyim? Malum yol uzun ve stres diz boyu."

Beni yok sayıp sevecen bir gülümsemeyle eşime döndü "Ya siz?" diye sordu.

"Sana zahmet olacak canım."

"Ne demek. Keşke herkes sizin gibi anlayışlı ve güler yüzlü olsa. Etrafı bir kolaçan edeyim, sonra hemen dönerim."

Birkaç dakika sonra iki şişe şarap ve iki paket fındıkla yanımıza gelince, bundan sonraki yolculuklarımda eşimin taktiğini uygulamaya karar verdim. Gerçi konuşurken konuyu makyaja nasıl getireceğimi bilmiyordum. Ama illaki bir yolunu bulurdum! Bu düşüncemi eşimle paylaştım, güldü. Son gülen iyi güler düşüncesiyle sustum.

Vietnam'ın başkenti olan Ho Chi Minch havaalanına kadar geçen dokuz saat boyunca; üç film seyrettim, beş şarap içtim, dört defa ihtiyaç molası verdim, az biraz uyukladım ve bolca üşüdüm, zira uçağın en soğuk yeri acil çıkış kapısının olduğu bölgeydi. Ama Allah'tan şarap boldu!

Ho Chi Minch'e indiğimizde mürettebat değişti, ama bizler uçakta kaldık. Bir buçuk saat süren bekleme süresinde şarap stokumuzu bitirdik. Sıkıntıyla etrafımıza boş boş bakınırken temizlik görevlileri etrafı toparladılar. Onlar işlerini tamamlayınca uçağa pilot ve hostesler, sonra da yeni yolcular bindi. Eşime döndüm ve "Bu sefer sen karışma şarap işi ben de." dedim. Alaycı bir vurguyla "Haydi bakalım." dedi.

Sabırsızlıkla hostesin karşımıza geçip oturmasını ve eşimden öğrendiğim taktiği uygulamayı bekledim. Umduğumun aksine erkek bir kabin görevlisi karşımıza geçti. Sohbete nasıl gireceğimi düşünürken vakit kazanmak amacıyla gülümseyerek iyi uçuşlar diledim. Sadece teşekkür etti. Hâlbuki fazladan bir kelime daha etse, oradan yürüyüp sözü beklerken sıkıldığımıza, sıkıldıkça susadığımıza, susadıkça canımızın şarap istediğine getirecektim, ne var ki inatla sustu. Dili açılır umuduyla Hanoi'ye ne zaman varacağımızı sordum. "İki saat." dedi ve yine sustu. Yardım istercesine eşime baktım; dışarıyı seyrediyordu. Anlaşılan tek çıkar yol NeriMAN'ım süpermanımın izinden yürümekti!

"Hanoi'den ne alınır?"

"Bilmiyorum. Orada konaklamıyoruz. Yolcu alıp direkt İstanbul'a devam ediyoruz."

"Demek İstanbul'a. Orada kapalı çarşıya mutlaka uğrayın. Çok otantik bir yerdir. Ama pazarlık yapmayı sakın ihmal etmeyin."

"Biliyorum. Doğma büyüme İstanbulluyum."

"Hımmm… O zaman tabi ki biliyorsunuzdur." dedim ve aptalca sırıttım. Bu arada saçmaladığımdan ötürü kendi kendime söyleniyordum. Eşimin "Ne oldu? Hani o iş bende. Karışma diyordun." tarzındaki bakışları olmasaydı başka tek kelime etmezdim. Ne var ki bana gülüyordu ve bu iş artık gurur meselesi olmuştu! Hiç düşünmeden b planına geçtim.

"Bir bardak pirinci iyice yıkayıp suya yatıracaksın. Pamuğu bu suya batırıp yüzünü temizleyince insanın cildi çok parlak oluyormuş. Doğru mu?"

"Efendim!"

"Şey… Sizden önceki hostes anlatmıştı. Cildinizi pırıl pırıl görünce hepiniz aynı şeyi uyguluyorsunuz sandım da..."

"Hayır. İlk defa duyuyorum."

dedi ve artık konuşmak istemediğini belirtircesine başını pencereye doğru çevirdi. Böyle davranmakta son derce haklıydı. Bir adama parlaksın denir mi hiç? O an yumuşak(!) veya en iyi ihtimalle salak olduğumu düşündüğünden emindim. Utançla bakışlarımı yere yönelttiğimde eşimin ufak kahkahaları beynimi tırmalıyordu.

Işıklar yanar yanmaz kabin memuru ivedilikle kemerini açtı. Ayağa kalktığında eşim şarap istedi. Bu arada göz ucuyla beni işaret edip "Yanımdakini görüyorsun. Bu adam ayık kafayla çekilmez."tarzında mimik yapıyor muydu, bilmiyordum, zaten öğrenmek de istemiyordum. Beş dakika sonra şaraplarımız gelmişti. Madem bu kadar kolaydı ne diye kendimi rezil etmiştim?

Uçak yere inene dek ne tek kelime ettim ne de etrafıma bakındım. İniş sırasında kabin memuru karşımızdaki yerine geçince, başımı öne eğip gözlerimi kapattım ve sessizce tekerleklerin piste değmesini bekledim.

Hanoi'ye indiğimizde hava kararmıştı. Bu yüzden Robin Williams misali "Good Morning Vietnam" diye bağıramadım. Uçakta doldurduğumuz vize kâğıtlarımızı pasaport polisine verirken içimdeki dürtüyü daha fazla engelleyemedim ve gayriihtiyarî olarak "İyi akşaaaamlar Vietnam." dedim. Polis bakışlarını pasaportumdan ayırıp kısa kesilmiş siyah saçları ve kirpiklerinin altındaki çekik gözlerini üzerime dikti. Bir iğne gibi derime batan bakışın şiddetinden terlemeye başlamıştım. Güçlükle yutkundum ve az öncekinin aksine titrek ve silik bir sesle " Yani good evening Vietnam." dedim. "Ne diyorsun sen?" dercesine bakmaya devam etti. Onca polis arasında galiba İngilizce bilmeyen birine denk gelmiştim. İçimden şansıma küfrederken bir yandan da sırıtıyordum. Pasaportumu açıp fotoğrafımı uzun uzun inceledi. Önünde duran bilgisayara bir şeyler yazdı. Karşısına çıkan bilgileri okudu. Bir daha okudu. Birkaç defa başını kaldırıp yüzüme baktı. Kendi dilinde bir şeyler mırıldandı. Her ihtimale karşı anladım anlamında başımı salladım. Sonunda vize kâğıdıma damgayı bastı Soğuk sert görünümünden taviz vermeden pasaportumu uzatıp Vietnam'a girmeme izin verdiğinde ter içinde kalmıştım. Hızlı adımlarla polisin yanından uzaklaşıp beni bekleyen eşimin yanına gittim. Uzattığım pasaportu çantasına koyarken "Ne konuştunuz o kadar?" diye sordu.

"Sorma NeriMAN'ım süpermanım sorma. Herif taktı bana! "Dünyada gidilecek onca yer varken ne işin var Vietnam'da? Casus musun yoksa?" diye sorgulayıp durdu. Mantıklı düşünürsen haklı adam! Eşim çok istedi dedim. Dudak büktü. Neredeyse beni içeri almıyordu."

"İlginç. Bana hiçbir şey sormadı. Uzattığım gibi damgaladı vizemi."

"Senin deli olduğunu bir bakışta anlamış, akşam akşam bulaşmamayım bu kadına demiştir. Ama karşısında oturaklı, mantıklı bir adam görünce acısını benden çıkarttı."

"Zorlama şansını İsmaaiil."

"NeriMAN'ım süpermanım haydi gidip bavulları alalım."

Yeşil üniformalı, çekik gözlü görevlileri hesaba katmazsak, havaalanı alışageldiğimiz havaalanlarından farksızdı. Bavulları alıp kapıdan çıkana kadar Vietnam'da olduğumuzu hissetmedim. Hatta dışarıda da o hisse kapılmadım, zira etraf turistlerle doluydu. Rehber hepimizin çıktığından emin olunca-toplam on iki kişiydik, bizi almak üzere gelmiş olan otobüse götürdü.

Şoför ve yerel rehberimizi görünce Vietnam'da olduğumuza hafiften inandım, otobüse binince kesin emin oldum! Koridor bölümündeki tavan bir uçtan bir uca simsiyahtı. Ortası ise beyaz işlemelerle süslüydü ve dikkat çekecek kadar ışıldıyorlardı. Koltukların üstünde ise aralarında yanıp sönen yuvarlak sarı yeşil ışıkların olduğu kırmızı led bir şerit vardı. Arkamdan gelen eşim parıldayan tavanı görünce "Bu ne böyle?" diye sordu. Ona döndüm ve "NeriMAN'ım süpermanım Vietnam'a hoş geldin." dedim.

DEVAM EDECEK

Aynur Kulak

PUTLARIN ALACAKARANLIĞI

Friedrich Nietzsche bizlere en yakın felsefeci, filazof, bilim insanı. Felsefeye hiç yakın olmasak da, içeriği ile ilgili hiçbir fikrimiz olmasa da, hatta gördüğümüz yerde onsan kaçsak da Nietzsche'yi biliriz. O anlayamadığımız felsefenin içinden gelmesine rağmen bize dokunabilen, bizi anlayabilen, bizimle arkadaşlık kurmak isteyen kişidir. Garip bir şekilde onunla aramızd mesafeler yoktur. Diğer felsefecilerle en büyük farkı budur zaten. Ulaşılabilirliğidir. Ulaşabiliriz O'na. Ve severiz O'nu. İnsanı, yani bizi olduğumuz gibi, hiç değiştirmeye kalkmaksızın sevebildiği ve yorumladığı için.

Can Yayınları tarafından yayınlanan bir Friedrich Nietzsche kitabı olan Putların Alacakaranlığı – Ya Da Çekiçle Felsefe Yapmanın Yolları raflardaki yerini yılın başında aldı. Nietzsche'nin 1888'de kısa bir sürede yazıp tamamladığı bu kitabı için onun düşüncelerini yansıttığı en minimal eseri diyebiliriz. Minimaldir fakat içeriği en yoğun eseridir aynı zamanda. Nietzsche'nin bir felsefeci olarak bilinen en büyük özelliği hakikatin nesnelliğini sorguluyor oluşundan gelir. Yanıtlar bulmayı ikinci plana atarak, soru sorma peşine düşen Nietzsche için hayat sorgulanması gereken bir yerdir. Çalışmalarının etkisi 20. Yüzyılda varoluşçuluğa, oradan da postmodernizme ve postyapısalcılığa kadar uzanır. Düşüncelerinin aman vermeyen zorlayıcılığı karşısında daha fazla dayanamaz. Çöker. 1889'da akıl hastanesine yatar. 25 Ağustos 1900'de ölür.

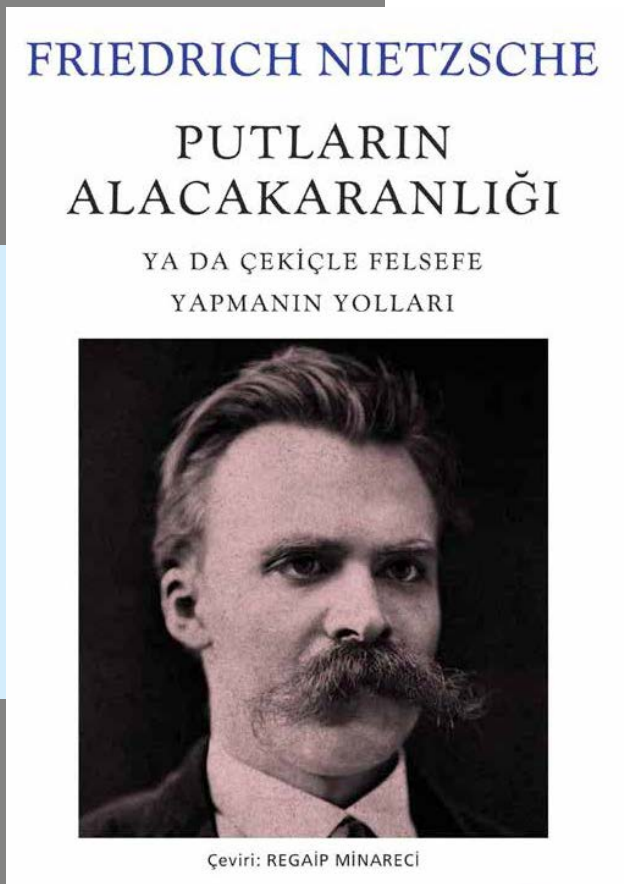

Putların Alacakaranlığı kitabı Nietzsche için değerlerin yeniden değerlendirilmesidir. Bu tanımlama dünyanın içinde bulunduğu durumun tam tezahürüdür. Kitabın önsözünden itibaren dünyanın içine düştüğü bu durumu bu söz üzerinden açıklamaya başlayacaktır Nietzsche. Kişi değerlerin yeniden değerlendirilmesi yoluna her girdiğinde, çetin bir ağırbaşlılığı üzerinden atmak için her aracı mubahlaştıracak, bu yüzden savaşacaktır. Savaş büyük ruhların büyük bilgeliği olmuştur diyecektir filozofumuz. Yaralanmada bile sağaltıcı bir güç vardır çünkü.

Kitap 11 bölümden oluşuyor.

Birinci bölüm olan Özdeyişler ve Oklar'daki her bir sözden bir kitap çıkabilir. Her söz tartışma konusu yapılabilir rahatlıkla. Mesela ilk sözden başlayalım:

"Avareliktir her ruhbilimin başlangıcı. Nasıl? Sakın ruhbilim bir ahlaksal bozukluk olmasın?"

Buyurun size bir tartışma konusu. Bir diğeri gelsin:

"Nasıl? İnsan salt bir yanılgısı mıdır Tanrı'nın? Yoksa Tanrı mıdır salt bir yanılgısı insanın?"

Bu bölüm bir soru bombardımanı. Nietzsche'nin kendisini soru sorarak sağılttığı yer. Aslında net olarak bir yere ulaşmaya çalışmadığı, sadece merakının peşinde gittiği ve keşfetme güdüsünü harekete geçirdiği , sonucu görmek istemeksizin çaba içinde olduğu bir bölüm Hepimiz gibi aslında. Hepimiz gibi değil mi Nietzsche de? Bu yüzden seviyor olabilir miyiz O'nu?

"Gerçek misin sen? Yoksa sadece bir oyuncu mu? Bir temsilci mi? Yoksa kendisi mi temsil edilenin? Sonuç olarak düpedüz sahte bir oyuncusun…"

İkinci bölüm Sokrates'in Sorunu. Nietzsche, Sokrates üzerinden yaşamı sorguluyor. Tüm bilge kişiler yaşam hakkında aynı yargıya varmışlardır diyor; "İşe yaramaz…" Sokrates bile der, ölürken şöyle demiştir; "Yaşamak uzun bir hastalık demektir." Filozofların yaşam karşısındaki bu olumsuz söylemine Bilgelerin Görüş Birliği der ve tüm çağların bilgelerine önce yakından bakmak gerekir diyerek bunda bir gerçeklik payı olup olmadığına dair sorular sorar: "Acaba tümünün ayakları yere artık sağlam basmıyor muydu? Son demleri miydi? Güçleri mi kalmamıştı? Yozlaşmış mıydılar? Yoksa bilgelik, yeryüzünde ufacık bir leş kokusuna tav olan bir karga gibi mi belirdi?"

Üçüncü bölüm Felsefe ve "Us" Nietzsche'nin bir felsefeci olarak felsefeye ne kadar objektif bir bakış açısı olduğunu bize gösteriyor. Şunu büyük bir saptama ile değil de, büyük bir cesaret ile söylüyor mesela hiçbir filazofun yapamayacağı biçimde: "Filozoflar binlerce yıldan bu yana kavramsal mumyalar kullanmışlardır yalnızca; gerçek anlamda, gerçek anlamda canlı hiçbir şey çıkmadı ellerinden."

"Gerçek Dünya'nın Sonunda Masala Dönüşmesi" Bir Yanıldı Öyküsü bölümü bir buçuk sayfa. Fakat zihin açıcılığı sayfalarca yazılmış olan bir felsefe kitabında neredeyse yok.

Doğaya Aykırı Olarak Ahlak, ahlakın kafamızdaki tüm formlarının bozulduğu bir bölüm. Bütün tutkuların yalnızca felaket getirdiği, aptallığın ağırlığı ile kurbanların dibe çekildiği ahlak yanılsaması üzerine yine minimal ama nefis bir anlatı.

Altıncı bölüm Dört Büyük Yanılgı üzerine. Nedenle sonucun karıştırılmasından doğan yanılgı. Sahte bir nedensellik yanılgısı. Düşsel nedenlerin yanılgısı. Özgür istenç yanılgısı. Ve bunların hepsi bizlere doğruymuş gibi öğretilen yanılgılar.

İnsanlığın "Islahatçıları" bölümü için bile alınması gerekli bir kitap var elimizde. Aynen şunları diyor Nietzsche: "Filozoflardan, kendilerini iyinin ve kötünün ötesinde bir yere konumlandırmalarını istediğim biliniyor. Onlardan ahlaksal yargı yanılgısını aşmalarını istiyorum. Bu istek, ilk olarak benim dile getirdiğim bir görüşten kaynaklanıyor: Ahlaksal yargı diye bir şey yoktur."

1900 yılında, İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasından 38 yıl önce ölen Nietzsche, Almanlarda Eksik Olan bölümünde şaşırtıcı bir biçimde şunları söylemekte: "İktidara gelmenin bedeli ağırdır: İktidar sersemleştiricidir… Almanlara bir zamanlar, "Düşünürler halkı" denirdi. Bugün hala düşünüyorlar mı acaba?"

Bir Çağdışının Gezintileri bölümünde "Benim olanaksızlıklarım." diyerek Seneca, Rousseau, Schiller, Dante, Kant, Hugo, Liszt, Sand, Zola gibi sanatçılar arasında çok güzel bir gezintiye çıkarıyor bizi.

Eskilere Olan Borcum bölümünde aslında kapılarını yeni araladığı bir düşünce oluşumundan bahseder Nietzsche Zerdüşt'e de laf atarak (Böyle Buyurdu Zerdüşt) "Evet" yerine "Hayır" demeyi yeğlemekteyim der. Eski dünyaya yönelmekten bahseder. Eski dünyadan yeni dünyaya ulaşmanın yolunu araştırmaktır kast ettiği.

Ve son bölüm Çekiç Konuşuyor. Kitabın da alt başlığı değil miydi; Ya da Çekiçle Felsefe Yapmanın Yolları…

Nietzsche'nin de dediği gibi, "Bu küçük kitap, büyük bir savaş ilanıdır." Doğa, akıl ve ahlaktan bahsederken kendini kutsallaştıran bütün putlara savaş açar. Ve tüm bunları ulaşılamayacak bir filazof gibi yapmaz veya ulaşılamaz bir felsefi görüş etrafında söylemez. Bizden biri olarak söyler yine. O yüzden Nietzsche'yi severiz, benimseriz. Onu yakın buluruz kendimize.

Putların Alacakaranlığı'nı; bu minimalist bir düşünceyle yazılmış kitabı alıp okumanız, çantanızda taşımanız dileğiyle.

Putların Alacakaranlığı
Yazar: Friedrıch Nietzsche
Yayınevi: Can Yayınları
Çeviri: Regaip Minareci
Türü: Düşünce
Yayın Tarihi: Ocak 2019
Sayfa Sayısı: 102

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman – Çizen: MESUT EKENER

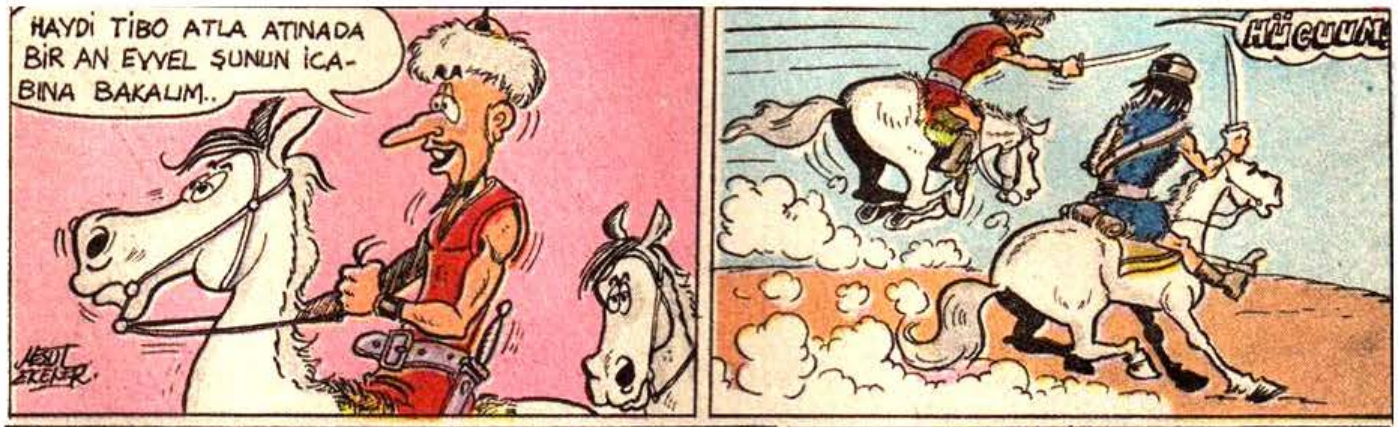

HIMM DEMEK BU ÇAYLAKLAR BENİ SOYUP SOĞANA ÇEVİRMEK İSTİYORLAR.
2
BİR DAKİKA ŞİMDİ GELİYORUM!.
İŞTE ŞİMDİ HAPI YUTTUNUZ SALAK ZADELER.
BEN DAHA FAZLA DURAMIYACAĞIM KEÇİ SAKAL!.
AT ÇOK HOŞUMA GİTTİ.
YAĞMA YOK AT BENİM!.
OLDUĞUNUZ YERDE DURUN ÇAYLAKLAR!.
?!
?
AKLINIZ SIRA BENİ SOYMAYA KALKTINIZ HA... KUŞ BEYİNLİ MAHLUKLAR..
ŞİMDİ DERHAL DEFOLUN BURADAN YOKSA DUMAN EDERİM SİZİ ALİMALLAH
BANA BAK İHTİYAR SENİ SERBEST BIRAK MAKLA HATA ETTİK GALİBA
DEMEK ÖYLE HA!. BENDEN GÜNAH GİTTİ ALIN BAKALIM..
GÜM
İŞTE HAK ETTİĞİNİZ CEZAYI BULDUNUZ
HAYDİ CEFAKAR BİZ YOLUMUZA DEVAM EDELİM

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman

Çizen: MESUT EKENER

BİRKAÇ SAAT SONRA, KEÇİSAKAL İLE TİBO'NUN BULUNDUĞU AĞACIN ALTINDAN CIVARIN EN HIZLI EŞKİYASI OLAN FAÇO İLE ADAMLARI GEÇİYORDU..

DIGIDIK DIGIDIK

FAÇO BİRDEN ATININ DİZGİNLERİNİ KASARAK BAĞIRDI...

DUUR! BURADA MOLA VERECEĞİZ..

HEY SİZ İKİNİZ ETRAFTA YİYECEK BİRŞEYLER ARAYIN.

FAÇO'NUN, YİYECEK BULMAKLA GÖREVLENDİRDİĞİ İKİ KİŞİ YOLA ÇIKAR...

6

BİRKAÇ SAAT SONRA DOLAŞMAKTAN AYAKLARINA KARA SULAR İNEN İKİ ADAM DİNLENMEK İÇİN BİR AĞACIN ALTINDA DURDULAR.

OF POF

ÖLDÜK YAVU SAATLERDİR DOLAŞIYORUZ!. YİYECEK BİRŞEY BULAMADIK..

MESUT EKENER.

OF BE BAŞIMDA SICAKTAN PİŞTİ BİRAZ HAVA ALSIN..

DUNK

UF KAFAM!.. GALİBA AĞAÇTAN KAFAMA BİRŞEY DÜŞTÜ...

ŞİMDİ ANLARIZ

VAY CANINA! BU BİR ARMUT YAVU GALİBA YİYECEK ARAMAK İÇİN DOLAŞMAKTAN KURTULDUK..

HAYDİ KALKTA ŞU AĞACI SALLAYIP ARMUT TOPLIYALIM... KAMPA ELİ BOŞ DÖNMEKTEN İYİDİR
7
BÖYLECE İKİ KAFADAR, ARMUT TOPLAMAK İÇİN AĞACI SALLAMAYA BAŞLADILAR...
SEN SALLAYA DUR.. BENDE DÖKÜLENLERİ TOPLIYAYIM...
GÜM
MEŞUT EKENER
N'OLDU BANA.,, BANA N'OLDU BANA ???!!
?
HEEY AŞAĞIDAKİLER! İNİŞ SAHAMI ACELE BOŞALTIN. MECBURİ İNİŞE GEÇTİMM!..
AY!.. OF! NEDİR BU BAŞIMA GELENLER..
8
GÜM
OH BE! BU VARTAYIDA KAZASIZ, BELASIZ ATLATTIK!..
ŞU İŞE BAK YAVU! AŞAĞIYA NASIL İNECEĞİZ DİYE DÜŞÜNÜYORDUK BİRDE...
HAYDİ ATLARIMIZI BULDP HEMEN GİDELİM BURADAN..
BİR YERE GİDEMEZSİNİZ ÇAKALLAR ÖNCE ARKADAŞIMI ORADAN ÇIKARIN SONRADA ÖNÜME DÜŞÜN HAYDİ SALLANMAYIN.
MEŞUT EKENER

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman

Çizen: MESUT EKENER

BÖYLECE İKİ HAYDUT, KAFASI TOPRAĞA ÇAKILMIŞ OLAN HAYDUDU ÇIKARMAK İÇİN AYAKLARINDAN ÇEKMEYE BAŞLARLAR..

YER YÜZÜNDEKİ BU CANIM GÜZELLİKLER DURURKEN YERALTINDA İŞİN NE BE?..

9

NİHAYET..

PLOP

HAYDİ BAKALIM ŞİMDİ ARKADAŞIMI SIRTLANIP UFAK UFAK ÖNÜME DÜŞÜN GİDİYORUZ.

ONLAR GİDE DURSUNLAR BİZDE ALTAY DAĞLARININ ETEKLERİNDE UZANAN UÇSUZ BUCAKSIZ OVALARIN BİRİNDE KURULMUŞ OLAN ESKİ BİR YOLGEÇEN HANINA KADAR UZANALIM...

HANIN İÇİNDE KUYTU BİR KÖŞEDE OTURAN UZUN BOYLU, SİYAH SAÇLI, DERİ ELBİSELİ VE BELİNDE UZUN KILICI BULUNAN BİR GENÇ, HANCIYA İKİNCİ DEFA SESLENİYORDU..

HEEY HANCI BİZİM ŞARAP N'OLDU?..

MESUT EKENER

10

TAMAMDIR, DELİKANLI ŞİMDİ GELİYOR.

BİRAZ EĞLENELİM.. HE.. HE.. HE

HANCI, DELİKANLININ ŞARABINI GÖTÜRÜRKEN YANINDAN GEÇTİĞİ BİR MASADAN KASTEN UZATILAN AYAĞI GÖRMEZ..

HEEY!

KÜÜT!

SANGIR

ÖNÜNE BAKSANA ŞİŞKO, AYAĞIMI İNCİTTİN. BURASINI OLİMPİYAT STADIMI ZANNETTİN ÖYLE KOŞUYORSUN!.

HA HA HA HO HO

HAH HAHHAH HOH HO

DEVAM EDECEK

Atilla Bilgen

TÜRK FİLMİ!

İKİNCİ BÖLÜM

Seyretmediğim kısımlarda film hiç istemediğim tarzda gelişmişti. Zira Ahmet şu an gece gündüz sarhoş vaziyette dolaşıyor, çoğu kez eve bile gitmeyip sokaklarda sabahlıyordu. Ancak Tuba ortalıkta yoktu. Ne oldu bu kıza diye içimden geçirirken yönetmen kamerasını kasaba sakinlerine çevirdi

Seyretmediğim kısımlarda film hiç istemediğim tarzda gelişmişti. Zira Ahmet şu an gece gündüz sarhoş vaziyette dolaşıyor, çoğu kez eve bile gitmeyip sokaklarda sabahlıyordu. Ancak Tuba ortalıkta yoktu. Ne oldu bu kıza diye içimden geçirirken yönetmen kamerasını kasaba sakinlerine çevirdi. Bir zamanlar yere göğe sığdıramadıkları Ahmet'e hemen herkes cephe almıştı. Üç beş kişi bir araya geldi mi "Ne olacak bu çocuğun hali. Gittiği yol yol değil." diyorlardı. Dedikodusu yalnız kasabada değil, denizin ortasında bile yapılıyordu. Balığa çıkan arkadaşları, işi gücü bir yana bırakıp bir yandan sigara içiyor bir yandan da "Bir pavyon kadını uğruna gül gibi nişanlısını bıraktı ya yazıklar olsun Ahmet'e. Kalıbının adamı değilmiş meğerse!" diyorlardı. "Be adiler kadını ilk gördüğünüzde hepinizin dibi düşmemiş miydi? Ahu size değil de Ahmet'e baktı diye mi bu tavırlar?" diye içimden geçirirken annem bir kez daha dönüp bana bakarak "Gördün mü?" işareti çaktı. Bende hakem düdüğü çalmadan maç bitmez, hele biraz sabret daha neler olacak bakışı attım, ardından ikimiz de başımızı televizyona doğru çevirdik.

Bir terslik olduğu kesindi, zira Tuba hala ortalıkta yoktu. Seyretmediğim kısımlarda nedenini göstermediyse zavallı kızın başına kötü, ama çok kötü bir olay geldiğinden emindim. Senarist seyirciyi ters köseye yatırmak için kadıncağızı şimdilik vefasız gibi gösteriyordu. Gerçek ortaya çıktığında hakkında ileri geri konuşanlar-özellikle annem yaptıklarından utanacaktı! Tahminime göre Tuba'nın kardeşi lösemiydi!

Tedavi ettirecek parayı bulmak için pavyonlarda şarkı söylemeye başlamıştı. Kasabadayken hastaneden bir telefon almış, kardeşinin durumunun kötüleştiğini öğrenmiş ve Ahmet'e bile haber vermeye fırsat bulmadan apar topar İstanbul'a gitmişti. Zavallı kadıncağız bir melek gibi hayatını kardeşine adamışken gerçeği bilmeyenler tarafından "Pavyon kadını." diye mimlenmişti. Düşüncelerimin gerçek çıkması umuduyla ekrana kilitlendim.

Olaylardan bihaber olan Ahmet, Tuba'yı görürüm umuduyla artık her gece pavyondaydı. Garsonlar onu tanımışlardı artık. En hatırlı müşteri olduğundan kapılarda karşılıyor, en kral yere oturtup sipariş vermesine olanak vermeden masayı donatıyorlardı. Zavallı Ahmet, sigara ve rakı eşliğinde Tuba'nın sahne almasını bekliyor, ne var ki muradına bir türlü erişemiyordu. Günler geçtikçe parası tükendi ve hesabı ödeyemez hale geldi. Bir zamanlar kapıda yerlere kadar eğilerek karşılayan garsonlar, sonunda onu bir güzel pataklayıp yaka paça dışarı attılar. Ama Ahmet yılmadı. Bir haber alırım umuduyla elinde ucuz Marmara şarabıyla pavyon kapılarında sabırla bekledi. Benim ve Ahmet kadar Tuba'yı merak eden tek kişi pavyon sahibi Nevzat'dı. Kulisin arkasındaki ufacık koridorda sigara eşliğinde bir ileri bir geri volta atarken "Nerede bu orospu?" diye söyleniyordu. Adamcağız haklıydı zira millet pavyona Tuba için geliyordu ve onun yokluğunda işler bir hayli düşmüştü. Çevresindekiler "Valla haberimiz yok." dese de "ne yapın ne edin bulun o orospuyu." diye kükrüyordu. İki lafından birinde ondan "Orospu!" diye bahsetmesi ağrıma gitmişti, ama annem bu hitaptan hayli memnundu.

Belki de kardeşinin yanına giderken kaza geçirmiş, bir çalı dibinde yardım bekliyordur diye düşündüğüm sırada plan değişti. Şimdi televizyonda ormanın içinde şirin bir çiftlik evi vardı. Gerçi ev demek yapıya hakaret olurdu. Bir nevi saraydı. Kamera yavaş yavaş zoom yaparak içeri girdiğinde sessizliği şuh bir kahkaha bozdu. Biz "Bu da kim?" diye merak ederken kamera salona girdi. Yanan şöminenin karşısında ellerinde şarap bardaklarıyla bir çift oturuyordu.

Mevsim yazdı ve cümle âlem kısa kolla dolaşırken şömine yanıyordu? Ev sahibinin zengin olduğunu vurgulamak için miydi bu ayrıntı? Gariban kısmı zaten böyle bir evde oturamazdı. Sorular kafamda uçuşurken filimden koptuğumu anladım ve zihnimi bulandıran bu fikirlerden sıyrılıp dikkatimi yeniden ekrana verdi.

"Aşkım sana tapıyorum."

Kadının bu sözleriyle birlikte erkek kameraya doğru döndü. Orta yaşlı, kelli felli bir adamdı. Bir eliyle şarap kadehini, diğeriyle purosunu tutuyordu. Üzerinde bordo bir robdöşambr, boynunda ise lacivert renkli ipek bir fular vardı. Purosundan derin bir nefes çekip "Sayende yaşadığımı hissettim. Dile benden ne dilersen sevgilim." dedi. Bu söz üzerine kadın ayağa kalktı. Ama kamera alttan çekim yaptığından yüzü gözükmüyordu. Giydiği dekolte sayesinde vücudunu cömertçe sergileyen kadın birkaç adım atıp adama yaklaştı ve elinde şarap kadehiyle adamın boynuna sarıldı. Dudaklarını dudaklarına götürürken kamera yavaşça uzaklaştı. Şimdi ikisini de net vaziyette görebiliyorduk. Yalnız kadının sarı saçları hala kim olduğunu saklıyordu. Uzun süren öpüşmenin ardından adam sehpanın üstündeki kırmızı kadife bir kutuyu aldı. İçinden pırlanta bir gerdanlık çıkartıp kadının boynuna takarken yüzünü sonunda gördük.

"Ama bu Tuba!

Yüksek sesle konuştuğumu annemin bakışlarını görünce anladım. Başını aşağı yukarı sallıyordu ve dudaklarında haklı çıkmanın verdiği bir tebessüm vardı.

"Canım çok tatlısın." dedi ve orta yaşlı adamı bir kez daha öptü. Hangi ara tanışıp birbirlerinin canı olmuşlardı?

Öpüşmenin tesiriyle kendinden geçmiş olan adam "Yaşamıma bir güneş gibi doğdun. Evlen benimle." dedi.

"Evet evet evet. Binlerce kez evet!"

İçimden sunturlu bir küfür salladığım sırada, onlar yekvücut

MKAANS

bir halde yatak odasının yolunu tutmuşlardı.

Derin bir nefes alıp olayları sakin kafayla değerlendirdim. Kızın kardeşi lösemi olduğundan- gerçi hala bu belli değildi, ama ben öyle olduğundan emindim, Tuba'nın paraya ihtiyacı vardı. Mecburen bu yaşlı, ancak zengin adama yanaşmış, onun kirli emellerine kendini feda etmişti! Tuba bir melekti, ne var ki şu an bir tek ben bunun farkındaydım!

Aile filmi olduğundan kameraman Tuba ve adamın yatak odasında ne yaptıklarını göstermeyip Ahmet'in peşine takıldı. Her zamanki gibi pavyondaydı. Ancak parası olmadığından kesekâğıdına sarmış olduğu şarap şişesini havada sallayarak "Söyleyin ülen. Tuba nerede?" diye garsonlara çıkışıyordu. Burada olmadığını belirtmelerine karşın "Yalan söylüyorsunuz. Çabuk çağırın onu buraya." diye diklendi. Bu arada şarap şişesini adamlardan birinin başına geçirince film koptu ve Ahmet'i öldüresiye dövüp sokağa bir çöp gibi attılar. Üstü başı kan ve toz içindeyken âlemlere akan kankalarıyla karşılaştı. El edip kaldıracaklarına ondan tiksinerek yanından geçip gittiler. Bizimki duvarlara tutunarak doğruldu ve sallanarak deniz kıyısına gidip gördüğü ilk sandalda sızdı.

Sabahın ilk saatlerinde tam karşıdan yüzüne vuran güneşin münasebetsiz ışıklarıyla gözünü açtı. Sakalları bir gecede uzamış, saçları darmadağın, elleri, yüzleri kir pas içindeydi. Kollarından destek alarak yattığı yerden doğrulmaya çalışırken, zamanında teknesinde çalıştığı ve canında çok sevdiği Kadir Baba'nın uzattığı eli gördü. Kendisini bu halde görmesinin utancıyla başını öne eğmişti.

"Uzatma da tut elimi." dedi Kadir Baba.

Bakışlarını yerden ayırmadan uzattığı eli kavradı ve bir hamlede sandaldan dışarı sıçradı. Üstündeki tozları ellerinin tersiyle silkelerken Kadir Baba davudi bir sesle"Yazık ediyorsun kendine evlat. Tuttuğun yol yol değil." dedi.

"Seviyorum Baba."

"O da seviyor." dedi ve gözleriyle sahilin karşı tarafındaki bakkalın kösesinde duran nişanlısını işaret etti. Ahmet, ellerini bacaklarının önünde birleştirmiş, meraklı gözlerle onlara izleyen nişanlısına bakarken, zihnimde "Sabahın köründe kızın orada ne işi var?" sorusu oluştu.

Nişanlısının kendisini bu halde görmesinden sıkılan Ahmet "Ben artık ona layık değilim. Zaten gönlüm Tuba'da! " dedi.

"Bu kadar saf olma be evlat. Cümle âlem onun ne mal olduğunu anladı da, bir sen mi anlamadın."

Kadir Baba'nın Tuba'ya mal demesine bozulmuştum. Ahmet'le aynı anda "Ayıp oluyor ama Baba." dedik. Farkında olmadan yüksek sesle söylediğim bu söz üzerine annem başını bana çevirdi ve o da Kadir Baba'ya birlikte aynı repliği söyledi: "Tövbe tövbe." Filme o kadar dalmıştım ki bakısını da umursadım, söylenmesini de. Oturduğum koltuktan hafifçe öne doğru eğilip dirseklerimi bacağıma dayayıp filmi izlemeye devam ettim.

"Ne ayıbı be evlat? Duymadıysan aç kulaklarını ve dinle. Senin sevdiğin Tuba İbrahim Ağa'nın metresi! Güya evlenecekler. Palavra. Hevesini alsın iki gün sonra kapı önüne koymazsa namerdim."

"Yalan!"

Tabi ki yalandı! Lösemi olan kardeşi için gerekli parayı sağlamak için İbrahim Ağa'yla beraberdi. Ama bu gerçekten bihaber olan Kadir Baba "Ne yalanı be evlat! Bana inanmıyorsan git kendi gözlerinle gör."dedi.

Ahmet bir kez daha "Yalan söylüyorsun." diye haykırdıktan sonra deliler gibi koşmaya başladı. Dakikalarca koştu. Kasaba gerisinde kaldı. Dağ tepe geçti. Nehirlerin sığ tarafından karşıya geçti. Defalarca tökezlenip yerlere kapaklandı, ama asla pes etmedi. O öyle koşmaya devam ederken neden arabayla gitmediğini, patronunun bile bilmediği adresi Kadir Baba'nın nasıl öğrendiğini hiç sorgulamadım, çünkü gerçek ortaya çıkmak üzereydi! Annem bunu görünce ağlayarak "Melekmiş bu kadın! O zaman üniversiten arkadaşında öyledir. Affet beni oğlum." diyecekti. Bu

arada Ahmet de bir yumrukta ağayı devirecek ve Tuba'ya "Senin kardeşin benim de kardeşim sayılır. Meraklanma onun iyileşmesi için elimden ne gelirse yapacak ve seni İbrahim Ağa gibi soysuzlara muhtaç etmeyeceğim." diyecekti. Onlar mutlu bir şekilde çiftlikten ayrılırken, film de istediğim gibi bitecekti.

Bu umutla ekrana kilitlenmişken Ahmet çiftliğe ulaştı. Ev dağ başındaydı, haliyle gelen gideni olmadığından ağa kapıyı kilitlemeye gerek duymamıştı. Ahmet babasının evine girer gibi kolayca içeri sızdı, kırk yıldır orada yaşıyormuşçasına direkt yukarı kata yöneldi ve onca oda içinde yatak odasını bir kerede buldu. Karşılaştığı manzara karşısında yumruklarını sıkarak haykırdı.

"Hayır! Olamaz. Bana bunu nasıl yaparsın Tuba."

İbrahim Ağa olay sanki olay kendisini hiç ilgilendirmiyormuşçasına rahattı. Ne Ahmet'in kim olduğunu sordu, ne de yatak odasında ne aradığını. Gayet rahat biçimde Tuba'nın üzerinden indi komodinin üzerinden paketini aldı ve sigara yakarak olayları bizim gibi izlemeye koyuldu. Tuba dudaklarında alaycı bir gülümsemeyle kırmızı saten çarşafı üzerine dolayarak ayağa kalktı ve ağır adımlarla Ahmet'in yanına doğru yürüyüp tam karşısında durdu. Son bir umutla "Durum senin bildiğin gibi değil müsaade et açıklayayım! Kardeşim…" demesini beklerken bana ve Ahmet'e öldürücü darbeyi hiç acımadan indirdi: "Ne yapmışım sana?"

Aslında açıklaması son derece mantıklıydı. Sonuç olarak Ahmet'e dokunan olmamıştı. Olay tamamen İbrahim Ağa ve Tuba arasında geçmişti!

"Seni sevmiştim."

Hepimizi hayattan soğutan bir kahkaha atarak "Sevmek mi? O karın doyurmuyor aslanım. İki gün çıktık diye sahibim mi oldun? Hem bu çulsuz halinle kuaför paramı bile karşılayamazsın. Oysa İbrahim Ağa…"

Bu sırada kamera İbrahim Ağa'nın yüzüne odaklanmıştır. Halinden memnun, pişmiş kelle gibi sırıtmaktadır. Ardından hızla bizimkilere geri döner

"Sana yüreğimi verdim. Yetmez mi?"

"O karın doyurmaz aslanım. Haydi şimdi bizi rahat bırak."

"Orospu!" demesiyle birlikte yüzüne okkalı bir Osmanlı tokadı patlattı. Hafifçe sendelemesine karşın yere düşmeyen Tuba'nın kırmızı rujlu dudaklarından şimdi kan sızmaktaydı. Elinin tersiyle dudaklarındaki kanı silen Tuba "Aptalın tekisin. Senin gibi birini sevebileceğimi nasıl düşündün? Hayatım boyunca hep açtım. Şimdi elime bir fırsat geçmişken senin gibi biri için bundan vazgeçmemi nasıl beklersin." dedi gerisin geriye dönerek yatağa doğru yürüdü. İbrahim Ağa sigarasından çektiği dumanı Ahmet'e üfleyerek "Cevabını aldın evlat. Şunu unutma aşk hiçbir şeydir para ise her şeydir." dedi. Bizimki omuzları düşmüş bir halde çıkarken fonda Tuba'nın sesi yankılanmaktaydı: "Paran olduğunda aramamazlık yapma."

Ahmet geldiği gibi kasabaya koşarak giderken, ben hala Tuba'nın İbrahim Ağa'ya dönüp "Nasıl rahatladın mı? Şimdi kardeşimin tedavi parasını ver de gideyim." demesini ve yönetmenin geçmişe dönerek kafamdaki senaryoyu göstermesini bekliyordum. Ne var ki umduğumun aksine Tuba yatağa girdi ve işlerine kaldıkları yerden devam ettiler!

Şimdi ekranda Ahmet vardı. Sahilde bir kayığın üstüne oturmuş güneş batımına karşı efkârla sigara içmekteydi. Omzuna bir el dokununca dönüp baktı, Kadir Baba'nın şefkatli bakışlarıyla karşılaştı. Boynu bükük bir edayla "Haklıymışsın Baba." dedi.

"O zaman ne diye oturuyorsun?"

"Ne yapayım Baba."

"Kalk ve yaptığın hatayı telafi et."

"Artık çok geç be Baba. O melek gibi kız beni affetmez."

Melek gibi kadının Tuba olmadığı aşikârdı. Bunu bilen annem bakmakla yetinmedi. Kinayeli bir ses tonuyla "Gördün mü?" diye sordu. Bu sefer ben onu duymazlıktan geldim.

"Emin misin evlat. Ya her

zamanki gibi yanılıyorsan?" diye sordu Kadir Baba.

"Eminim Baba. Benim gibi alçak, sefil bir adamı kim affeder ki o affetsin?"

Ahmet sözünü henüz bitirmişti ki billur gibi bir ses(!) "Seven affeder!"dedi. Kadir baba gülümseyerek yana çekilince de nişanlısı ortaya çıktı. Ahmet hemen ayağa fırladı. Yüzünde yediği haltın verdiği suçluluk ifadesi vardı. Sözlüye kaldırılmış bir öğrenci gibi başını öne eğerek "Gerçekten affedebilecek misin?" diye sordu.

"Elbette." dedi ve iki adım ilerleyip Ahmet'in elini sıkıca tuttu. Onlar güneş batımına doğru yürürlerken Kadir Baba arkalarından mesut bir ifadeyle gülümsüyordu. Güneşin kızıllığı ekranı kaplarken de "Son. Erler Film teşekkür eder." yazısı belirdi.

Yerinden hiç sızlanmadan kalkan annem masadaki tabakları alırken "Gördün mü?" diye bir kez daha sordu. Amacını anlamazlıktan gelip "Neyi?" diye sordum.

"Filmi!"

"Gördüm. Saçma sapan bir filmdi işte."

"Sen anladın."

"Bilmece gibi konuşma anne. Nesini anlayacaktım?"

Tabakları yeniden masaya bıraktı ve ağır aksak adımlarla yanıma gelip oturdu. Sağ elini dizime koyup "Bak oğlum ilişkiyi bozan kadından hayır gelmez. Gördün bak filmi. Sakın bu film deyip geçme. Hepsi gerçek hayattan alınmış olaylardır. İnsanlara ders vermek için çekilirler."

"Bu saçma sapan filme inanıyorsun da bana inanmıyorsun ya helal olsun anne. Kaç defa söyleyeceğim kız üniversiteden arkadaşım. "

"Tuba'da adamın liseden arkadaşıydı. Bak gördün neler açtı başına. Hem söylesene o kızı kaç senedir görmüyordun."

"Sekiz dokuz yıldır."

"Tuba bu arada pavyona düşmüş!"

"Anne sevdiğim kız ne pavyonda çalışıyor ne de kötü yola düşmüş."

"Ne malum?"

"Tanıyorum onu anne. Bir şirkette üst düzey yönetici olarak çalışıyor. Annesi babası da çok mazbut insanlar."

"Söylesene bana, ortalıkta erkek kıtlığımı vardı da gelip senin gibi nişanlı bir adamı buldu? Demek ki kimseyi bulamıyordu. Ya da geçmişinde bir şey var?"

"Anne kaç defa söyleyeceğim nişanlı olduğumu bilmiyordu. Öğrenince zaten ayrılmak istedi, ama ben peşini bırakmadım."

"İyi halt yedin."

"Anneeee"

"Yalan mı söylüyorum. Yuva yıkan kadından hayır gelmez. O kadar."

"Ne yuvası anne, ben evli değilim ki?"

"Arifesindesin."

Ne o gün ne de diğer günlerde annemi ikna edemedim. Sevdiğim kız gözünde hep Tuba olarak kaldı ve asla geri adım atmadı. Artık önümde iki seçenek kalmıştı. Annemi karşıma alıp ne pahasına olursa olsun onunla evlenecektim, ya da…

Seviyorsan bedelini ödemek gerek. Fakat anneyi karşına almak öylesine zor ki! Canından bir parça olan insanın seninle konuşmaması, evine gelmemesi, torununu görmek istememesi çok ağır bir bedel. Bu şartlar altında yapacağım evlilikte mutlu olmam çok zordu, zira hırsımı sürekli olarak sevdiğim kızdan çıkaracaktım. Böylesine bir haksızlığı yapamayacak kadar çok seviyordum. Bu yüzden ayrıldım ve nişanlımla evlendim.

Mutlu olamadık. Kısa süren evliliğimiz boyunca evden kavga gürültü hiç eksik olmadı. İkinci senenin sonunda ayrıldık.

Şimdi annemle oturuyorum. Yakın zamanda Alzheimer oldu. Bir bakıcı tuttum gece gündüz bizde kalıyor. Evde olduğum zamanlarda yirmi saniye arayla bana aynı soruyu soruyor.

" Ne zaman evleneceksin oğlum?"

"Evlenip ayrıldım ya anne."

"Hııım. Ayrılmıştın değil mi?

"Evet anne."

"Neden?"

Yirmi saniye sonra söyleyeceğimi unutacağından, hep aynı acımasızlıkla yanıt veriyordum.

"Senin yüzünden anne!"

SON

Süheyl Toktan

Jacques Tati, fotograf: **Yale Joel**, New York, 1958

Dipnot olacak iken önnot durumuna geçen bir not:

Tati'nin "eğer modern mimarîye karşı olmak isteseydim en çirkin binaları seçerdim..." sözünden yola çıkarak günümüzde bile onun bir modernist sanatçı olduğundan söz eden birtakım iç ve dış mihraklar mevcut olmakla birlikte bu arkadaşların yanılgılarının sebebi, postmodernizm kavramının 960'larda gündeme gelmiş ve ancak 970'lerde tartışılır olmuş olduğu ve Tati bu yaklaşımı sergilerken modernizm ile kasdinin ancak 'çağdaşlık' olabileceğinin idrakine de varamamış olmalarıdır. Yoksa bu denli ağır bir modernite eleştirisi yapan birinin kendini inkâr ediyor olduğundan söz ediyor olmamız lâzımdır... kanaatindeyim.

Fransız sinema geleneğinin büyük komedyeni **Jacques Tati** (1908-1982), **Charlie Chaplin** ve **Buster Keaton**'dan bu yana, muhtemelen sinemanın en büyük mim ve görsel komedi sanatçısıdır. Filmlerinin senaryosundan kurgusuna kadar her detayını çalışarak uzun süreler sonunda tamamlamıştır. İşinde teknik eleman ya da yapımcılar ile uzlaşmayı hep reddetmiştir. Hâl böyle olunca da 1930'larda başladığı kariyerinde 1971'e kadar sadece 5 uzun metrajlı sinema filmi yapmıştır.

Profesyonel yaşamına filmlerde önce sporla başlayan Tati, uzun

zaman boks yaptı ve tenis oynadı ve sonrasında ciddîye aldığı bir profesyonel ragbi oyuncusu oldu. Fakat bunların paralelinde, bariz olan mim yeteneği onu bir yol ayrımına götürecek ve 1931 itibariyle Paris'in müzikhollerini tiyatrolarını, sirklerini epeyce dolaştıracaktı.

Chaplin ve Keaton gibi, Tati de filmlerinin her birinde esasen aynı karakteri oynardı. Bu karakter kaçınılmaz bir şekilde yalnız, dışarıdaki, etrafındaki yaşamın insanî beceriksizliklerini insanlık dışı yetkinliğine tercih edilen sevimli bir aptaldır. Evrendeki başkaları gibi ne görünür, ne davranır. Öne eğik, başında yıpranmış fötr, ağzında piposu,

"Tati en Stock", Homaj
Johan de Moor.

"Şarlo, Modern zamanlar" BD,
Philippe Magniaux

yanda asılı şemsiye, paçaları pabucunu yakalayamayan pantolonu ile merkezden uzak ve az ayarı kaçmış bir tuhaf adam.

Tati sesli sinemanın sanatçısı olmakla birlikte, sanki sözünü ettiğimiz sessiz sinema oyuncularına saygıyla karışık bir öykünme izlenimi veren şekilde ***Mösyö Hulot*** rolünde pek az konuşur. Zaten konuştuğunda da zorlanarak ve mahcubiyet içerisinde ne dediği pek anlaşılmaz, hattâ genellikle hiç anlaşılmaz. Bu karakterin büyük ölçüde etkisi **Rowan Atkinson**'un kendi ***Mr. Bean*** tiplemesinde de görülebilir. Atkinson her ne kadar Keaton'un zerafetine, Tati'nin nazik fizikselliğine sahip olmasa

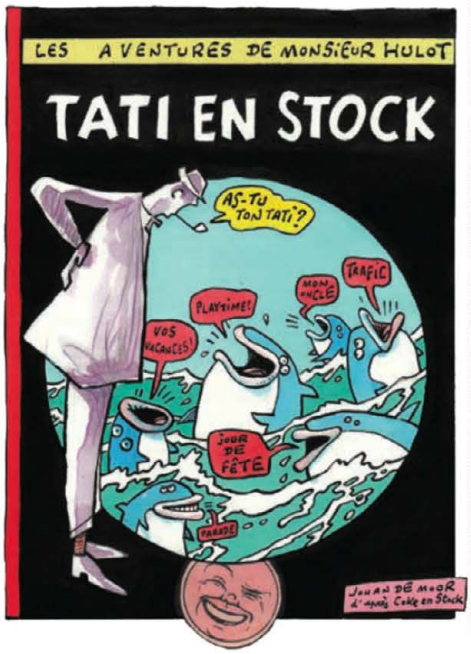

da, o utanmazca kabalığıyla çok komiktir. Atkinson M. Hulot'ya çocukluktan gelen hayranlığını gizlemez, zaten ***Mr. Bean'in Tatili*** filminde ***M. Hulot'un Tatili***'ne açık bir gönderme ve homaj vardır. Bir gazetecinin Bean karakteri için uydurduğu sıfat; *"dim-witted sub-Hulot loner" (Aptal alt-Hulot münzevi), "getting in touch with his retarded inner child" (özürlü iç-çocukla temas kuruyor.)* fazla sert bulunabilir tabiî.

İlk uzun metrajlı filminde ***Jour de fête*** *(Bayram günü, 1949)*, Tati, ABD posta sistemi ile ilgili kısa bir belgeselde (Bu film, 'ABD postasının modern ulaştırma teknikleri' başlıklı bir dublör gösterisidir aslında) gördüğü

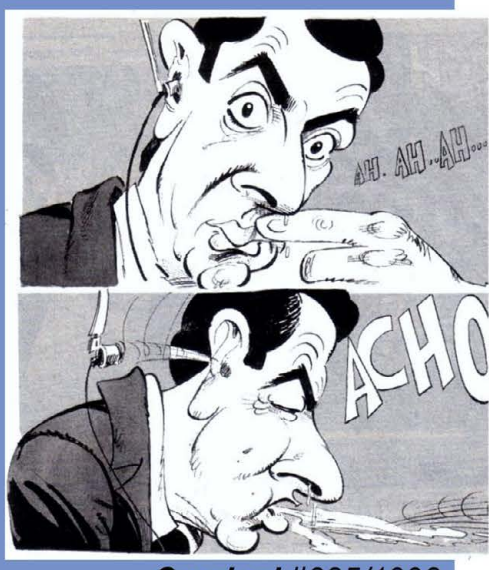

***Cracked** #325/1998,*
Walter Brogan

"modern, verimli" yöntemlere bunun bir alay olduğunu fark etmeden ciddîye alıp hayran olarak kendi yürütmesini bu doğrultuda düzene sokmaya karar veren bir köy postacısını oynar.

Tati, kariyerinin geri kalanında canlandıracağı karakterin sunumunu yaptığı bir sonraki filmi ***Les vacances de Monsieur Hulot*** *(Bay Hülo'nun tatili, 1953)*'u yapması dört yıl sürdü. Geleneksel görünen, sakin-yumuşak huylu,

"Dayım"
film afişi, Romanya

Bay Hülo, aykırı adam
David Merveille

orta sınıf bir beyefendi, ***Mösyö Hulot*** tamamen geleneksel bir orta sınıf tatil beldesinde geçen hikâyede farkında olmadan, kazaen bir çok yıkıcı faaliyette bulunarak komik durumlar yaratacaktır. Bu, esasta bir ortama uyum sağlayamama sebebiyle düzeni altüst etme hâlidir ve Hulot karakteriyle daha sonraki üç filmde de devam edecektir.

Hulot karakterinin sessizliği ile birlikte filmin genelinde de

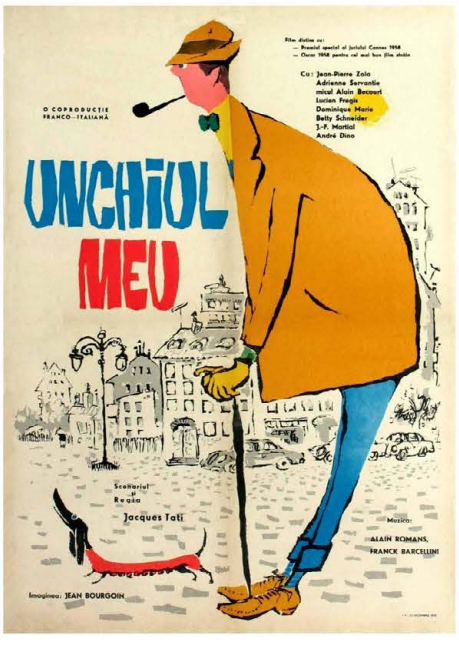

"Mösyö Hulot'nun Tatili"
David Merveille

"Playtime" afiş,
Cabu*'nun kaleminden*

fazla diyalog olmadığını tespit ettiğimiz andan itibaren, kaçınılmaz olarak sözün yerini görüntü veya hareketin devraldığını düşünebiliriz. Ama aslında, bu şekilde ses daha da önemli hale geliyor. Filmin daha başındaki istasyon sahnesinde, insanların sürü halinde sürekli peron değiştirmek zorunda kalmalarına sebep olan görevli memurun hoparlörlerden gelen ne olduğu anlaşılmayan tuhaf anonsu, yemek salonunun çarpma kapıla-rının -

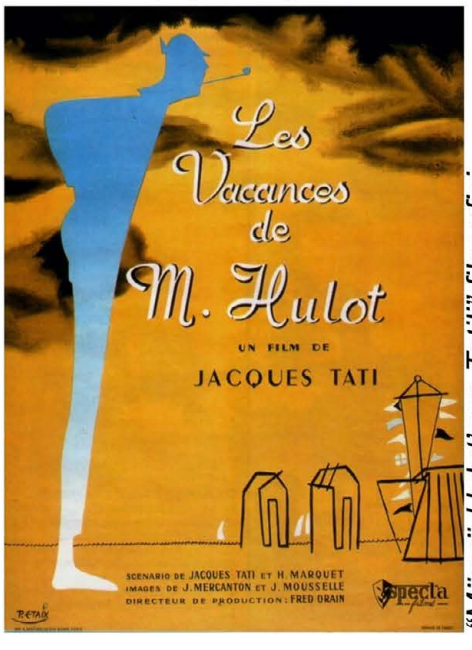

"Mösyö Hulot'nun Tatili" film afişi
Pierre Etaix

muhtemelen kontrabas ile seslendirilmiş- sinir bozucu sesi (yazarken bile sırıtıyorum), söz konusu sahnelere bütün komik gücünü veriyor.

Tati ilk renkli filmi olan ***Mon Oncle*** *(Dayım, 1958)* yine Mösyö Hulot'yu canlandırıyor. Bu sefer bir üst-orta sınıf banliyö ailesinin eski moda, sade, iyi huylu dayısı. Burada, Hulot'nun Paris'in eski bir mahallesindeki geleneksel ve bir miktar arkaik yaşam tarzı, kentin yeni banliyö arazisinde ultra-modern bir evde yaşayan ve bir

plâstik fabrikasında yönetici olarak çalışan *kayınbiraderi* ***Arpel***'in antiseptik ve mekanistik ortamıyla karşılaştırılıyor. Hulot'un etkilenmeyen alışkanlıkları, banliyödeki akrabalarının yaşamlarındaki karmaşık makineleriyle doğal olarak çatışıyor. Garaj kapılarını ve mutfak raflarını açıp kapayan mekanizmalar, konfor ve işlevsellik hariç her şey için tasarlanmış tuhaf biçimli mobilyalar, çakıl kaplı, kaldırım taşı döşeli, birşeyler yetiştirmek ve güneşin tadını çıkarmak haricinde her şey için uygun bir bahçe... Mimarî burada artık sergilenen bir fon olmaktan çıkıp filmin ana karakteri ve hattâ

konusu hâline geliyor. İnsanlığa karşı bu sentetik mücadelede araçlar savaşı kazanıyor (fiziksel komedide hep olduğu gibi), ancak Mösyö Hulot nihayetinde hiciv savaşının kahramanı oluyor.

Tati'nin bir sonraki filmi ***Playtime*** *(1967)*, üç yıllık bir çalışmanın ürünü ve renkli ve beş kanal steryofonik sesli 70 mm Panavision ile çekilmiştir. Bu çalışmasında Tati, 'gerçek' Paris'i görmeye gelen ve uzay çağının çelik, cam, krom ve plâstik karışımı şehir deneyimini yaşayan Amerikalı bir grup turist ile birlikte sessizce mizahî bir skeçler dizisi sunuyor. Filmin ruhuna ve amacına uygun yapılmış kamera seçiminin sekiz sene önceki Mon

***Playtime**'ın şehir dekoru için Paris'in dışında kurulan **Tativille** adlı dev stüdyonun getirdiği maliyet Tati'yi iflâsa sürüklemişti.*

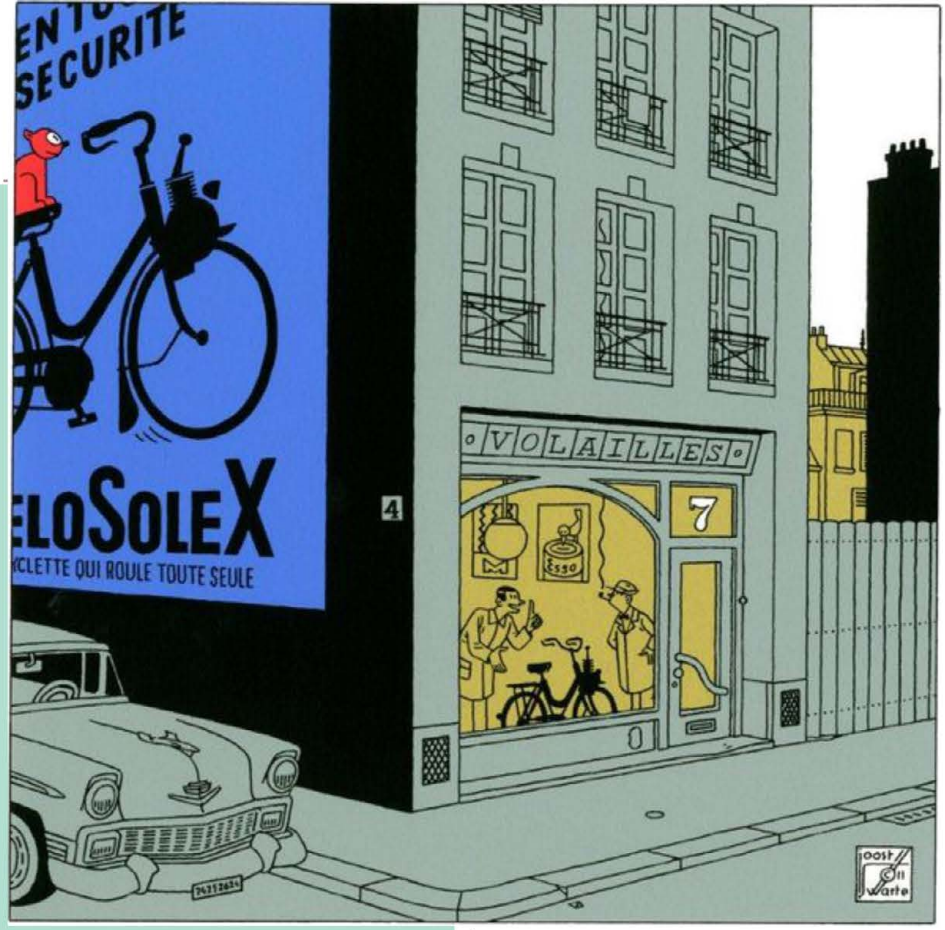

*Yan duvardaki ilâna bakarak VeloSolex'ini Kümes hayvanları satılan dükkâna getiren M. Hulot / **Joost Swarte***

Oncle gibi bir diğer modernizm eleştirisini nasıl daha uç bir noktaya ulaştırdığı filmin başından sonuna kadar fark edilebiliyor. Mon Oncle'daki eski mahalle-yeni banliyö çatışmasındaki nostaljiyle duyarlı kılınmış eleştirelliğe nazaran Playtime'daki modernite eleştirisi Şarlo'nun politik karşı

*Atomium ve M. Hulot veloSolex'i ile birlikte / **Vittorio Giardino***

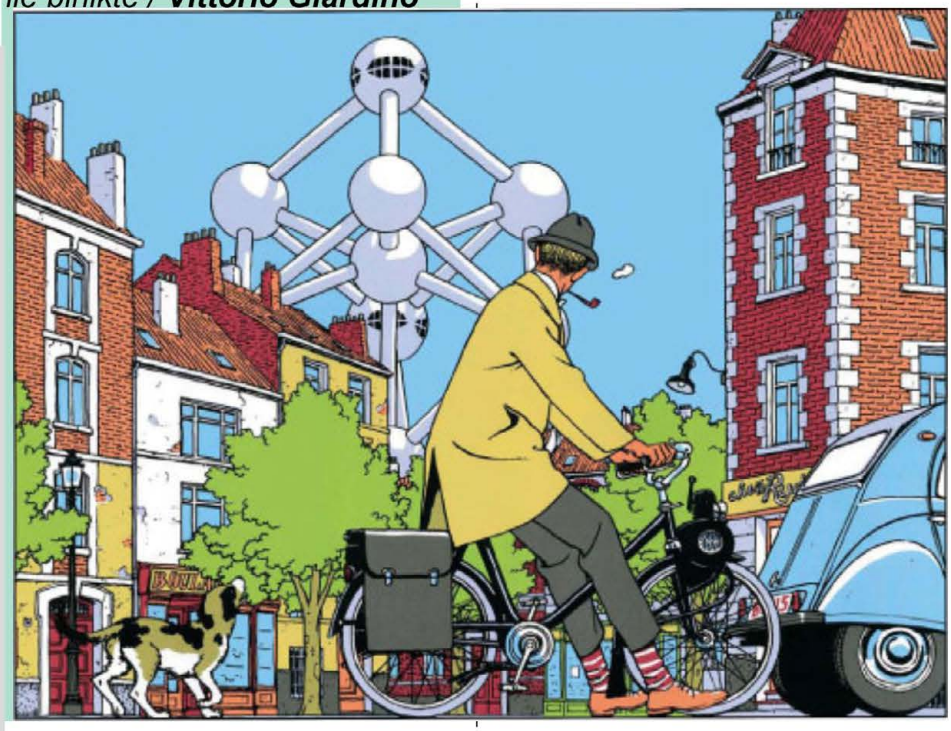

koyuşunun ardından bir diğer sessiz felsefî postmodern direnişi gözler önüne seriyor. Modern düşünceye ve kültüre ve yaşam tarzına ait temel kavram ve bakışların sorunsallaştırılması bağlamında görüldüğünde Playtime bir postmodern başyapıt olarak karşımızda duruyor.

Tati'nin filmleri arasında yabancılaşmayı modern mekân üzerinden anlatmaya çalışma çabası Mon Oncle, Playtime ve Trafic'te öne çıkarlar. Tati üç filminde de bir mimar gibi çalışmıştır. Mon Oncle'da konutu, Playtime'da bütün bir kent bölgesini tasarlar, Trafic'te ise kent dokusunda ve uluslararası ulaşımda motorizasyon ve sistemleşmesi-nin sorunlarını ele alacaktır. Bu üç filmde de ortak olan Tati'nin bizzat canlandırdığı karakter, Mösyö

*Télérama 2002'de "Trafic" / **Floc'h***

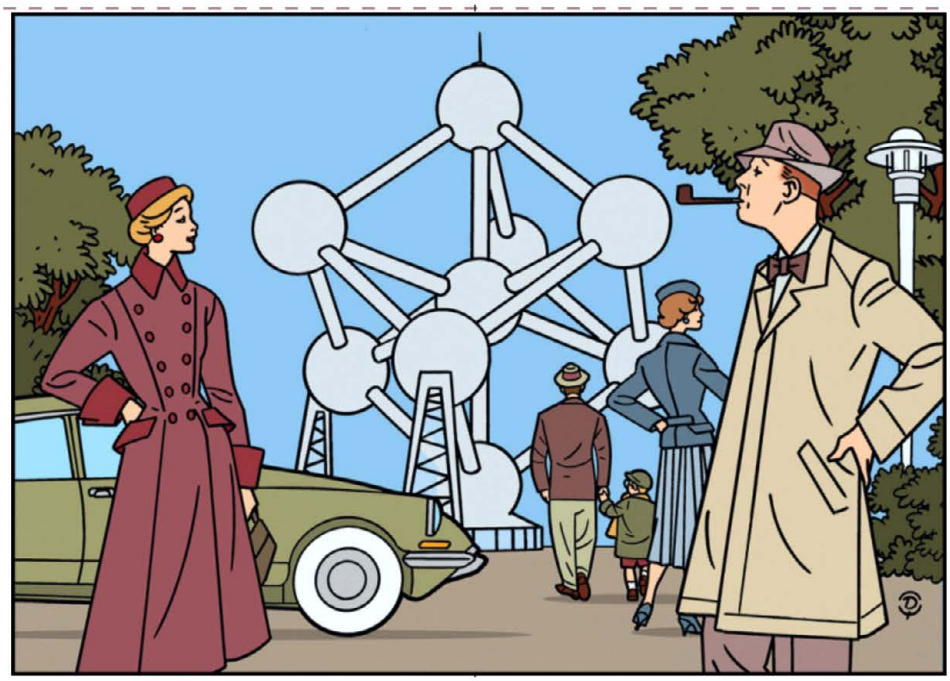

Hulot bir türlü alışamadığı modern yaşam içerisinde, bir yabancı gibi dolaşmaktadır. Hulot'nun bütün hikâyeleri bir kaos ve hezimet ile sonlanır. Yaşanılan mekân ve olgularla uyumsuzluk ile sebep olunan bir kaos. Tati'nin yarattığı bu Donkişotvari karakter aslında bir yerde kendini tekrarlamaktadır da. Bu anlamda Tati'nin asıl ilgilendiğinin de anlatı akışının mükemmeliğinden ziyade vermek istediği mesaj olduğunu düşünmek yanlış olmayacaktır. ♦

Yine Atomium ve M. Hulot, Expo '58 / ***Delius***

"...Bay Hulot'nun Tatilini iki günde dört kez izledim ve bu benim için bir vahiy niteliğinde idi. Daha önce hiç bulunmadığım bir dünyaya açılan bir pencere.

Tati'nin filmlerinde bana çok şey öğreten ve kariyerimi etkileyen farklı şeyler buldum. Özellikle de Bay Hulot ve onun gizemli karakteri, nereden geldiğini, nasıl yaşadığını ve geçimini nasıl sağladığını bilmediğimiz gerçeği. Bir işi, ailesi var mıdır?

Hulot bir çocukta olan her şeye sahiptir: büyü ve masumiyet. Bay Bean'in, Bay Hulot'nun zıddı olduğunu düşünüyorum, düşmanca, kibirli ve çok bencil. Bay Hulot temelde iyi iken..."

Rowan Atkinson

Mösyö Hulot'nun
evi (en üst katta, kapıyı açmakta.)

"Mon Oncle",
David Prudhomme.

M. Hulot başrolü kayınbiraderi
Arpel'in ultramodern villasıyla
paylaşmak zorunda kalıyor.

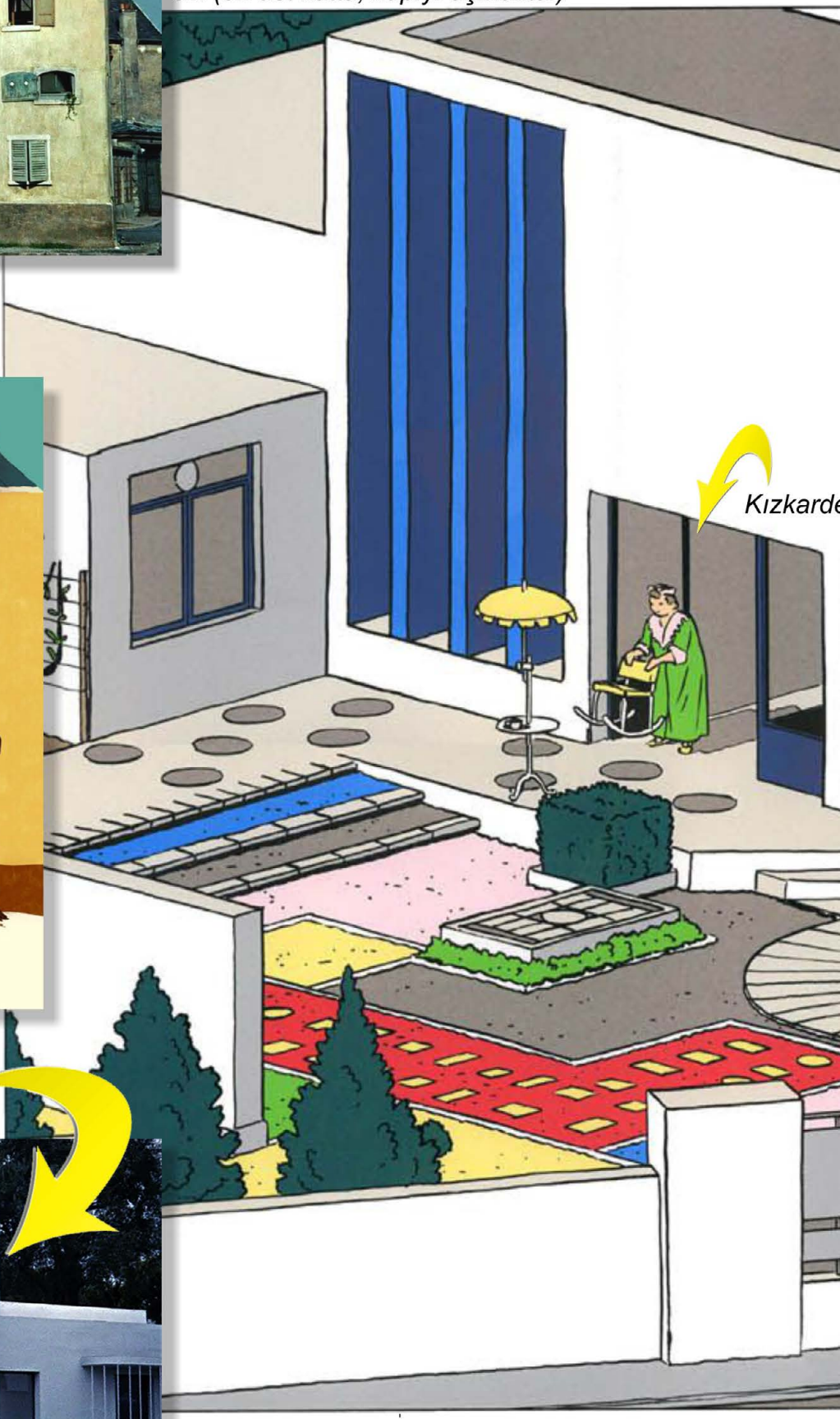

Kızkarde

Tati'nin tasarlayıp kurduğu dekor villa
2009'da geçici olarak 1/1 yeniden inşa edilmişti.

*Mayıs 2002'de Télérama, Jacques Tati'ye homaj özel bir sayı çıkarmıştı. Katılan metinler, fotoğraflar ve çizimler arasında, **Ted Benoit**'dan da **Mon Oncle**'ın **Villa Arpel**'i vardı*

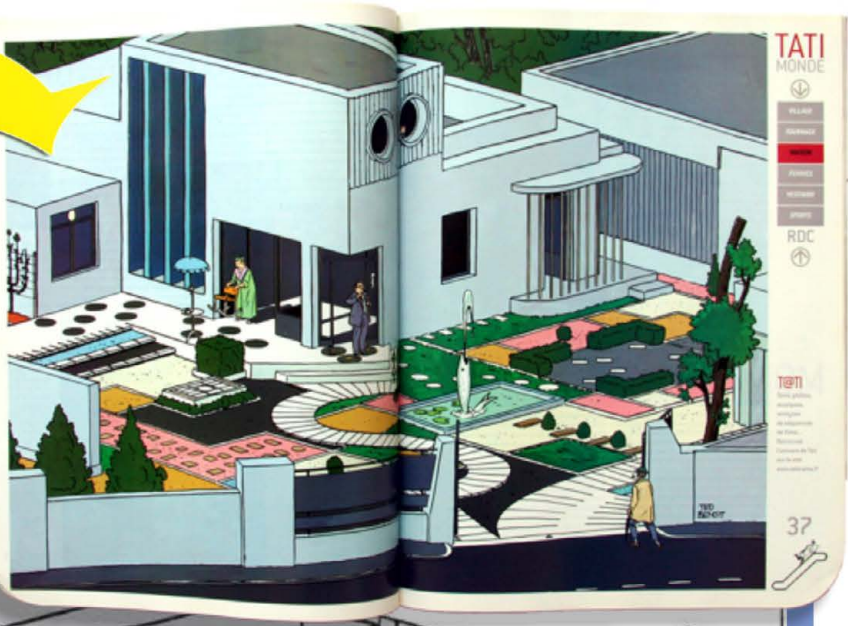

Yeğen

Enişte

Mösyö Hulot
(Dayı)

2003 yılında, dergideki çizimin serigrafi basımı Champaka tarafından yapıldı.

Erol Çelik

CELLATLAR KAHVESİ
KİPTİ

Yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı bir Osmanlı gecesinde, etine dolgun Ermeni bir kadın, Galata'nın en meşhur meyhanesinde göbek dansı yapıyordu. Gözlerini fal taşı gibi açmış müzmin bekârlar, ağızlarının suyu akan çapkınlar, tüttürdükleri afyonun ve içtikleri şarabın etkisiyle, zorbaca kadını arzuluyorlardı.

Yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı bir Osmanlı gecesinde, etine dolgun Ermeni bir kadın, Galata'nın en meşhur meyhanesinde göbek dansı yapıyordu. Gözlerini fal taşı gibi açmış müzmin bekârlar, ağızlarının suyu akan çapkınlar, tüttürdükleri afyonun ve içtikleri şarabın etkisiyle, zorbaca kadını arzuluyorlardı. Ermeni Dansöz'ün tül peçesi sadece gözlerini açıkta bırakmıştı oysa neredeyse tüm vücudu çıplaktı. Teflerin tiz sesleri, tamburların tok seslerini bastırırken, meyhanenin taş masalarında edepsiz sohbetler ediliyordu.

Müzik bitip de dansöz durduğunda, dışarıdaki yağmurun coşkusu tüm meyhaneyi esir almıştı. Öfkeli bakışlar, aynı anda çengi ekibine dönmüş, neden durduklarını sorgulamıştı. Bu şehvet eğlencesi aniden bitmemeliydi. Yavaşça alevlenen arzular, en coşkun oldukları anda, çok tehlikeli olurlardı.

Meyhanenin sahibi Arap, telaşla çengibaşının yanına seğirtti, kaygılı bir yüz ifadesiyle yaşlı tamburinin kulağına bir şeyler fısıldadı. Tamburi başını iki yana sallayıp duruyordu. Dansöz hazır bir şekilde bekliyor, bıraksalar saatlerce kurtlarını dökecekmiş gibi şehvet bakışlarında yıkanıyordu.

Tef yine vurulmaya başlanınca, sohbetler kaldığı yerden devam etti.

Yapış yapış sözcükler dökülüyordu ağızlardan.

İki katlı taş bir hanın tam ortasındaki avluya kurulmuştu bu kadim meyhane. Kenarlardaki taş masalarda müşteriler oturuyor, dansöz tam ortada, kendisini çevreleyen çenginin çaldığı müzikle dans ediyordu. Hem de ne dans etmek, kalçasını her attığında, parmaklarındaki zilleri çınlatıyor, gerdanını her kırdığında, bir yüreği hoplatıyordu. Bu kadar çok erkek tarafından arzulanmak, tüm kıvrımlarını harekete geçiriyordu.

"Tahammülüm kalmadı," dedi, kafasını kazıtmış yirmili yaşlarda bir delikanlı. "Hazır ol! Bir daha laf atan olursa, dövüşeceğim." Kararlı bir şekilde şarabını kafasına dikti ve Ermeni kadınına dikkatle bakmayı sürdürdü.

"Biz iki kişiyiz Nasır, buradan sağ çıkarmazlar bizi." Yüzünde kocaman bir yara izi olan genç, arkadaşının tam karşısında, sırtı dansöze dönük bir şekilde, Nasır'ı sakinleştirmeye çalışıyordu. Gerçi, çabasının sonuç vermeyeceğini biliyordu ve az sonra olacakları tahmin ediyordu ama yine de debeleniyordu. Arkadaşı onun için birçok kavgaya karışmış, birçoğunda hayatını kurtarmıştı, şimdi o ne istese yapacaktı muhakkak, gerekirse değersiz canını bile verecekti.

"Kaç kişi olurlarsa olsunlar vız gelirler, hele bir kez daha laf atsınlar da göreyim." Sağ eliyle, sarhoşlaşmış kel kafasının arkasını sıvazlıyordu.

"Kardeş, hele sakin ol," dedi, Nasır'ın arkadaşı, yüzündeki yarayı, elinin tersiyle siliyormuş gibi yaparak, etrafı incelemeye çalışırken.

Salyalı bir kahkaha koptu, taş masalardan birinden. Nasır, hızla kimin güldüğünü, ne için güldüğünü anlamaya çalışıyormuş gibi etrafına baktı. Kontrolünü kaybetmek üzereydi. Zayıf, beyaz sakallı bir adamın, ağzı açık bir şekilde dansöze baktığını gördü. Derin bir soluk aldı ve gözlerini öfkeyle kısarak diğer tarafa döndü, meyhanenin bu kısmında da, aynı manzara vardı.

Yaralı yüz, bakır maşrapasındaki şarabını, sanki bir daha fırsatı olmayacakmış gibi kafaya dikti.

Nasır, deri bileklikli kolunu kaldırdı ve Arap meyhaneciyi yanına çağırdı. Şarabının son ıslaklığını ağzının kenarından eliyle silen arkadaşı dişlerini sıkarak, kavga için hazırlandı.

Ermeni kadın, kırmızı peçesini saçına tutturarak göbek atmaya devam ederken bir ara, iki gencin olduğu masaya döndü ve peçenin altından bile anlaşılır bir gülümseyiş yolladı. Nasır, Arap'ın gelmesini beklerken bu cilve karşısında alevlendi. Ruhu eridi. Tüm gençlik şehveti beynine sıçradı.

Nereden geldiği anlaşılmayan bir nara koptu. Pis, balgamlı bir böğürme. Nasır, hızla etrafına bakındı tekrar ama bağıranın kim olduğunu anlamadı. Öfkesi kaşlarının tam üzerine çökmüş, bakışları, içini yakan ateşle kıpkırmızı olmuştu. Dansözün kaçamak bakışlarının esiriydi artık ve bu bakışların hakkını verecekti. Dayanamıyordu. Harekete geçmek, birkaç kişinin canını yakmak istiyordu.

Sadece Galata'daki değil, tekmili tüm meyhanelerde olduğu gibi, Arap'ın meyhanesinin de kuralları vardı. Bu kuralları yüce padişah buyurmamıştı elbette ama en az onun emirleri kadar keskinlerdi.

Dansöze asla dokunulmazdı.

Laf atmak serbestti. Şehvet duymak da serbestti. Bolca şarap içtikten ve eline koluna sahip olduktan sonra, diğer her şey serbestti.

Arap, yüzünü ekşiterek, mekânında bulunmasından hiç haz etmediği, belalı Kıpti'nin yanına geldi.

"Ne oldu, Nasır?" Adamın terleyen kafasındaki beresi düşmek üzereydi.

"Tez, Ermeni'yi götür buradan," diye bağırdı.

Meyhaneci anlamamış gibi başını eğdi ve dansöze baktı.

"Yerine başka bir dansöz çıkart. Yoksa…"

Arap, öfkeden gözlerini kapattı. Bu delikanlıdan korkardı ama böylesine bir emri yerine getirecek kadar da zavallı değildi. Gözlerini açtığında Kıpti'nin öfkeli yüzüyle karşılaşmıştı.

"Ne diyorsun, Nasır? Allah'ını seversen."

"Ermeni'yi götür buradan diyorum."

Arap, sersemlemiş gibiydi. Ne yapacağını bilemiyor, öylece bekliyordu.

Müzik, taş duvarlarda daha bir keskinleştiği için ve içerideki uğultunun yoğunluğu arttığı için, daha yüksek sesle, "Duymuyor musun ihtiyar?" diye bağırdı.

Babasından kalan bu meyhaneyi, karşısındaki eşkıyanın olduğu yaşlardan beri işletiyordu ve birçok kez zor durumda kalmıştı. Mekânında kavgalar, dövüşler hatta ölümler olmuştu. Hepsine alışıktı Arap, hepsinin üstesinden gelmişti ama şu an ne yapacağını kestiremiyordu. Eğer bu eşkıyanın dediğini yapar, dansözü götürürse, diğer kabadayılar, raconu bozduğu için tarumar ederlerdi meyhaneyi, eğer Kıpti'nin dediğini yapmazsa, bu sefer o yıkacaktı başına taş duvarları.

Nasır'ın arkadaşı ayağa kalktı. Sol eliyle yüzündeki yarayı sıvazlarken, sağ eliyle kuşağını düzelterek, biraz zaman kazanmaya çalıştı.

Nasır da ayağa kalktı. Onun kalkışı daha gürültülü ve kesindi. Arap'a bir adım yaklaşarak bağırdı.

MKAANS

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

"Sen Kâfir Çatalı nedir bilir misin ağa?"

Çengi, zırıldamaya devam ediyordu etmesine ama Kıpti'nin böğürtüsü, meyhanede buz gibi bir rüzgâr estirmişti.

Arap anlayamamış gibi, soru soran gözlerle, her an patlamaya hazır olan delikanlıya baktı. Çaresizce yüzünü ekşitmekten başka bir şey yapamıyordu.

Nasır, mavi gözlerini pörtleterek, kuşağının içinden demir bir alet çıkarttı ve Arap'ın suratına doğru salladı.

Şehvetle yumuşamış tüm bakışlar sertleşmeye başladı. Yaşlı tamburi çengibaşı, sanki konuşulanları duymak için tamburunun tellerine daha yavaş dokunmaya başlayınca, tüm ekip ağırdan alarak, ona uydu. Kaşları çatılan sarhoşların, yeni bir eğlence arzusu, dışarıdaki yağmurun sesiyle yıkanıyordu adeta.

Kıpti'nin, Yaralı yüzlü arkadaşı da, Nasır'ın kuşağından çıkarttığı aleti yeni görüyor gibiydi. Aklı, arkadaşının bir delilik yapmaması için, ne yapacağını düşünmekle meşgulken, merakı, tüm mantığını yok etmişti.

Nasır, iki ucu çatal şeklinde olan, ortasından deri bir kayış geçen aleti Arap'a göstererek, gürlemeye devam etti. "Buna Kâfir Çatalı derler. Görüyor musun?"

Meyhaneci, gözlerini kısarak Kâfir Çatalı'na baktı.

"Eğer o kadını çekmezsen, seni uykusuz bırakırım."

"Ne diyorsun Nasır?" diyebildi, Arap.

"Kâfir Çatalı boynundayken uyunmaz diyorum, ağa!"

Arap, bir adım geri attı. Yaralı yüz, büyülenmiş gibi arkadaşının elindeki alete bakıyordu. Nasır, iki ucu çatal olan aletin tam ortasından tutmuş, savaşmak için bahane arıyordu.

Küçük bir çıtırtı bile yeterdi.

Taş meyhanede müzik tamamen durdu. Az sonra yaşanacak karmaşanın uğultuları yükselmeye başladı. Kapı girişine yakın taş masalardan birinin etrafındaki iki toy delikanlı, meyhanenin sahibine bıçak çekmişti. İçerde birçok haydut ve karanlık Osmanlı kabadayısı vardı. Bu Kıpti'nin nasıl bir cesareti olabilirdi ki, mekânda bıçak çekmeye cesaret ediyordu, bu nasıl eceline susamışlıktı ki, sonunu bilmeden baş kaldırıyordu.

Cezası kesilecekti elbette.

Ermeni Dansöz peçe altından sinsice gülümsedi. Onun hayatının en güzel eğlencesiydi bu an. Onun için yapılan dövüşten daha âlâ bir ödül olabilir miydi? Eğer bu delikanlı, meyhaneden sağ çıkar, daha sonra gelir kendisini bulursa, onu dünyanın en mutlu adamı yapacaktı.

Ama böyle bir şey mümkün değildi.

"Ne oluyor ulan orada?"

Kıpti'nin iki katı boyutunda bir adam, kağnı tekerleğinin çıkardığı sesten daha kalın bir böğürtüyle bağırdı. Diğerleri bu ses karşısında saygıyla bekleyecekti. Zaten bu böğürtünün üstüne yapacak bir şey yoktu.

"Kes ulan sesini!" Nasır, elindeki çatalı böğüren yaratığa çevirdi.

Arap, yine yüzünü ekşiterek, iyice geri çekildi. Birazdan olacakları çok iyi biliyordu. Kavga çıkacak, ortalık birbirine girecekti. Üstelik kan akacağı kesindi. Sadece zararı düşünmüyordu, canını kurtaracak bir köşe bulmalı ve kolluk güçlerinin bir an önce gelmesi için dua etmeliydi. İyi ki kızı erkenden gitmişti.

Bir meyhanecinin duası ne kadar çabuk kabul görürdü, kim bilir?

Yaralı yüz, kendine silah olarak kullanacağı bir şeyler aradı. Meyhanenin içi hızla hareketlenmişti ve zamanı çok azalmıştı. Silahsızlığına kızarak oturduğu sandalyenin bacağını aklına koydu. Olmaz ya, eğer sadece sözlü dalaşla sona ererse bu fırtına, sandalyenin bacağını kırmasına gerek kalmayacaktı.

"Bana mı kes sesini dedin bre deyyus?" diye gürledi, yeleğinin boynuyla birleştiği yerden kıllar fışkıran iri cüsseli kabadayı. Tek başına, yedi ortaklı bir danayı devirecek kollara sahip olan, en az Osmanlı geceleri gibi karanlık adam ayağa kalkmış, yeni yetme delikanlıların masasına yürüyordu.

"Sana dedim ya, kulakların işitmez mi?" Kıpti'nin sesinde bir maytap havası vardı.

"Yaktım seni!"

Aslında yağmurun sesi o kadar huzur vericiydi ki, ona kulak kabartsalar belki öfkeleri biraz olsun dinerdi.

"Gel hele, gel de, kim kimi yakıyor görelim."

Bu taş duvarlar birçok atışmaya şahitlik etmişti muhakkak, birçok nara çınlamıştı kandil ışığıyla titrekçe aydınlanan yüzeyinde ama hiçbiri, bu meydan okuma kadar lezzetli değildi. O taş masalarda oturan her babayiğit, elinde Kâfir Çatalı taşıyan genci unutmayacaktı.

Ermeni Dansöz ve çengi ekibi bir anda avludan koşarak uzaklaşmaya başlayınca, ortam tam anlamıyla karışmıştı. Nasır, arkadaşının yanından hızla geçerek, kendine bağıran dev adamın üzerine koşmaya başladı.

Aslında yağmurun sesi, hiç kimsenin umurunda değildi.

Meyhanedeki diğer sarhoşların kimi geri çekiliyor, kimi kavga alanı olarak kullanılacak, biraz önce göbeklerin atıldığı avluya yürüyordu.

İki delikanlının karşısında minik bir ordu oluşmuştu. Küfürler, naralar havalarda uçuşuyordu. Nasır, hiçbirini duymadan hedefine kitlenmiş, elinde tuttuğu, kendi yapımı aletiyle ilk saplayacağı kurbanını gözüne kestiriyordu.

Her şey bir anda başlamamıştı ama bir anda son buldu.

Tekrar yağmurun sesini duyduklarında her şey son bulmuştu.

Kıpti, kendine lakap olacak aletini, kağnı tekerleğinin gırtlağına saplamış, etrafa fışkıran kanın sıcaklığı, diğer herkesin donmasına yola açmıştı. Koca cüsseli adam yerde yatıyor, elleriyle gırtlağında açılan delikten fışkıran kanı durdurmaya çalışıyordu. Biraz önceki babayiğit, acınacak halde debelenirken, boğazından tuhaf seslerle birlikte, kabarcıklar çıkıyordu.

Nasır, adamın başında, elindeki Kâfir Çatalı'na bakarken, bütün küfürleri bir anda susturduğuna sevinmişti. Çatalın bir tarafından sıcak kan damlaları süzülürken, yeni bir saldırıyı bertaraf edip edemeyeceğini kestiremiyordu. Çakmak çakmak mavi gözleriyle etrafına bakınarak, kendi elleriyle yaptığı sivri metali daha sıkı kavradı.

Terliyordu.

Meyhanenin tam ortasında, sarhoşlardan oluşan bir çember vardı ve çemberin tam ortasında, bir dansöz uğruna cinayet işleyen genç biri duruyordu. Hemen yarın, Sarayburnu'ndaki bir kahvede, mavi gözlü bir gencin, Konstantinopolis'in en bıçkın kabadayısını bir hamlede nasıl yere serdiği konuşulmaya başlanacaktı.

Kıpti, eline bulaşan kanın sıcaklığıyla kendine gelmeye başlamıştı. Kâfir Çatalı'nı kalabalığa uzatarak, "Ben dövüşmeye hazırım, belasını arayan buyursun," diye bağırdı.

Belasını arayan yoktu, olamazdı. Beş dakika içinde onlarca cevvali yerlere serebilecek bir kudreti vardı şu an.

Meyhanenin mutfak kapısının aralığından bakan Ermeni kadının gülümseyişini göremiyordu ama onu elde edebileceğini bilse, hemen ona doğru koşmaya hazırdı.

Aseslerin meyhaneye gelmeleri bir on dakikayı almıştı. Bu süre boyunca herkes susmuş, sadece Nasır konuşmuştu. İçinde engelleyemediği bir coşkuyla anlatıp duruyordu. Elindeki aletin ne işe yaradığını anlatıyordu herkese. Ayaklarının altında can çekişen adamı umursamadan, tüm duygularının yerini alan öfkesiyle, bağırıp duruyordu.

"Buna, Kâfir Çatalı denir. Herkes öğrensin!"

Asesler, yağmurdan sırılsıklam olmuş üniformalarıyla, ürkekçe taşıdıkları kılıçlarını sallayarak, Nasır'ın elindekini atmasını emrettiler. Delikanlının artık takati kalmamıştı. Kâfir Çatalı'na vedalaşıyormuş gibi son bir kez baktı ve birkaç dakika önce ölmüş, kanıyla koca bir göl bırakmış kabadayının yanına attı. Yenisini yapması çok uzun süre almayacaktı elbette ama yeni yaptığını ne zaman kullanacağını Allah bilirdi.

Galata'daki taş meyhanede bu gecelik müzik durmuştu ama yarın geceden tezi yok, tekrar başlayacaktı. Belki Arap, yeni bir dansöz çıkartacaktı sahneye, belki yeni kabadayılar naralar atacaktı, kim bilir belki de, yeni cinayetler işlenecekti. Oysa kesin olan tek şey, Kıpti'nin bundan sonraki hayatı tamamen değişecekti.

EROL ÇELİK
CELLATLAR KAHVESİ

1. Türk Gerilim Yazarı Erol Çelik'in
5. Kitabı Cellatlar Kahvesi çıktı.

Cellatlar Kahvesi, dramatik yapıya sahip, tarihi bir gerilim romanıdır.

Öyküsü, oğullarının gözü önünde, Onur Savaşı'nda birbirlerini öldürmek için dövüşen iki cellatbaşının mücadelesiyle başlar. Onur Savaşı, her cellat için kutsaldır. Makamlarını onurlarıyla tohumlarına bırakabilmenin tek yoludur.

Oğulları, babalarının ölümünü seyretmelidirler ki, Cellatlar Kahvesi'nin kurallarını hamurlarına ekleyebilsinler. Bilsinler ki, bir cellatbaşını ancak başka bir cellatbaşı öldürebilir.

Heyula, Satranç ve Şövalye, 19 Numaralı Koltuk, Ağlatan kitaplarının yazarından, Osmanlının kalbinde yaşanan bir gerilim romanı.

"Kim, celladını karşılarken bu kadar mutlu olurdu ki?"

Cellatlar Kahvesi; sarayın dışında yaşayan zenginlere, soylulara ve komutanlara hizmet eden, bostancıbaşı himayesindeki cellatların toplandığı, saraydan bağımsız, tamamen kurmaca bir kahvehanedir. Erol Çelik, tarihin en gizemli canilerinin hayatlarını, palalarından damlayan kanlar eşliğinde anlatıyor.

O bir cellat oğluydu ve oğlu bir cellat olacaktı.

Cellatlar Kahvesi, Cadı Yayınları etiketiyle çıktı.

2. Erol Çelik'in kaleminden bir Osmanlı gerilim romanı, Cellatlar Kahvesi.

Heyula, Satranç ve Şövalye, 19 Numaralı Koltuk, Ağlatan kitaplarının yazarından, kan ve günahla yıkanmış, gururları için ölmeye hazır cellatların yaşadığı bir dünyaya yolculuk.

"Oysa baban sana anlatmıştı bu saatte suya girmemen ve suyu kirletmemen gerektiğini lakin sen onu dinlemedin, o pis kanla, tertemiz suyumuzu kirlettin."

Cellatlar Kahvesi'nde hem bir aşk öyküsü anlatılır, hem de bir onur savaşı. Hem keskin metallerin son verdiği hayatlar anlatılır, hem de günahla yıkanılan infazlar. Bir babanın, oğluna mesleğini onuruyla teslim etmesinin çelişkisini okurken, diğer yandan genç bir celladın, Osmanlının en güçlü paşasını öldürmek için neleri göze aldığını okuyacaksınız. Kurgulanmış gerçeklerin yanında, arınmak için gidilen bir derede, Çay Ninesinin mistik dünyasıyla karşılaşacaksınız.

Derler ki, gerçek öyküler, bir kere anlatılanlardır.

Erol Çelik'ten Cellatlar Kahvesi, Cadı Yayınları etiketiyle çıktı.

3. Türk Gerilim Yazarı Erol Çelik'ten Cellatlar Kahvesi yayımlandı.

Cellatlar Kahvesi'nin başkarakteri Çatal Ağa'nın lakabının hikâyesini veya Balıkhane Zindanındaki Keşanlının infazını okuduğunuzda burnunuza, toprağa düşen kanın kokusu gelecek.

Cellatlar Kahvesi, dramatik yapıya sahip, tarihi bir gerilim romanıdır.

Heyula, Satranç ve Şövalye, 19 Numaralı Koltuk, Ağlatan kitaplarının yazarı Erol Çelik, "Kitaptaki yirmiden fazla karaktere sayfalarca analiz ve kurgu yaptığım için, sanki her biriyle tanışmış, ellerini sıkmış, ölümlerini izlemiş gibiyim," diye anlatıyor kitabını.

Köyün namusunu kirlettiğini iddia edip, Devşirme Karısını öldürmeye çalışan kör bir adam. Oğlu tarafından kahraman zannedilen bir gece bekçisi. Başkasının suyunu kirleten Aslan Ağa. Babasının kaderine boyun eğmek zorunda olan, Kara Ağa. Oğlunun kanatlarında uçan, mavi gözlü Cellatbaşı Çatal Ağa. Ölmek için celladına yalvaran Yusuf. Uğrunda adam öldürülen Ermeni Dansöz.

Tüm bunlar ve daha fazlası, cellatların acımasız hayatlarının birer yan öyküsü adeta.

Artık sadece günahlarıyla değil, gölgeleriyle de ölmek zorundaydı.

Cellatlar Kahvesi, Osmanlıda geçen tarihi bir gerilim romanıdır.

4. Bir Osmanlı gerilim romanı Erol Çelik'ten Cellatlar Kahvesi

Cellatlar Kahvesi, dramatik yapıya sahip, tarihi bir gerilim romanıdır.

Öykü, oğullarının gözü önünde, Onur Savaşı'nda birbirlerini öldürmek için dövüşen iki cellatbaşının mücadelesiyle başlar. Onur Savaşı, her cellat için kutsaldır. Makamlarını onurlarıyla tohumlarına bırakabilmenin tek yoludur.

Oğulları, babalarının ölümünü seyretmelidirler ki, Cellatlar Kahvesi'nin kurallarını hamurlarına ekleyebilsinler. Bilsinler ki, bir cellatbaşını ancak başka bir cellatbaşı öldürebilir.

Kurgu, üç farklı zamanda işler.

Birincisi; oğullarının gözü önünde savaşan cellatbaşlarının, bu savaşa gelinceye kadar yaşadıkları süreç.

İkincisi; babalarının ölümünü izleyen oğulların, küçük yaştan itibaren cellat olma mücadeleleri.

Üçüncüsü; cellat atalarının ahlaki serüveni.

Cellatlar Kahvesi; sarayın dışında yaşayan zenginlere, soylulara ve komutanlara hizmet eden, bostancıbaşı himayesindeki cellatların toplandığı, saraydan bağımsız, tamamen kurmaca bir kahvehanedir.

Kan ve günahla yıkanmış gururları için ölmeye hazır cellatların yaşadığı bu mekânın, ağır kuralları vardır. Bu kurallara ne bostancıbaşı, ne de padişah karışabilir. Onlar öldürmeyi meslek edinmiş, kendi ahlak değerlerine sahip günahkârlardır.

Bu kurallara biri dokunacak olursa, vay haline!

Cellatlar Kahvesi'nde yaşananların dışında, ucu cellatlara dayanan yan öyküler vardır.

Oğlunun kanatlarında uçan, Mavi Gözlü Cellatbaşı Çatal Ağa.

Babası Kızıl Ağa gibi olmak istemeyen Cellatbaşı Asır Ağa.

Başkasının suyunu kirleten, Aslan Ağa.

Babasının kaderine boyun eğen, Kara Ağa.

Dünyalar güzeli Afife. Boyu devrilesi Bostancıbaşı Ali Paşa. Sokullu Mehmet Paşa. Günahsız Devşirme Karısını öldüren Kör. Uğrunda adam öldürülen, Ermeni Dansöz. Taş meyhanenin sahibi, Arap'ın kızı Efsun.

Günahkâr bedenleriyle dereyi kirletenleri cezalandıran Çay Ninesi.

Keke Murat. Ölmek için celladına yalvaran Yusuf.

"Oysa baban sana anlatmıştı bu saatte suya girmemen ve suyu kirletmemen gerektiğini lakin sen onu dinlemedin, o pis kanla, tertemiz suyumuzu kirlettin."

"Kim, celladını karşılarken bu kadar mutlu olurdu ki?"

Galata'daki ta meyhanede bu gecelik müzik susmuştu ama yarın geceden tezi yok, tekrar başlayacaktı. Belki Arap yeni bir dansöz çıkaracaktı sahneye, belki yeni kabadayılar naralar atacaktı. Kim bilir belki de yeni cinayetler işlenecekti. Oysa kesin olan tek şey Kıpti'nin bundan sonraki hayatı tamamen değişecekti.

Kim celladını karşılarken bu kadar mutlu olurdu ki?

Tereddüt etme ağam!

Artık sadece günahlarıyla değil, gölgeleriyle de ölmek zorundalar.

Yerde cansız bir şekilde kanlar içinde yatan babasının elinden parasını aldığında Onur savaşı çoktan bitmişti. Babasının kanıyla kızıla dönmüş parayı havaya kaldırarak diğer cellatlara gösterdi. « Ben Kızıl Ağa'nın oğluyum » dedi. « Onun ekmeğini yedim, onun suyunu içtim ve onun silahını kullanacağım. »

O bir cellat oğluydu ve oğlu bir cellat olacaktı.

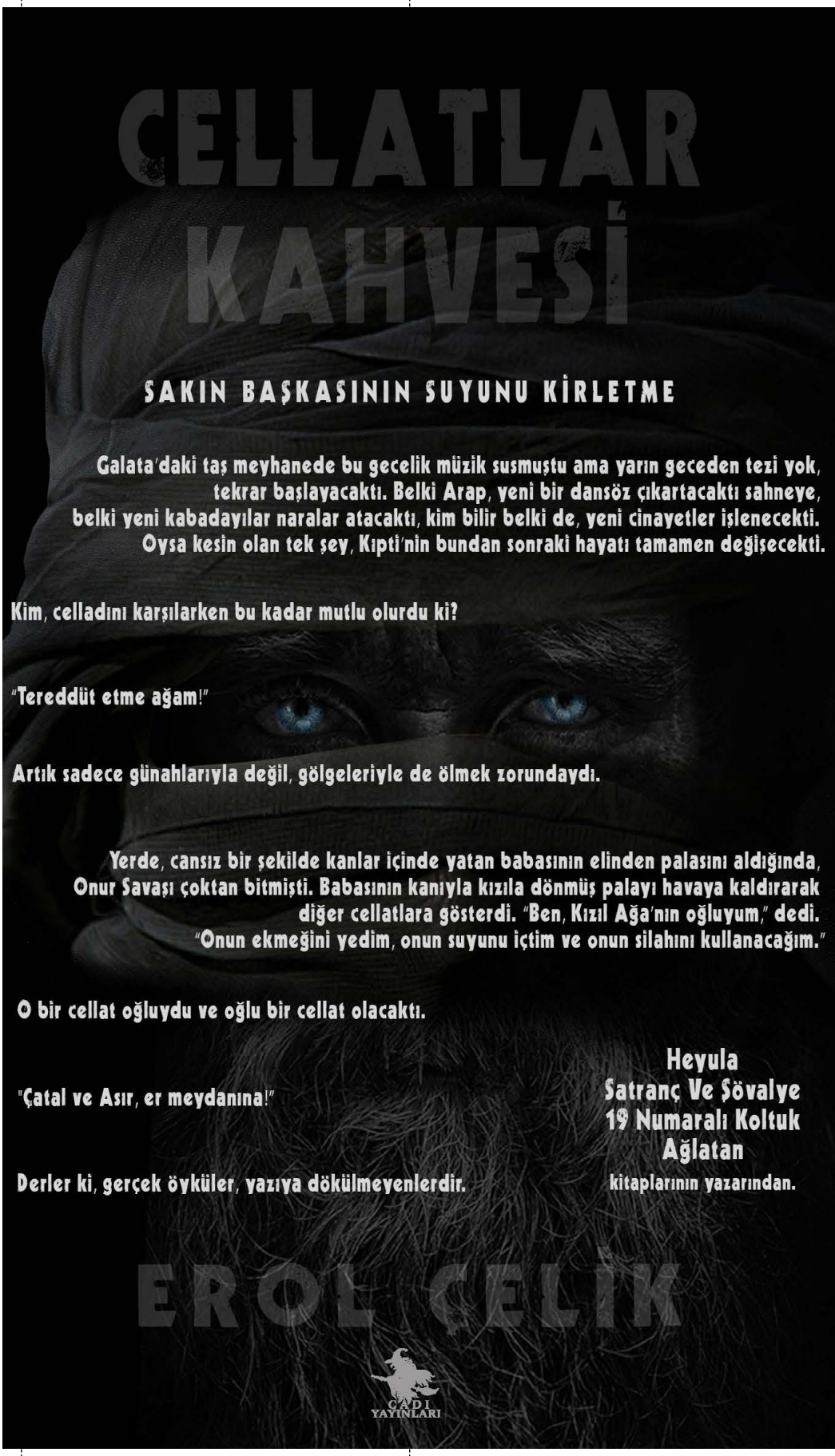

Erol Çelik

Bir şeyler karalamaya kısa öyküler yazarak başlamıştım ve ömrüm yettiği sürece, yenilerini yazmaya devam edeceğim. Cellatlar Kahvesi de kısa bir öykü olarak doğmuştu. Tarihi bir kurgu yazmak beni hep korkuttuğu için ileriye gitmeyi hiç düşünmemiştim.

CELLATLAR KAHVESİ

Bir şeyler karalamaya kısa öyküler yazarak başlamıştım ve ömrüm yettiği sürece, yenilerini yazmaya devam edeceğim. Cellatlar Kahvesi de kısa bir öykü olarak doğmuştu. Tarihi bir kurgu yazmak beni hep korkuttuğu için ileriye gitmeyi hiç düşünmemiştim. Öyküyü bitirince, her zaman olduğu gibi ilk önce eşime okuttum ve fikirlerini söylemesini bekledim. Bu konuda şanslıyım çünkü eleştiri konusunda pek acıması yoktur. Okumayı bitirdiğinde, "Bu kadar mı?"

diye sordu bana. “Bu öyküyü roman olarak yazman gerek bence,” deyince, biraz ürktüm. Tarihi bir roman yazmanın ne kadar zor olduğunu tahmin edebiliyordum.

Cesaret edemeyip, Cellatlar Kahvesi öyküsünü bir kenara bıraktım. Fakat o beni bırakmadı. Elime kalemi aldığımda veya yeni bir şeyler okumaya başladığımda aklıma durmadan, Cellatlar Kahvesi için yan öyküler geliyordu. Kızıl Ağa, Çay Ninesi, Kör, Ali Paşa. Bir baktım, kendimi Osmanlı cellatlarını araştırırken buldum. Bir baktım, öyküde geçen zamanla ilgili kitaplar okumaya başlamışım. Bir baktım, Cellatlar Kahvesi’ni yeniden yazmak için bilgisayarı açmışım.

Kitap, Osmanlı cellatlarının acımasız hayatlarını anlatıyor anlatmasına ama saray cellatlarınınkini değil. Bu kitaptaki ağalar, sarayın dışındaki soylulara hizmet eden küçük bir örgüt sadece. Elbette kahvedeki cellatlar, tamamen saray tarafından görevlendirilen bostancıbaşı Ali Paşa’ya bağlılar ve elbette onun emirleri dışına çıkamıyorlar ama kendi içlerinde acı ve ellerinde taşıdıkları metaller gibi sağlam kanunları var.

Örfleri, yıkılmaz kaideleri var.

Gerçekte, yani tarihte böyle bir oluşuma ben rastlamadım. Tamamen hayal ürünü olarak kurguladığım bu kahvehanede üç kuşağın öyküsünü, tarihin gerçeklerinden uzak yazdım. Yine de, her satırında Osmanlının kokusunu alacak, kendinizi o kahvehanenin içinde bulacaksınız.

Cellatlar Kahvesi’nde hem bir aşk öyküsü anlatılır, hem de bir onur savaşı. Hem keskin metallerin son verdiği hayatlar anlatılır, hem de günahla yıkanılan infazlar. Bir babanın, oğluna mesleğini onuruyla teslim etmesinin çelişkisini okurken, diğer yandan genç bir celladın, Osmanlının en güçlü paşasını öldürmek için neleri göze aldığını okuyacaksınız. Kurgulanmış gerçeklerin yanında, arınmak için gidilen bir derede, Çay Ninesinin mistik dünyasıyla karşılaşacaksınız.

Köyün namusunu kirlettiğini iddia edip, Devşirme Karısını öldürmeye çalışan kör bir adam. Oğlu tarafından kahraman zannedilen bir gece bekçisi. Başkasının suyunu kirleten Aslan Ağa. Babasının kaderine boyun eğmek zorunda olan, Kara Ağa. Oğlunun kanatlarında uçan, mavi gözlü Cellatbaşı Çatal Ağa. Ölmek için celladına yalvaran Yusuf. Uğrunda adam öldürülen Ermeni Dansöz.

Tüm bunlar ve daha fazlası, cellatların acımasız hayatlarının birer yan öyküsü olacak, kitapta.

“Çığlıkların, yalvarışların, korkuların olgunlaştırdığı bir dünya var o tahta kapının ardında. Siyahla örtünebilirsen, kırmızıyı içebilirsen, günahla yıkanabilirsen, gir içeriye.

Toprağı kanla sulayabilirsen, gir.”

Kitaptaki yirmiden fazla karaktere sayfalarca analiz ve kurgu yaptığım için, sanki her biriyle tanışmış, ellerini sıkmış, ölümlerini izlemiş gibiyim.

"Kim, celladını karşılarken bu kadar mutlu olurdu ki?"

Cellatlar Kahvesi’nin başkarakteri Çatal Ağa’nın lakabının hikâyesini veya Balıkhane Zindanındaki Keşanlının infazını okuduğunuzda burnunuza, toprağa düşen kanın kokusu gelecek diye düşünüyorum.

“Gücenmek, genç bir cariyenin kellesini gözünü kırpmadan kesen bir cellada hiç yakışmazdı.”

Cellatlar Kahvesi, dramatik yapıya sahip tarihi bir gerilim romanıdır.

“Heyula”, “Satranç Ve Şövalye”, “19 Numaralı Koltuk” ve “Ağlatan” isimli kitaplarımdan sonra, uzunca bir ara verdikten sonra yazdığım bir kitap, Cellatlar Kahvesi. Anlatacak daha çok şey var ama gerisini kitaptan okumanız gerekecek.

Sakın başkasının suyunu kirletmeyin!

Ümit Kireççi

umitlila@gmail.

INFINITY GAUNTLET'İN GÖZDEN KAÇANINI NİCHOLAS CAGE'DEN İZLEMEK

com1992 yılında çizgi roman dünyasına kazandırılan Infinity Gauntlet efsanesi Gerekli Şeyler Yayıncılık tarafından dilimize ancak 2016 yılında kazandırılırken sinemaya uyarlanan versiyonuyla 2018-2019 yıllarının fenomeni oluverdi.

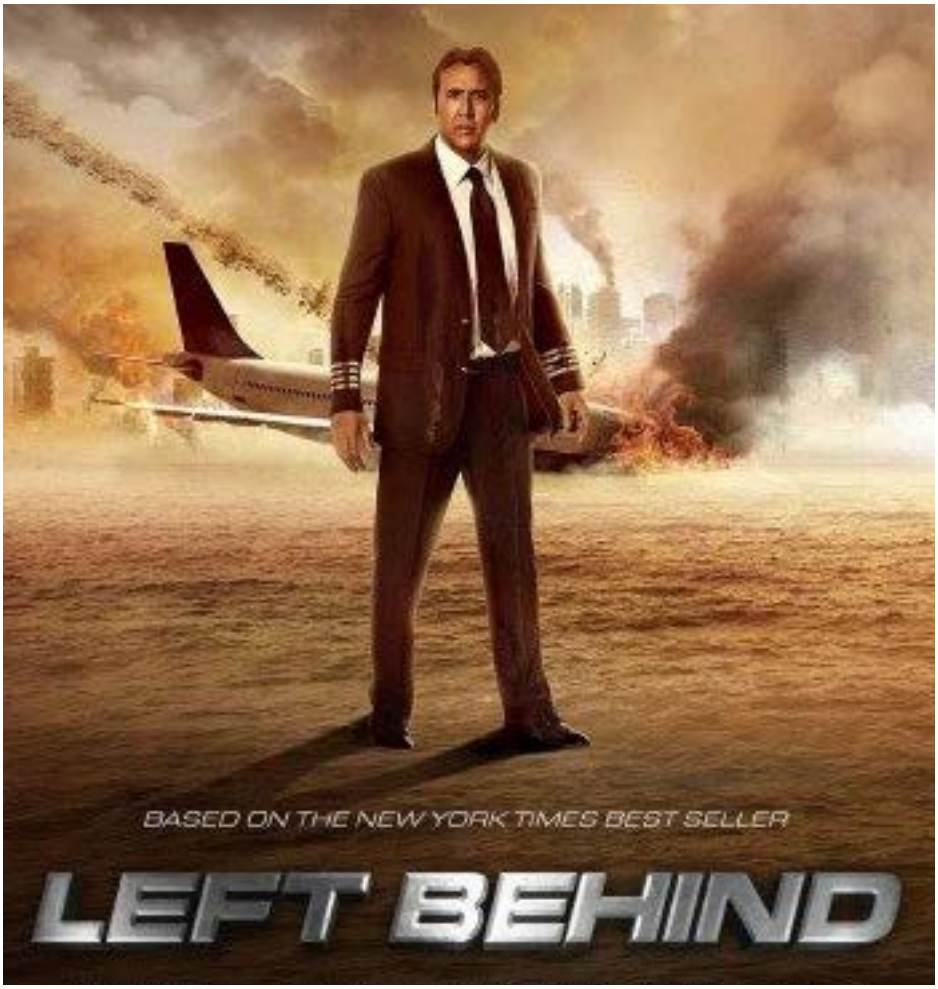

1992 yılında çizgi roman dünyasına kazandırılan Infinity Gauntlet efsanesi Gerekli Şeyler Yayıncılık tarafından dilimize ancak 2016 yılında kazandırılırken sinemaya uyarlanan versiyonuyla 2018-2019 yıllarının fenomeni oluverdi. Ancak okurlar kahramanların ölümlerini (!) veya ölme olasılıklarını gündeme getiren bu macerada kahramanlara odaklanırken kendileri gibi sıradan ve güçsüz insanların ölümlerinin veya bir yakınlarını kaybetmenin acı olasılığını gözden kaçırmışlardır. Veya "Left Behind" filmiyle ucundan da olsa yakalama şansı yakalamıştır.

Özdeşlik *(Empati)* kurmanın aldatıcı yanı

Sözlü edebiyatın başlangıcından bu yana olsa gerek bazı toplumsal kurallarla değerlerin aktarımında hep hikayeler anlatılmıştır. Bu hikayelerde dinleyici ders çıkarılacak, örnek alınacak veya uzak durulaşacak davranışlarla ilgili yönlendirilmekteydi. Bu süreçte de

hikayenin kişisi ama daha çok da kahramanı rol model olarak görülmekte, o kişiyle *"özdeşlik"* kurulmaktaydı. O hikaye kişisi gibi duymak, onun acısını hissetmek, onun acısıyla, dramıyla yoğrulmak, onun acısıyla arınmak bu hikaye dinleyiciliğinin içsel serüvenidir. Dinleyici, hikaye-efsane-masal-mit kişisi/kahramanıyla özdeşlik kurarak estetik haz alır, oturduğu yerden bir maceraya atılır, heyecan ve acı yaşar, ruhunu arındırır, kendi hayatına yön verir. Sözlü edebiyattın peşinden de önce tiyatro sonrasında yazılı edebiyat eserlerinin ortaya çıkışıyla birlikte de sinema, çizgi roman, çizgi film gibi birçok sanat disiplininde bu süreç tekrarlanır.

Özetle, dinleyici-okur, kendisine aktarılan klasik kurgulu bir hikayede kahramanın yerine kendini koyar ve kısa süreli de olsa onun hayatını yaşar. Aktarılan hikayedeki mesaj güçlüyse ve olumlu bulunursa da dinleyici-okuyucu kendi hayatında bu mesajı yaşatmaya devam eder.

Bu arada özdeşleşmenin olumlu yanı olduğunu söylesek de olumsuz yanına da değinmek gerekir. Bir kahramanın hayatına, kararlarına ve serüvenine odaklanan hikayede beklenti kahramanın başarıya ulaşmasıdır. Bu süreçte atıldığı serüvenin onu mutlu etmek için var olduğu düşüncesi ağır basar. Ancak atlanılan kısım kahramanın kimlere zarar verdiğinin bilinmiyor olduğudur. Yani kahraman kendi yolunu çizerken kendi toplumundan birçok kişinin ölümüne de şahit olmuş olabilir. Nedense onlar sadece sayı veya istatistik olarak akılda kalır. Bununla birlikte kahraman aslında baskıcı ve işgalci bir toplumun temsilcisi olabilir. Kahraman bir başka toplumun kural ve değerlerini yerle bir ediyor olabilir. Başka toplumların kahramanlarını yok ediyor olabilir. Birçok aileyi babasız, ana-babayı evlatsız bırakıyor olabilir.

Durduğu noktayı haklı bulan dinleyici-okur her şekilde kahramanı örnek alma eğilimindedir ve yukarıda sorduğum soruları sorma gereksinimi duymayabilir. Daha da vahim olanı kahramana odaklanan sırdan dinleyici-okur sıradan insanların acısına kör kalarak gerçek hayattaki insanların acılarıyla özdeşlik kuracağına hepten duyarsızlaşabilir.

Bunu belki bir az açmak gerekir. Hatta madem yazımda çizgi roman-sinema ilişkisi kuracağım örneklemeye sinemadan devam edeyim.

Mesela Joch Wick filmleri. Adamın birinin köpeği öldürülür o da intikam almak için yüz kişiyi öldürür. Destansı bir aksiyonda harcanan onlarca adam ve kadın. İzleyici hepten kahramana odaklanır. Hatta Aristo'nun saptamasına göre kahramanla özdeşlik kurar, katharsis olur, gerçek yaşantısında zarar vermek istediği kişileri öldürmüş kadar olur, böylece de dışarı çıkıp kimseyi vurmaz. Ancak gözden kaçan şey birilerinin öldüğüdür ve bu ölen kişilerin neden mafyaya katıldığını bilmiyor oluşumuzdur. Geride aile bırakıp bırakmadıklarıdır ve aslında o ölenlerin bizlerle aynı yapıda olduğu gerçeğidir.

Veya kıyamet filmlerine bakalım.

Mesela 2012 filmi… Filmde kıyamet yaşanacaktır ve sadece bir grup insan uzaya kaçacak bir uzay gemisiyle kurtulabilecektir. Film boyunca bu projeyi bilen ve ailesini kurtarmak üzere tehlikeli yolculuğa çıkan film kahramanlarına odaklanırız. Sonunda da kurtulmalarıyla birlikte rahatlama yaşarız. Peki, ama bu macerada hepi topu diyelim ki yüz bin kişi kurtulmuş olsun. Geri kalan sekiz milyar insan ne oldu onu sorguluyor muyuz? Bu kıyamet senaryosu gerçek olsa ve insanları kurtarabilecek bir proje gerçekten varsa bu projeden habersiz bizler dünyada kalıp kuzu kuzu ölecek miyiz? Bu mudur yani? İnsanlığın kaderi için büyük bir fedakarlık mı yapmış olacağız? Veya kurtulma şansı yakalasak kalanların sırtına basarak hayatta kalmaya çabalayarak mutlu mu olacağız? Yoksa asıl yapmamız gereken böylesi olasılıklar karşısında her yaşam hakkını savunacak ve kurtaracak projeler oluşması için idarecileri sorgulamanın ve sıkıştırmanın bir yolunu mu

bulacağız? Bulmalı mıyız?

Uzattım mı? Uzattım… Daha da uzatacağım.

Sıradan insanın sıradan değilmiş olduğu yanılgısı birçok zaman acı gerçeklerle gün yüzüne çıkıyor. Bu kimi zaman omuz yediğinde kimi zaman ani otobüs freninde veya herhangi bir kazada ortaya çıkıyor. Daha büyük facialarda ise zirve yapıyor. Ruhunu ölümsüzlüğe alıştıran sıradan insanın "neden ben"li sorularını sorduğu ve olanlara inanamayarak şaşkınlık dolu bakış attığı o anda yoğunlaşıyor her şey bir anda. Bir tokat gibi çarpıyor sıradanın sıradan olduğunu anlaması. Aciz oluşu, çaresiz oluşu, sadece izleyici veya kurban konumunda kalışı…

Marvel Comics'in yıllar önce kısa ömürlü bir yayını olmuştu: Damage Control (Hasar Denetleme). Bu kısa dizide süper kahramanların yıktığı bina ve mülklere verdikleri zararlar giderilmeye çabalanıyordu. Yani, aslında comics dünyası açısından bakarsak yayıncıların sıradan insanın durumunu düşünmediklerini söyleyemeyiz.

Sanatçılar açısından bakarsak da Kurt Busiek'in çığır açıcı işlerine bakmamız gerekir. Arkabahçe Yayınlarının 2015 yılında dilimize kazandırdığı 1994 yılı yayını Marvel Comics etiketli 4 sayılık MARVELS kısa dizisi sıradan insanın gözünden kahramanlar dünyasını ele alır. Daha sonra 1995 yılında Homage Comics etiketiyle yayınlanan ASTRO CITY dizisi sıradan insanın kahramanlar dünyasına tanıklık edişini ele alırken kahramanın sıradanlaşmaya çalıştığı bir özlemi de dile getirir. JBC Yayıncılık'ın 2015 yılında dilimize kazandırdığı DC Comics'in Mark Waid imzalı KINGDOM COME kısa dizisi ise yine bu mantıktan yola çıkarak alternatif bir gelecek dünyasından uzanır okurun gönlüne. Bu hikâyeyi Kurt Busiek'e bağlayan ise diğer projelerde birlikte çalıştığı çizer Alex Ross'un esere çizgileriyle hayat vermesidir.

Ama tamamı kahramanlara odaklanmış bir comics evreninde

sıradan insanın dramı yeterince dile getirilmekte midir? Değildir. Okur peki öylesi bir özlem duymakta mıdır? Kesinlikle değildir!

Bu noktada tek dayanağım başkalarının ve hatta bizzat kendinin acısına duyarsızlaşan bir okur kitlesinin oluşmaması umudumdur.

Bir Milat: INFINITY GAUNTLET

Hiç unutamadığım bir heyecandır Infinity Gauntlet benim için. Nasıl olduysa hiç orijinal comics bulamadığımız bir yüz yılda ben altı sayılık maceranın dört sayısını bulmuş beynimden vurulmuşa dönmüştüm. Thanos kötü adamı eline geçirdiği büyük güçle uzayda kendine üs kurması yetmezmiş gibi kozmik tanrıları bir güzel benzetiyor ardından dünyalı kahramanları parça pinçik ederek öldürüyordu. Kafası kopan Iron Man, cama dönüştürülerek kırılan Thor, kafası taşla ezilen Spider-Man, boğularak ölen Cyclops… Kendi adıma söyleyeyim bu hikâye benim için yeniliklerle doluydu. Vahşet, dehşet, kan, ölüm, çaresizlik… Ve sonunda da ne olduğunu bilememenin sinir hali. Anladınız işte, son fasikül yoktu elimde.

Çok sonraları ancak toplayabildim takımı. Hatta yan maceraları da buldum. Sonra bu macerayı takip eden vasat ötesi Infinity War'la Infinity Crusade'i. Ve yan hikâyeleri. Derken epik Thanos Quest'i. Son olarak da Warlock and the Infinity Watch grubunun neredeyse tüm sayılarını…

Kısaca özetlersek 1991 yılında başlayan macerada Thanos uzaylı adlı kötü adam evrenin en büyük gücünü elde eder ve kadın olarak tasvir edilen ölüme aşkını ispat etmek için evrendeki canlıların yarısını yok eder. Elbette ona karşı çıkanlar olur. Odin, Zeus gibi tanrılar bertaraf edilir. Marvel evreninin kozmik-bilimsel tanrıları olan Galactus, Celestiallar ve hatta evrenin bizzat kendisi gibi tipler yine Thanos tarafından alaşağı edilir. Sonunda

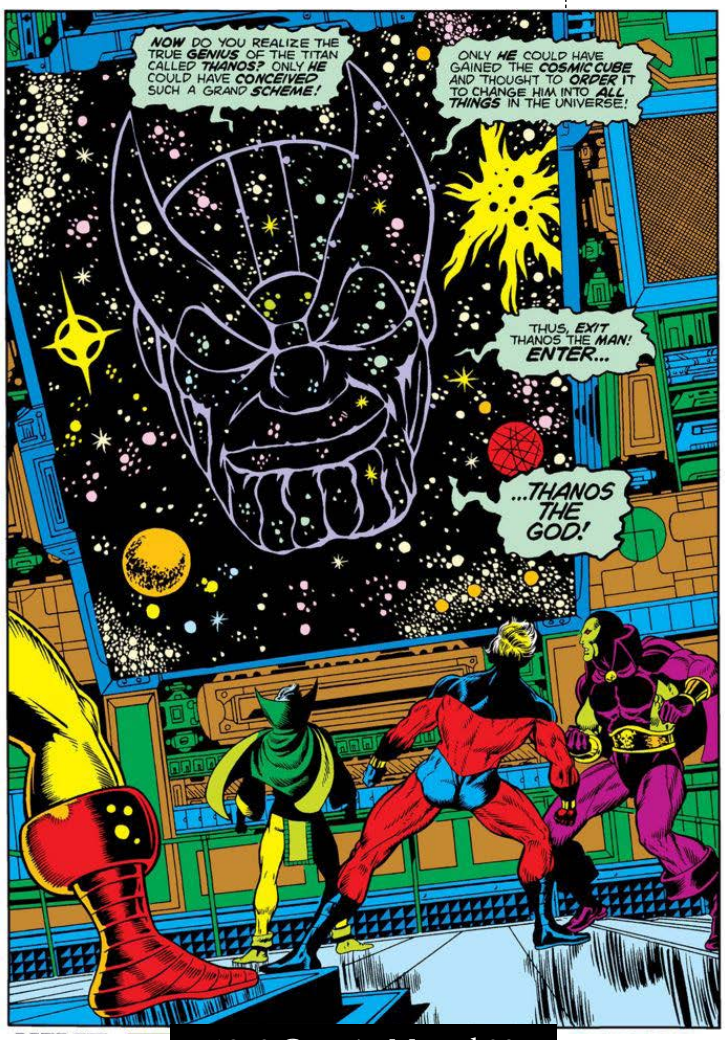

1973 Captain Marvel 28

1992 İnfinity Gauntlet

dünyalı kahramanlar onlarca can yitirdikten sonra bir yolunu bulur onu gücünden mahrum bırakarak kazanır, evreni eski haline getirirler.

Infinity Gauntlet çok sevdiğim ve *"kozmik yazar"* olarak andığım Jim Starlin tarafından kaleme alınmış. Kozmik güçlere felsefe katma eğilimi olan Jim Starlin en sevdiğim comics yazarlarından biridir. Bununla birlikte eğilimi onu diğer yazarların çoğundan ayırmaktadır.

Ancak hemen altını çizmek gerekir ki Jim Starlin Infinity Gauntlet'i aslında 1973 yıllarında yazdığı Captain Marvel maceralarından uyarlamış gibidir. O yıllarda yine ölümü peşine takan Thanos Marvel evreninin en etkili gücü olan *"Cosmic Cube"*ü ele geçirerek bir tür tanrısal mertebeye ulaşır. Ve yine kaybeder. Kaldı ki bu iki kayıp için de Infinity Gauntlet'ın sonunda gönderme dolu konuşma yapılır.

İnfinity Gauntlet, öncesindeki

Ancak Santa Nicolas abiye geçmeden hemen not düşmek isterim, Thanos'un evrendeki canlıların yarısını yok etmesinin sebebi çizgi romanda nihilist olmasına bağlanırken sinemaya uyarlanan *"İnfinity War"* filminde gerekçe ucuz bir çevrecilik hastalığına bağlanmış. Derin ve çılgın felsefe yerini FBI'ın abuk terör tehdidi mesajına dönüştürülmüş. Hani okurken ve izlerken bu ayrıntıya bir daha bakmanız yerinde olur.

Gelelim *"Left Behind"* Filmine ve Nicoas Cage'e

Ama hemen gelebiliyor muyuz? Hayır! Ön sevişme şart…

Efenim, filmde sıkıntı yaşayan bir aile var. Baba pilot ve çapkın. Kızı fevri ve kızgın. İşte nasıl oluyorsa kızın tanışıp hemen aşık olduğu jön tesadüfen babanın uçağına biniyor. Derken kız bir avmde kardeşiyle gezerken aniden kardeşi ve onlarca insan (çoğunluk çocuk) kayboluveriyor. Geride sadece giysileri kalıyor. Bundan sonrası "havalanan uçak inebilecek mi? Kız babasına kavuşacak mı?" gibi sorularla sınırlı kalıyor ve mutlulukla sonlanıyor.

Vic Armstrong'un yönetmenlik koltuğunda oturduğu yapım neresinde bakarsanız bakın yavan geldi bana. Stephen King'in adı konamayan bir felaket karşısında farklı tepkiler gösteren toplum katmanları temsilcilerinin bayağı bir yansıması gibi duruyor içerik. Uçaktaki sığ ve sıkıcı konuşmalar tam da tavşanın suyunu suyu misali geldi bana.

Ancak bu yavanlığı ben yönetmene bağlama eğilimindeyken öğrendim ki aslında olay yazarlarda

bitiyormuş. Filmin senaristleri Tim LaHaye ile Jerry B. Jenkins aslında "Left Behind" romanının yazarlarıymışlar aynı zamanda ve romanın basım tarihi 1995 yılıymış. Bu noktada yazarların 1991 yılında basılan İnfinity Gauntlet'ten etkilendiklerini iddia edecek değilim. Ancak film üzerinden bakınca çizgi romanda üzerinde durulmayan bir noktadaki açığı kapatma eğilimde olan bir yön gördüğümü de söylemeden duramayacağım.

İyisi mi çizgi romanı okuyup filmi izleyip buna kendiniz karar verin.

İki Eser Arasındaki İlişkiye Dair…

İnfinity Gauntlet'te ne oluyordu? Thanos canlıların yarısını yok ediyordu. Sonra ne oluyordu? Kahramanlar toplaşıp titan dövmeye gidiyordu. Okur ne yapıyordu? Macerada sadece bir buçuk sayfa yer verilen sıradan insanın felaket yaşaması hadisesini göz ardı ederek özdeşleşmeyi

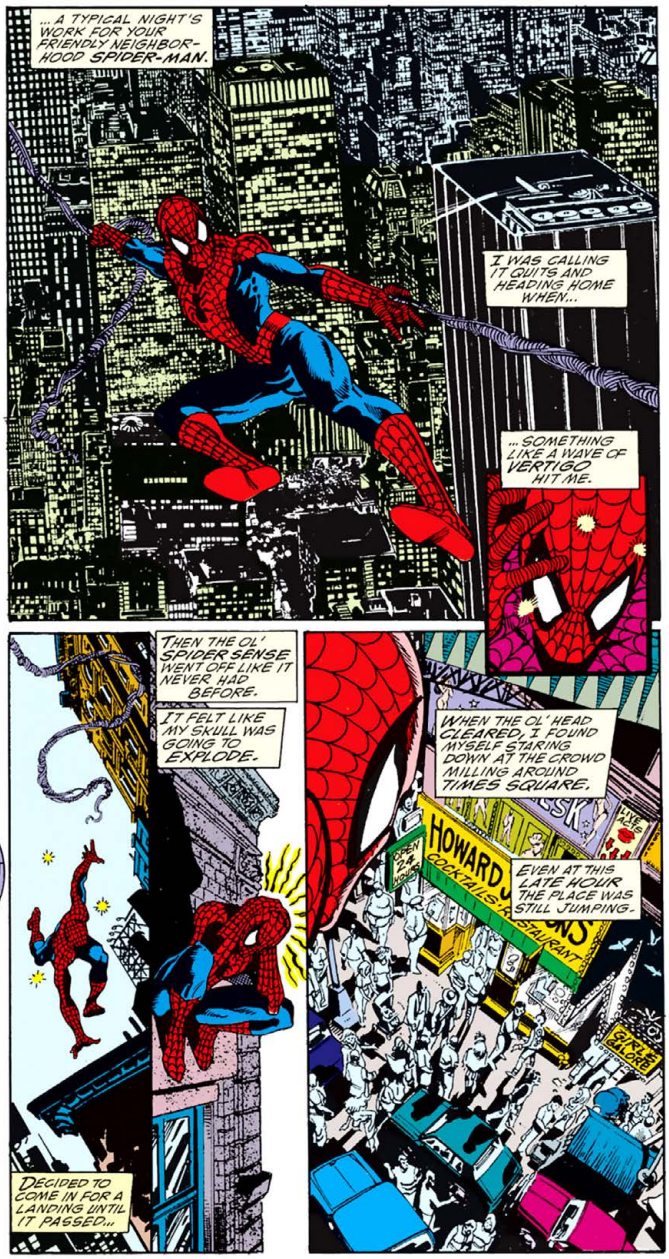

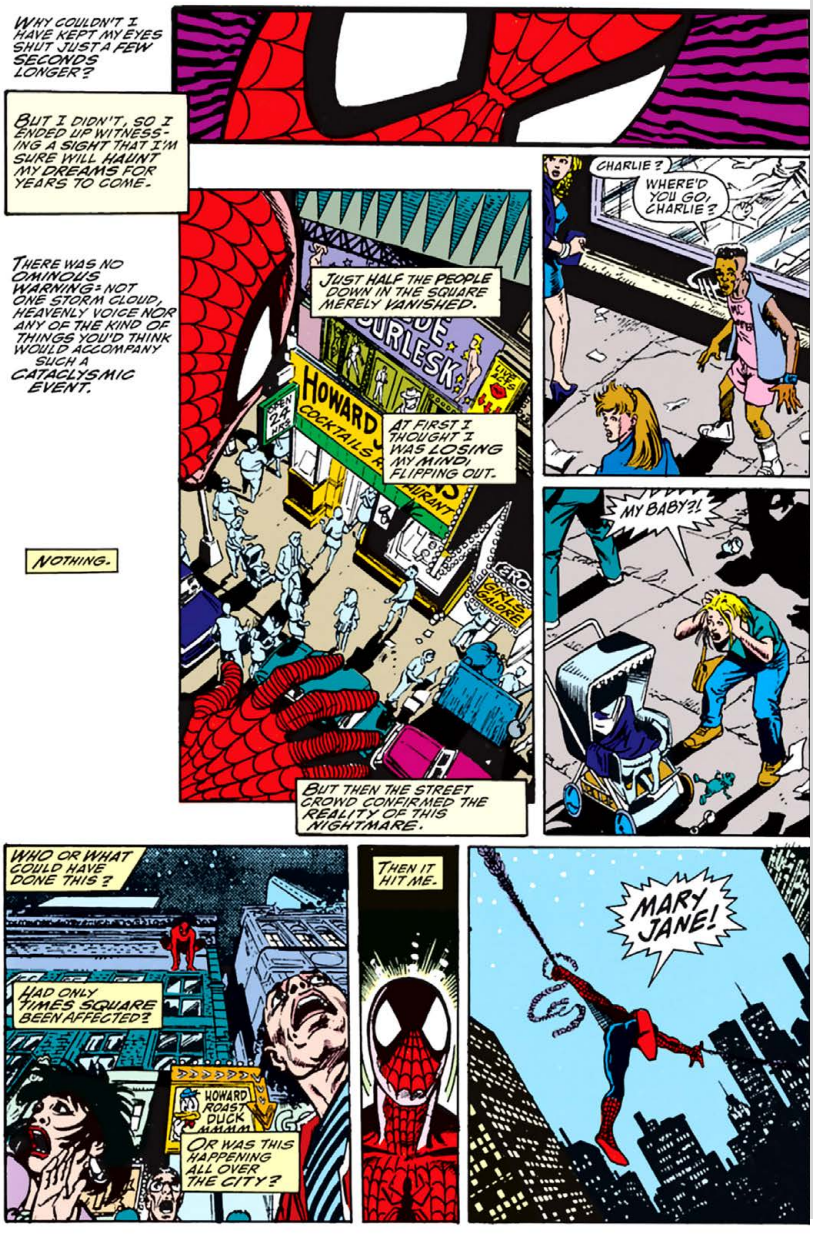

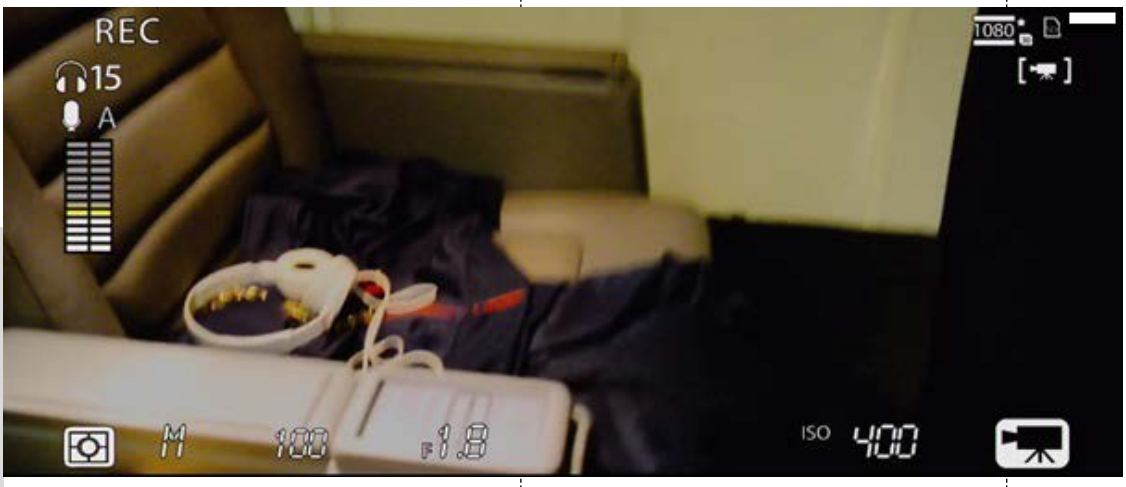

kahramanlara yönelterek hepten maceranın sürükleyiciliği içinde kayboluyordu.

Left Behind'de ne oluyordu? Aniden sıradan insanlar nedeni belirsiz bir şekilde kayboluyordu ve sıradan insan bir reaksiyonla bir çıkış arayışına giriyordu. İzleyici sadece sıradan insana yoğunlaşıyordu. Kayıpların sebebine dair bir açıklama aranmıyordu. Zaten filmin amacı da bu olmadığından sorgulamadan geçen bir buçuk saatlik akışa tanıklık ediliyordu.

Şimdi Gauntlet'teki kaybolmalara bakalım. Daha doğrusu sokaktaki vatandaşın haline göz atalım. Sokakta karmaşa, yanındaki arkadaşını, eşini, dostunu arayan insanlar, pusetteki bebeğini arayan anne… İsteri, korku ve panik…:

Şimdi de Left Behind filmindeki sahnelere bakalım. Olayın dünya çapında olduğunu bildiren tv haberi, sokakta panik, kayıplar, bebeğini pusette arayan anne:

Kayıplar nasıl oluyor peki? Tam da karakterlerin gözü önünde aslında. Kişiler yeri geliyor

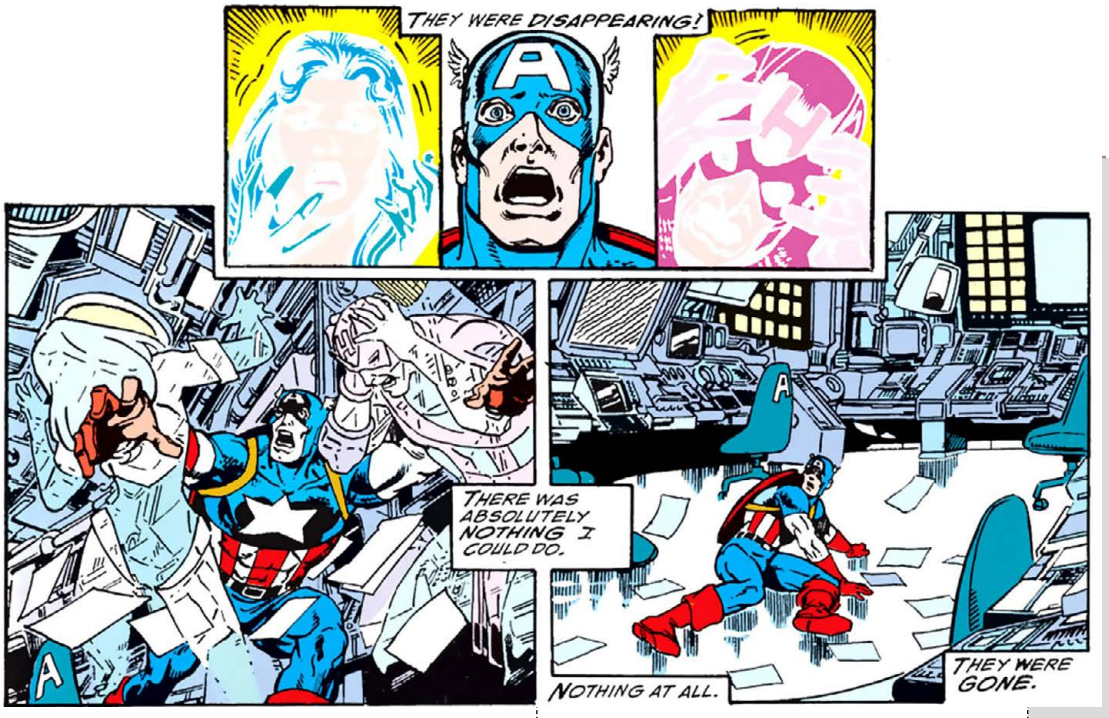

göz önünden kayboluyor yeri geliyor adeta ellerden kayıp gidiyor:

Sonuç

Yok sonuç monuç…

Bu tarz komplo kokan metin çözümlemeli yazılar yazdığımda herhangi bir sonuca bağlamamayı tercih ediyorum.

Özellikle de bu yazıda ele aldığım comicsle film ***(roman)*** arasındaki ilişkiyi dile getiren yayınlanmış bir bağ veya ilişki bulamadım. Haliyle *"bu, budur"* demek doğru olmaz. Ancak comicsde gözden kaçan bir ayrıntının başka bir disiplinde tamamlanmış gibi görünmesinden aldığım keyfi de yazmasam olmazdı.

Bundan sonrası okur ve izleyici olarak bu yazıyı okuyanlara kalıyor. Karşılaştırma yapma, ilişki kurma veya kuramama veya yazdıklarımı gereksiz bulma hakkı tamamıyla size geçmiş durumda.

Ancak bir ricam olacak o da kahraman çizgi romanlarını okuduğunuzda arada kaybolan ayrıntıları sorgulamanız olacaktır. Türün meraklısı olmakla birlikte kurgunun bilinçli olarak göz ardı etmemize sebep olan tekniğinden zaman zaman sıyrılmak gerekir diye düşünüyorum.

ZALİM ZÜHTÜ
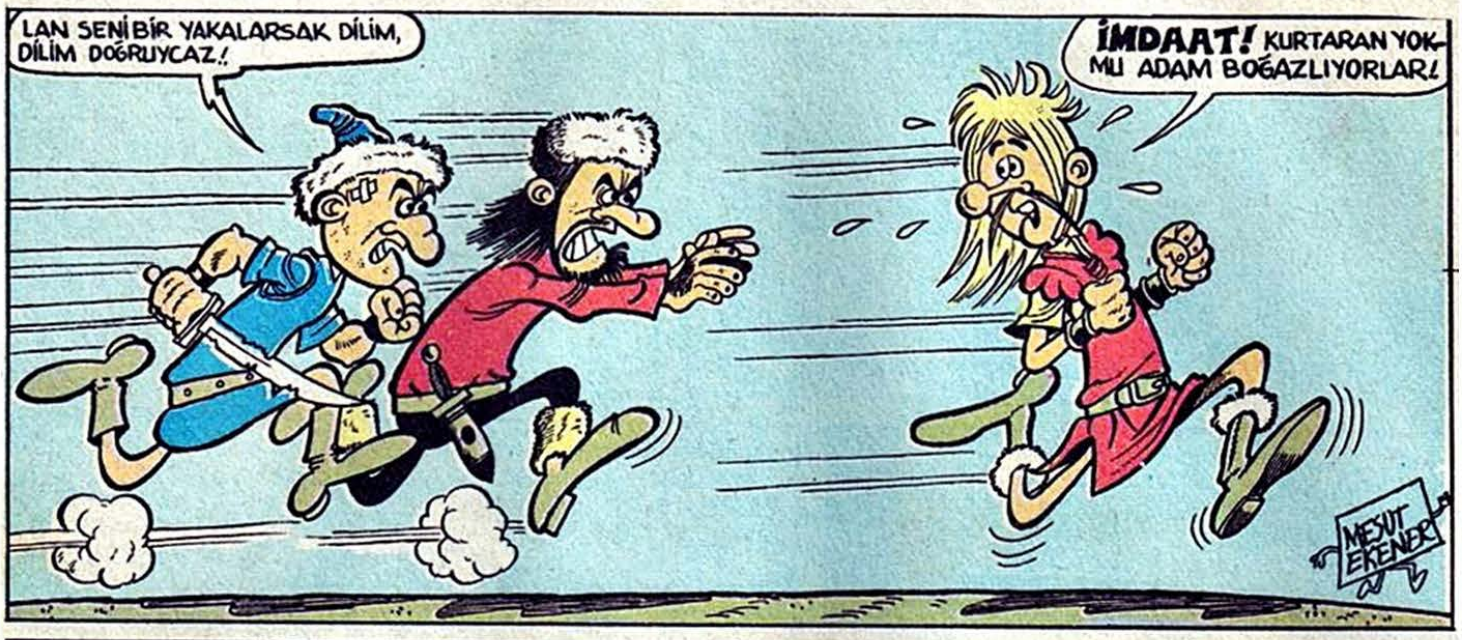
Mesut Ekener